

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” SPÓŁKA AKCYJNA
za okres 1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2018 roku

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	5
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
4.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
5.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
6.	Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.	11
6.1.	Organizacja Grupy Kapitałowej	11
6.2.	Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej	12
6.3.	Podmioty objęte konsolidacją	13
6.4.	Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją	13
7.	Skład Zarządu Jednostki Dominującej	15
8.	Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	15
9.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
10.	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
10.1.	Oświadczenie o zgodności	16
10.2.	Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	16
10.3.	Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego	16
11.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędu	16
12.	Wpływ zastosowania MSSF 15 i 9 na sprawozdanie Grupy	19
13.	Nowe standardy i interpretacje	26
14.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	30
14.1.	Istotność informacji	30
14.2.	Profesjonalny osąd	30
14.3.	Niepewność szacunków	30
15.	Zasady rachunkowości	32
15.1.	Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej	32
15.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	32
15.3.	Koszty finansowania zewnętrznego	33
15.4.	Nieruchomości inwestycyjne	34
15.5.	Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu	34
15.6.	Wartości niematerialne	35
15.7.	Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	36
15.8.	Instrumenty finansowe	36
15.9.	Wbudowane instrumenty pochodne	42
15.10.	Zapasy i prawa majątkowe	42
15.11.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	45
15.12.	Pozostałe aktywa finansowe	46
15.13.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	46
15.14.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	46
15.15.	Kapitał własny	47
15.16.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	47
15.17.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	47
15.18.	Rezerwy	48
15.19.	Świadczenia pracownicze	49
15.20.	Przychody	50
15.21.	Koszty	55
15.22.	Dotacje	55
15.23.	Podatek dochodowy	56
15.24.	Połączenia jednostek	57
15.25.	Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone/wspólne przedsięwzięcia	57
15.26.	Zysk netto na akcję	58

16.	Informacje dotyczące segmentów	58
17.	Przychody i koszty	63
17.1.	Przychody ze sprzedaży	63
17.2.	Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych	65
17.3.	Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)	66
17.4.	Pozostałe przychody operacyjne	67
17.5.	Pozostałe koszty operacyjne	67
17.6.	Przychody i koszty finansowe netto	68
17.7.	Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy	69
18.	Podatek dochodowy	69
18.1.	Odroczony podatek dochodowy	71
19.	Działalność zaniechana, aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	73
20.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	73
21.	Zysk przypadający na jedną akcję	74
22.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	74
23.	Rzeczowe aktywa trwałe	76
24.	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	82
25.	Wartości niematerialne	83
26.	Nieruchomości inwestycyjne	86
27.	Wartość firmy	87
28.	Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności	87
29.	Zapasy	91
30.	Prawa majątkowe	93
31.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	94
32.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	96
33.	Pochodne instrumenty finansowe	97
34.	Pozostałe aktywa finansowe	98
35.	Kapitał własny	98
35.1.	Kapitał zakładowy	98
35.2.	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	99
35.3.	Charakter i cel pozostałych kapitałów	99
36.	Rezerwy	100
36.1.	Zmiany stanu rezerw	100
36.2.	Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska	101
36.3.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	101
36.4.	Inne rezerwy	101
37.	Świadczenia pracownicze	102
37.1.	Programy akcji pracowniczych	102
37.2.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	102
37.3.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe	104
38.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	105
39.	Pozostałe zobowiązania finansowe	106
40.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	106
41.	Dotacje	108
42.	Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe	109
42.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	109
42.2.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	109
42.3.	Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe	109
42.4.	Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe	112
42.5.	Zobowiązania inwestycyjne	112
42.6.	Sprawy sądowe	112
42.7.	Gwarancje	112
42.8.	Rozliczenia podatkowe	114
43.	Informacje o podmiotach powiązanych	115

43.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	117
43.2.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	118
43.3.	Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	118
44.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	120
44.1.	Ryzyko stopy procentowej	121
44.2.	Ryzyko walutowe	122
44.3.	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe	124
44.4.	Ryzyko cenowe	125
44.5.	Ryzyko kredytowe	126
44.6.	Ryzyko płynności	128
45.	Zarządzanie kapitałem	129
46.	Instrumenty finansowe	130
47.	Objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	134
48.	Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	136
49.	Struktura zatrudnienia	136
50.	Wynagrodzenie Audytora	137
51.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	137

1. Informacje ogólne

Zarząd Spółki Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. przedstawia roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. za okres sprawozdawczy obejmujący 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2018 roku, na które składają się:

- Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku;
- Dodatkowe informacje i objaśnienia.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. W ocenie Zarządu sprawozdanie to rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zyski i straty			<i>przekształcone*</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów	17.1	3 346 321	3 262 193
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	17.1	231 596	228 709
Przychody ze sprzedaży		3 577 917	3 490 902
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	17.2	(2 808 556)	(2 452 853)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	17.2	(217 812)	(218 444)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(3 026 368)	(2 671 297)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		551 549	819 605
Koszty sprzedaży, w tym:	17.2	(264 172)	(275 987)
- oczekiwane straty kredytowe		(1 524)	(8 069)
Koszty ogólnego zarządu	17.2	(212 023)	(219 507)
Pozostałe przychody operacyjne	17.4	15 549	14 669
Pozostałe koszty operacyjne	17.5	(33 652)	(36 950)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		57 251	301 830
Przychody finansowe, w tym:	17.6	27 663	34 068
- przychody z tytułu odsetek		9 047	12 674
- odwrócenie oczekiwanych strat kredytowych		3 070	820
Koszty finansowe, w tym:	17.6	(10 479)	(28 505)
- oczekiwane straty kredytowe		(776)	(1 729)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		1 571	1 421
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		76 006	308 814
Podatek dochodowy	18	(20 672)	(67 001)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		55 334	241 813
Zysk/(strata) netto za okres		55 334	241 813
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat			
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń	37	(874)	(4 539)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	18	166	863
Razem pozycje, które nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat		(708)	(3 676)
Inne całkowite dochody netto		(708)	(3 676)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		54 626	238 137

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
przekształcone*			
Zysk/(strata) netto przypadający/a na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		57 253	243 363
udziałowców nie posiadających kontroli		(1 919)	(1 550)
Całkowity dochód przypadający na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		56 562	239 685
udziałowców nie posiadających kontroli		(1 936)	(1 548)
Zysk/(strata) netto w zł na jedną akcję:	21		
– podstawowy za okres		3,00	12,73
– podstawowy za okres z zysku z działalności kontynuowanej		3,00	12,73
– rozwodniony za okres		3,00	12,73
– rozwodniony za okres z zysku z działalności kontynuowanej		3,00	12,73
* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11			

3. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie	Nota	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017	01.01.2017
		<i>przekształcone*</i>		<i>przekształcone*</i>	
AKTYWA					
Aktywa trwałe					
Rzeczowe aktywa trwałe	23	2 550 834	2 275 937	2 275 937	2 127 400
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	24	71 879	73 371	73 371	74 415
Nieruchomości inwestycyjne	26	18 488	18 415	18 415	18 130
Wartości niematerialne	25	49 900	54 404	54 404	52 496
Wartość firmy	27	933	933	933	933
Udziały i akcje	28	9 265	1 064	1 064	1 064
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	28	15 836	25 456	25 456	25 925
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31	76 662	93 687	93 687	21 192
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	18	6 645	3 040	3 045	22 217
Aktywa trwałe razem		2 800 442	2 546 307	2 546 312	2 343 772
Aktywa obrotowe					
Zapasy	29	398 229	384 950	384 950	324 818
Prawa majątkowe	30	132 534	95 267	95 267	108 006
Pochodne instrumenty finansowe	33	512	1 049	1 049	4 517
Pozostałe aktywa finansowe	34	2 997	235 397	235 498	553 403
Należności z tytułu podatku dochodowego		35 336	13 060	13 060	979
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31	477 474	450 247	455 140	436 515
Aktywa z tytułu umów	31	142	1 365	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32	569 409	526 886	527 169	250 343
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	19	27	-	-	-
Aktywa obrotowe razem		1 616 660	1 708 221	1 712 133	1 678 581
SUMA AKTYWÓW		4 417 102	4 254 528	4 258 445	4 022 353
PASYWA					
Kapitał zakładowy	35.1	191 150	191 150	191 150	191 150
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	35.2	237 650	237 650	237 650	237 650
Zyski zatrzymane	35.3	2 781 061	2 809 752	2 812 979	2 737 301
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		3 209 861	3 238 552	3 241 779	3 166 101
Udziały niekontrolujące		(1 157)	817	817	2 381
Kapitał własny		3 208 704	3 239 369	3 242 596	3 168 482
Zobowiązania					
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	2 268	2 241	2 241	3 671
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	146 391	144 887	144 887	131 756
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40	2 490	2 255	2 255	2 406
Rezerwy	36	7 188	6 145	6 145	7 693
Dotacje	41	53 630	37 553	37 553	35 733
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	31 180	23 311	24 067	18 117
Zobowiązania długoterminowe		243 147	216 392	217 148	199 376
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	38	52 554	46 498	46 498	36 367
Pochodne instrumenty finansowe	33	188	-	-	6 626
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	30 553	2 095	1 963	3 346
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	22 345	21 034	21 034	19 299
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 736	861	861	20 233
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40	817 182	705 986	719 027	552 830
Zobowiązania z tytułu umów		24 074	12 975	-	-
Rezerwy	36	11 855	5 473	5 473	7 277
Dotacje	41	4 764	3 845	3 845	8 517
Zobowiązania krótkoterminowe		965 251	798 767	798 701	654 495
Zobowiązania razem		1 208 398	1 015 159	1 015 849	853 871
SUMA PASYWÓW		4 417 102	4 254 528	4 258 445	4 022 353

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		76 006	308 814
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(1 571)	(1 421)
Amortyzacja	17.2 17.5	213 301	196 231
Odsetki, dywidendy i różnice kursowe		(4 440)	3 074
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		16 166	22 287
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	47	(47 843)	(73 557)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(13 279)	(60 132)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu praw majątkowych		(37 267)	12 739
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	47	122 486	125 804
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu dotacji		16 996	(2 852)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	47	9 261	6 675
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy	47	(14 997)	(15 030)
(Zysk)/strata z wyceny instrumentów pochodnych		725	(3 158)
Pozostałe wpływy/(wydatki) operacyjne		27 884	(168)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		363 428	519 306
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 979	1 923
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	47	(477 935)	(403 832)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		236 350	1 002 100
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(5 000)	(686 450)
Dywidendy i odsetki otrzymane		1 751	9 221
Spłata udzielonych pożyczek		-	1 336
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(242 855)	(75 702)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(2 781)	(3 567)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		24 855	25 394
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek		(18 799)	(15 095)
Dywidendy wypłacone		(85 253)	(164 023)
Odsetki zapłacone		(3 334)	(2 531)
Pozostałe wpływy/(wydatki) finansowe		(38)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(85 350)	(159 822)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		35 223	283 782
w tym różnice kursowe netto		7 355	(7 151)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	32	533 839	250 057
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	32	569 062	533 839

5. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Kapitał własny przypadający udziałowcom niekontrolującym	Kapitał własny razem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	191 150	237 650	2 671 940	3 100 740	2 381	3 103 121
Zmiana polityki rachunkowości/korekta błędu	-	-	65 361	65 361	-	65 361
Na dzień 1 stycznia 2017 roku (przekształcone)	191 150	237 650	2 737 301	3 166 101	2 381	3 168 482
łącznie całkowite dochody, w tym:	-	-	239 685	239 685	(1 548)	238 137
- wynik bieżącego okresu	-	-	243 363	243 363	(1 550)	241 813
- inne całkowite dochody	-	-	(3 678)	(3 678)	2	(3 676)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	(164 007)	(164 007)	(16)	(164 023)
- wypłata dywidendy	-	-	(164 007)	(164 007)	(16)	(164 023)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku (przekształcone)	191 150	237 650	2 812 979	3 241 779	817	3 242 596
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	191 150	237 650	2 812 979	3 241 779	817	3 242 596
Inne zmiany - zastosowanie MSSF 15 i 9	-	-	(3 227)	(3 227)	-	(3 227)
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	191 150	237 650	2 809 752	3 238 552	817	3 239 369
łącznie całkowite dochody, w tym:	-	-	56 562	56 562	(1 936)	54 626
- wynik bieżącego okresu	-	-	57 253	57 253	(1 919)	55 334
- inne całkowite dochody	-	-	(691)	(691)	(17)	(708)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	(85 253)	(85 253)	(38)	(85 291)
- inne	-	-	-	-	(38)	(38)
- wypłata dywidendy	-	-	(85 253)	(85 253)	-	(85 253)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	191 150	237 650	2 781 061	3 209 861	(1 157)	3 208 704

Dodatkowe informacje i objaśnienia

6. Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.1. Organizacja Grupy Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej wchodzi Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jako Jednostka Dominująca oraz 8 podmiotów zależnych bezpośrednio.

Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, której Jednostką Dominującą jest spółka Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie.

Schemat Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z siedzibą w Puławach			
Zakłady Azotowe Chorzów S.A. z siedzibą w Chorzowie	96,48	STO-ZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	96,15
	96,48		98,35
Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	99,19		
	99,23		
REMZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	94,61		
	96,33		
PROZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	84,69		
	86,15		
Elektrownia Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	100,00		
	100,00		
SCF Natural Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	99,99		
	99,99		
Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	100,00		
	100,00		
udział w kapitale zakładowym w %			
udział w prawach głosów w %			

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. powiązana jest również kapitałowo ze spółkami:

- Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, udział w kapitale zakładowym 50,00%;
- TECHNOCHEMSERVICE S.A. z siedzibą w Moskwie, udział w kapitale zakładowym 25,00%.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

W dniu 03 stycznia 2018 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału zakładowego spółki Zakłady Azotowe „Chorzów” S.A. o kwotę 36 000 000 (akcje serii C). Udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w głosach na Walnym Zgromadzeniu Wspólników oraz w kapitale zakładowym wzrósł do 96,48%.

W dniu 15 stycznia 2018 roku dokonano rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany właściciela Spółki CTL KOLZAP Sp. z o.o. w związku z umorzeniem, ze skutkiem prawnym na dzień 01 stycznia 2018 roku, udziałów spółki będących własnością CTL Logistics Sp. z o.o. Umorzenie udziałów poprzedzone

zostało wypłatą w dniu 02 stycznia 2018 roku wynagrodzenia byłemu udziałowcowi wynagrodzenia w kwocie 11 728 tysięcy złotych. Wypłata wynagrodzenia za umarzone udziały sfinansowana została z czystego zysku spółki bez konieczności obniżania kapitału zakładowego. Udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w głosach na Zgromadzeniu Wspólników wzrósł do 100%.

W dniu 18 kwietnia 2018 roku nastąpiło połączenie spółek Agrochem „Puławy” Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach i Agrochem Sp. z o.o. z siedzibą w Dobrym Mieście, w drodze przejęcia przez Agrochem „Puławy” Sp. z o.o. spółki Agrochem Sp. z o.o. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą z jednoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego spółki przejmującej do kwoty 68 639 100,00 zł, o kwotę 18 639 100,00 zł, dokonany w drodze utworzenia nowych 186 391 udziałów w spółce przejmującej, które to zostały wydane Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (wspólnikowi spółki przejmowanej).

W dniu 01 sierpnia 2018 roku nastąpiło połączenie spółki Grupa Azoty Kolzap Sp. z o.o. jako spółki przejmowanej ze spółką Grupa Azoty Koltar Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie jako spółka przejmującą oraz spółką Grupa Azoty Chemkol Sp. z o.o. jako drugą spółką przejmowaną poprzez przeniesienie całego majątku spółek przejmowanych na spółkę przejmującą. W zamian za wniesiony majątek Grupy Azoty Kolzap Sp. z o.o. Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. otrzymała 14,72% udziałów Grupy Azoty Koltar Sp. z o.o.

Zmiany w posiadanych przez Jednostkę Dominującą udziałach i akcjach objętych konsolidacją

Wyszczególnienie	Wartość akcji wg ceny nabycia/zbycia	Wartość aktywów netto na dzień nabycia/zbycia	Wartość firmy	Koszty finansowe	Zysk ze zbycia
Zakłady Azotowe Chorzów S.A.	36 000	36 000	-	-	-
Agrochem Puławy Sp. z o.o.	37 716	37 716	-	-	-
Agrochem Sp. z o.o.	(37 716)	(37 716)	-	-	-
Razem	36 000	36 000	-	-	-

Dnia 26 września 2018 roku podpisano „Plan Połączenia” spółek Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., jako spółka przejmująca, i Elektrowni „Puławy” Sp. z o.o., jako spółka przejmowana, połączenie nastąpiło w trybie określonym w art.492 §1 pkt 1 K.S.H. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą. Połączenie nastąpiło bez podnoszenia kapitału zakładowego spółki przejmującej. Spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. Połączenie nastąpiło, zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, w dniu 02 stycznia 2019 roku.

6.2. Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (dalej: Jednostka Dominująca lub Spółka), poprzednio działająca pod nazwą Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., została utworzona Aktem Notarialnym (Rep nr 2600/92) z dnia 24 marca 1992 roku. Siedziba Spółki mieści się w Puławach, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy, pod numerem KRS 0000011737. Spółce nadano numer statystyczny REGON 430528900, BDO 000007701 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 716-000-18-22.

Kapitał zakładowy Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wynosi 191 150 000 zł. Składa się na niego 19 115 000 akcji o wartości nominalnej 10,00 zł każda. Akcje wszystkich serii, tj. A oraz B są akcjami zwykłymi na okaziciela i uprawniają do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadającego na akcje.

Akcje Spółki są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych według klasyfikacji GPW w Warszawie.

Struktura akcjonariatu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98 %
Akcjonariat rozproszony (w tym Skarb Państwa posiadający 1 akcję)	769 265	7 693	4,02%	4,02 %

W okresie bieżącego roku obrotowego w strukturze własności nie nastąpiły zmiany znacznych pakietów akcji Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.3. Podmioty objęte konsolidacją

Konsolidacją metodą pełną objęto:

- GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.;
- Zakłady Azotowe Chorzów S.A.;
- REMZAP Sp. z o.o.;
- PROZAP Sp. z o.o.;
- Elektrownia Puławy Sp. z o.o.;
- SCF Natural Sp. z o.o.;
- Agrochem Puławy Sp. z o.o.

W oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstępnie od zasad zawartych w MSSF UE, w sytuacji gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, nie skonsolidowano jednostki STO-ZAP Sp. z o.o.

Udziały w spółkach Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane zostały metodą praw własności.

Spółki te w oparciu o obowiązujące przepisy prawa zobowiązane są do sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych.

6.4. Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją

Podstawowym przedmiotem działania Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jest:

- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, wyrobów z tworzyw sztucznych;
- produkcja pozostałych wyrobów chemicznych;
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej;
- produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody);
- pobór i uzdatnianie wody, rozprowadzanie wody;
- gospodarowanie ściekami i odpadami, działalność związana z rekultywacją;
- handel hurtowy i detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi.

GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie:

- produkcji nawozów mineralnych i związków fosforowych;
- produkcji podstawowych chemikaliów organicznych oraz pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych;
- świadczenia usług przeładunkowych i magazynowania dla towarów sypkich i płynnych z wykorzystaniem posiadanych terminali i nabrzeży do obsługi statków;
- handlu.

Zakłady Azotowe Chorzów S.A. prowadzą działalność w zakresie:

- wytwarzania produktów nawozów mineralnych, chemii technicznej, dodatków do żywności oraz produktów oleochemicznych;
- świadczenia usług transportu kolejowego;
- wynajmu wagonów i cystern;
- handlu.

Remzap Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- robót budowlano-montażowych;
- remontów mechanicznych, budowlanych i elektrycznych na instalacjach produkcyjnych.

Prozap Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego;
- działalności poligraficznej pozostałej.

Elektrownia Puławy Sp. z o.o. prowadzi działalność w ograniczonym zakresie. Jest to spółka celowa przeznaczona do realizacji projektu budowy elektrowni.

SCF Natural Sp. z o.o. jest spółką, utworzoną w celu prowadzenia działalności w zakresie:

- produkcji granulatów roślinnych dla przemysłu spożywczego i farmaceutycznego;
- kontraktacji, skupu i przerobu chmielu;
- produkcji granulatów i ekstraktów chmielowych;
- sprzedaży ekstraktów roślinnych m.in. z nasion maliny, truskawki i czarnej porzeczki.

Agrochem Puławy Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- handlu nawozami mineralnymi oraz środkami ochrony roślin;
- handlu kwalifikowanymi nasionami zbóż;
- handlu koncentratami paszowymi i paszami pełnoporcjowymi;
- produkcji nawozów mineralnych i mieszanek nawozowych na zamówienie;
- skupu i sprzedaży zbóż paszowych i konsumpcyjnych.

BBM Sp. z o.o. prowadzi działalność głównie w zakresie:

- przeładunku i magazynowania towarów;
- transportu drogowego i wodnego;
- cumowania statków.

Zakres działania podmiotów nie objętych konsolidacją przedstawiony został w nocie 28.

7. Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 24 kwietnia 2019 roku wchodził:

- Krzysztof Bednarz Prezes Zarządu
- Krzysztof Homenda Wiceprezes Zarządu
- Izabela Świderek Wiceprezes Zarządu
- Anna Zarzycka-Rzepecka Wiceprezes Zarządu
- Andrzej Skwarek Członek Zarządu

W dniu 25 stycznia 2018 roku Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Pana Pawła Owczarskiego pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu oraz powołała Panią Annę Zarzycką-Rzepecką na Członka Zarządu powierzając jej funkcję Wiceprezesa Zarządu, na czas wspólnej trzyletniej kadencji Zarządu trwającej od 05 kwietnia 2016 roku.

W dniu 13 sierpnia 2018 roku Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Pana Jacka Janiszka Prezesa Zarządu. Jednocześnie Rada Nadzorcza oddelegowała Pana dr Krzysztofa Bednarza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu, tj. do czasu powołania na tę funkcję osoby wyłonionej w postępowaniu kwalifikacyjnym, nie dłużej niż na 3 miesiące.

W dniu 20 września 2018 roku Rada Nadzorcza powołała Pana dr Krzysztofa Bednarza na funkcję Prezesa Zarządu Spółki na czas wspólnej trzyletniej kadencji Zarządu trwającej do 05 kwietnia 2019 roku. Uchwała o powołaniu weszła w życie w dniu 21 września 2018 roku, tj. z dniem złożenia rezygnacji przez Pana dr Krzysztofa Bednarza z członkostwa w Radzie Nadzorczej.

W dniu 15 marca 2019 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjęła uchwały powołujące Członków Zarządu Spółki na nową trzy letnią kadencję rozpoczynającą się od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok. Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu:

- Pana Krzysztofa Bednarza powierzając mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu
- Pana Krzysztofa Homendę powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu
- Panią Izabelę Świderek powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu
- Panią Annę Zarzycką-Rzepecką powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu

W dniu 16 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjęła uchwałę o powołaniu do Zarządu Spółki na nową trzy letnią kadencję rozpoczynającą się od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok Pana Andrzeja Skwarka, wybranego przez pracowników Spółki, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu.

8. Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

W skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień 24 kwietnia 2019 roku wchodził:

- Jacek Nieścior Przewodniczący Rady
- Maciej Marzec Wiceprzewodniczący Rady
- Wiktor Cwynar Sekretarz Rady
- Krzysztof Majcher Członek Rady
- Grzegorz Mandziarz Członek Rady
- Jacek Wójtowicz Członek Rady

W dniu 13 sierpnia 2018 roku Rada Nadzorcza oddelegowała Pana dr Krzysztofa Bednarza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu, tj. do czasu powołania na tę funkcję osoby wyłonionej w postępowaniu kwalifikacyjnym, nie dłużej niż na 3 miesiące.

Z dniem 21 września 2018 roku Pan dr Krzysztof Bednarz złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej, w związku z powołaniem na funkcję Prezesa Zarządu Spółki.

W dniu 27 listopada 2018 roku uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki w skład Rady Nadzorczej IX wspólnej kadencji został powołany Pan Krzysztof Majcher.

9. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 24 kwietnia 2019 roku.

10. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

10.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

10.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

10.3. Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez podmioty tworzące Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności podmiotów wchodzących w skład Grupy w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty bilansowej, z wyjątkiem sytuacji opisanych w niniejszym sprawozdaniu.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentowany jest okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku oraz dane porównawcze za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

W stosownych przypadkach w pakietach konsolidacyjnych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

11. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędów

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano zasady rachunkowości w zakresie niezmienionym w odniesieniu do zasad zastosowanych przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017

roku, za wyjątkiem korekty ujęcia i prezentacji ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE).

Zwolnienie z podatku dochodu osiągniętego z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń, Grupa obecnie ujmuje w wysokości i w momencie spełnienia wymagań wynikających z otrzymanego zezwolenia, tj. na należną kwotę ulgi tworzony jest odroczonego podatek dochodowy. Do czasu wypełnienia warunków zezwolenia na działalność w SSE, należna ulga prezentowana jest w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa. Dotychczas ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE, Grupa ujmowała w wysokości i w momencie rzeczywistego korzystania z ulgi, zaś należna a niewykorzystana kwota ulgi prezentowana była w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa.

Powyższa zmiana doprowadza do ujednoczenia polityki rachunkowości Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z polityką rachunkowości Grupy Kapitałowej Grupa Azoty.

Zmiana momentu ujęcia ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE koryguje wynik roku 2017 w kwocie (-) 16 399 tysięcy złotych oraz wynik lat ubiegłych w kwocie (+) 48 962 tysiące złotych.

Wyszczególnienie	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone	Korekty	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane opublikowane
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	3 490 902	-	3 490 902
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 671 297)	-	(2 671 297)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	819 605	-	819 605
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	301 830	-	301 830
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	308 814	-	308 814
Podatek dochodowy	(67 001)	(16 399)	(50 602)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	241 813	(16 399)	258 212
Zysk/(strata) netto za okres	241 813	(16 399)	258 212

Wyszczególnienie	31.12.2017 Dane przekształcone	Korekty	31.12.2017 Dane opublikowane
AKTYWA			
Aktywa trwałe razem	2 546 312	-	2 546 312
Aktywa obrotowe razem	1 712 133	-	1 712 133
SUMA AKTYWÓW	4 258 445	-	4 258 445
PASYWA			
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	3 241 779	48 962	3 192 817
Zyski zatrzymane	2 812 979	48 962	2 764 017
Kapitał własny	3 242 596	48 962	3 193 634
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24 067	(48 962)	73 029
Zobowiązania długoterminowe	217 148	(48 962)	266 110
Zobowiązania krótkoterminowe	798 701	-	798 701
Zobowiązania razem	1 015 849	(48 962)	1 064 811
SUMA PASYWÓW	4 258 445	-	4 258 445

Wyszczególnienie	01.01.2017 Dane przekształcone	Korekty	01.01.2017 Dane opublikowane
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	22 217	19 916	2 301
Aktywa trwałe razem	2 343 772	19 916	2 323 856
Aktywa obrotowe razem	1 678 581	-	1 678 581
SUMA AKTYWÓW	4 022 353	19 916	4 002 437
PASYWA			
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	3 166 101	65 361	3 100 740
Zyski zatrzymane	2 737 301	65 361	2 671 940
Kapitał własny	3 168 482	65 361	3 103 121
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 117	(45 445)	63 562
Zobowiązania długoterminowe	199 376	(45 445)	244 821
Zobowiązania krótkoterminowe	654 495	-	654 495
Zobowiązania razem	853 871	(45 445)	899 316
SUMA PASYWÓW	4 022 353	19 916	4 002 437

Począwszy od 01 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* oraz MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, których wpływ na sprawozdanie Grupy przedstawiony został w nocie 12.

Pozostałe nowe lub zmienione MSR i interpretacje, które weszły w życie w 2018 roku:

- Zmiany w MSR 28 „*Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*”, wskazujące jednostkom inwestycyjnym możliwość wyceny inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9, natomiast jednostkom nie będącym jednostkami inwestycyjnymi a posiadającym udziały w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, utrzymać wycenę według

wartości godziwej stosowaną przez jednostkę inwestycyjną w odniesieniu do udziałów posiadanych przez jednostkę inwestycyjną w jednostkach zależnych;

- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” precyzują przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnych; wskazują, że zmiana kwalifikacji nieruchomości może nastąpić tylko w przypadku, gdy spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu wykorzystywania nieruchomości;
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenia wypłacane lub otrzymywane z góry” wyjaśnia iż transakcje w walucie obcej, dla których płatność jest dokonana lub otrzymana wcześniej w formie zaliczki należy wyceniać wg kursu początkowego ujęcia zaliczki.

nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Pozostałe zmiany MSR, które weszły w życie w 2018 roku nie miały zastosowania w sprawozdaniach Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

12. Wpływ zastosowania MSSF 15 i 9 na sprawozdanie Grupy

Począwszy od 01 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*. MSSF 15 zastępuje dotychczas obowiązujące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, zawarte w MSR 18 *Przychody* i MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz w związanych z nimi Interpretacjach.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ujmuje przychód w chwili spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, czyli przeniesienia na klienta kontroli nad towarami lub usługami będącymi przedmiotem tego zobowiązania (jednorazowo w określonym momencie lub w okresie czasu) w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. W szczególności identyfikowane są zobowiązania do wykonywania świadczeń zawartych w umowie i dokonywane jest przypisanie ceny transakcyjnej do zidentyfikowanych zobowiązań.

Przy wdrożeniu MSSF 15 Grupa zastosowała metodę zmodyfikowaną retrospektywną, tj. łączny efekt pierwszego zastosowania MSSF 15 ujęła jako korektę salda początkowego zysków zatrzymanych. Efekt pierwszego zastosowania został ustalony jedynie w odniesieniu do umów, które nie były zakończone na dzień 01 stycznia 2018 roku.

Począwszy od 01 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9. Standard ten zastępuje MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Zmianie ulegają obszary klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, wyznaczania utraty wartości aktywów finansowych oraz (opcjonalnie) rachunkowość zabezpieczeń. Grupa dokonała zmian w ramach polityki rachunkowości w zakresie:

- Klasyfikacji aktywów finansowych;
- Utraty wartości aktywów finansowych.

Grupa podjęła decyzję o dalszym stosowaniu zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39, w przypadku jej zastosowania (na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń).

Klasyfikacja aktywów finansowych

Na podstawie analiz przeprowadzonych na koniec 2017 roku Grupa określiła modele biznesowe oraz przeprowadziła testy SPPI dla aktywów finansowych i na ich podstawie dokonała klasyfikacji aktywów finansowych odpowiednio do:

- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się:

- Papiery wartościowe notowane na aktywnym rynku, nabyte w celu sprzedaży w krótkim terminie;
- Instrumenty pochodne.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody zalicza się udziały i akcje długoterminowe.

Do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- Należności finansowe, w tym należności z tytułu dostaw i usług;
- Udzielone pożyczki;
- Lokaty i depozyty bankowe.

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa zidentyfikowała poniższe klasy instrumentów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług;
- Udzielone pożyczki;
- Depozyty i lokaty w bankach, środki pieniężne dostępne w ramach cash-poolingu.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 dokonano oszacowania oczekiwanych strat kredytowych wynikających z udzielonych poręczeń o gwarancji.

Przy wdrożeniu Grupa zastosowała standard retrospektywnie w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych niewygasłych na dzień 01 stycznia 2018 roku, bez korygowania danych porównawczych. Zgodnie z przepisami przejściowymi wynikającymi z MSSF 9 wszelkie różnice między wcześniejszą wartością bilansową a wartością bilansową na początku rocznego okresu sprawozdawczego Grupa ujęła w saldzie początkowym zysków zatrzymanych (kapitałe własnym).

Grupa dokonała kalkulacji wpływu pierwszego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9 na jej kapitały. Łączny wpływ korekt na kapitał własny Spółki wyniósł 3 227 tysięcy złotych. Najistotniejsze korekty wynikały z następujących zmian:

- Zwiększenie przychodów ze sprzedaży z tytułu przysługujących kontrahentom Spółki bonusów stałych o kwotę 468 tysięcy złotych;
- Zwiększenie przychodów ze sprzedaży z tytułu korekty stopnia zaawansowania robót budowlanych o kwotę 30 tysięcy złotych
- Zwiększenie odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu posiadanych instrumentów finansowych o kwotę 4 344 tysięcy złotych;

- Oczekiwane straty kredytowe wynikające z udzielonych poręczeń i gwarancji w kwocie 132 tysięcy złotych;
- Zmniejszenie aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 5 tysięcy złotych oraz zmniejszenie rezerwy na podatek odroczonego w kwocie 756 tysięcy złotych.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 01 stycznia 2018 roku

Wyszczególnienie	01.01.2018 Dane przekształcone	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 15 i 9	31.12.2017 Dane przekształcone
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	2 275 937	-	2 275 937
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	73 371	-	73 371
Nieruchomości inwestycyjne	18 415	-	18 415
Wartości niematerialne	54 404	-	54 404
Wartość firmy	933	-	933
Udziały i akcje	1 064	-	1 064
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	25 456	-	25 456
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	93 687	-	93 687
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 040	(5)	3 045
Aktywa trwałe razem	2 546 307	(5)	2 546 312
Aktywa obrotowe			
Zapasy	384 950	-	384 950
Prawa majątkowe	95 267	-	95 267
Pochodne instrumenty finansowe	1 049	-	1 049
Pozostałe aktywa finansowe	235 397	(101)	235 498
Należności z tytułu podatku dochodowego	13 060	-	13 060
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	450 247	(4 893)	455 140
Aktywa z tytułu umów	1 365	1 365	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	526 886	(283)	527 169
Aktywa obrotowe razem	1 708 221	(3 912)	1 712 133
SUMA AKTYWÓW	4 254 528	(3 917)	4 258 445

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2018 Dane przekształcone	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 15 i 9	31.12.2017 Dane przekształcone
PASYWA			
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	3 238 552	(3 227)	3 241 779
Kapitał zakładowy	191 150	-	191 150
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	237 650	-	237 650
Zyski zatrzymane	2 809 752	(3 227)	2 812 979
Udziały niekontrolujące	817	-	817
Kapitał własny	3 239 369	(3 227)	3 242 596
Zobowiązania			
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 241	-	2 241
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	144 887	-	144 887
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 255	-	2 255
Rezerwy	6 145	-	6 145
Dotacje	37 553	-	37 553
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23 311	(756)	24 067
Zobowiązania długoterminowe	216 392	(756)	217 148
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	46 498	-	46 498
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 095	132	1 963
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	21 034	-	21 034
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	861	-	861
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	705 986	(13 041)	719 027
Zobowiązania z tytułu umów	12 975	12 975	-
Rezerwy	5 473	-	5 473
Dotacje	3 845	-	3 845
Zobowiązania krótkoterminowe	798 767	66	798 701
Zobowiązania razem	1 015 159	(690)	1 015 849
SUMA PASYWÓW	4 254 528	(3 917)	4 258 445

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok 2018 zastosowania MSSF 15, w porównaniu z interpretacjami, które obowiązywały przed zmianą

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	Korekta
Zyski i straty		
Przychody ze sprzedaży produktów		
Zwiększenia/(zmniejszenia) z tytułu wyceny umów na usługi budowlane	95	1
Zwiększenia/(zmniejszenia) z tytułu usług marketingowych	(7 830)	2
Zwiększenia/(zmniejszenia) z tytułu usług transportu i innych	(766)	3
Zmniejszenie/zwiększenie z tytułu korekty ceny w kolejnych okresach	(429)	4
Przychody ze sprzedaży	(8 930)	
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów		
(Zwiększenia)/zmniejszenia z tytułu wyceny umów na usługi budowlane	(115)	1
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(115)	
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	(9 045)	
Koszty sprzedaży		
(Zwiększenia)/zmniejszenia z tytułu usług marketingowych	7 830	2
(Zwiększenia)/zmniejszenia z tytułu usług transportu i innych	(16)	5
Łączny wpływ zastosowania MSSF 15	(1 231)	

- 1 Grupa dokonała weryfikacji metody dokonywania szacunków przychodów i kosztów z umów budowlanych z metody obmiaru metodą kosztową (w kosztach bieżącego okresu ujmowane są koszty faktycznie poniesione – wycofano szacunki kosztów); biorąc pod uwagę stopień zaawansowania realizacji umów, poniesione koszty oraz oczekiwany wynik, dokonano korekty szacunków przychodów i kosztów; do czasu realizacji usług korekty szacunków wykazywane są jako zobowiązania z tytułu umów lub aktywa z tytułu umów.
- 2 W ramach zawartych umów klienci świadczą na rzecz Grupy różnego rodzaju działania marketingowe i promocyjne, za które otrzymują wynagrodzenie oparte na ilości sprzedanego przez Grupę na rzecz klienta nawozu (zł/tona); usługi w ramach działań marketingowych i promocyjnych nie są odrębne od sprzedaży produktów; Grupa dokonała wydzielenia wynagrodzenia za działania marketingowe i promocyjne klienta; ze względu na ich charakter i warunki opłat ma ono charakter bonifikaty, do której klient ma prawo po wykonaniu określonych w umowie działań reklamowych i marketingowych, w związku z powyższym przysługujące klientom wynagrodzenie pomniejsza przychody ze sprzedaży (dotychczas powiększało koszty sprzedaży); przysługujące klientowi wynagrodzenie z tego tytułu, do czasu realizacji usługi wykazywane jest jako zobowiązanie z tytułu umów.
- 3 Grupa Spółka zawiera transakcje sprzedaży z uwzględnieniem warunków INCOTERMS; w ramach analizy poszczególnych warunków dostaw w przypadku warunków CIF, CIP, CFR i CPT dokonała wydzielenia usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych po przekazaniu kontroli nad towarem/produktem na rzecz klienta uwzględnionych w cenie towaru/produktu; wydzielenie tych usług skutkuje późniejszym niż dotychczas ujmowaniem przychodu w części dotyczącej wydzielonej usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia; przysługujące Spółce wynagrodzenie z tego tytułu, do czasu realizacji usługi wykazywane jest jako zobowiązanie z tytułu umów.
- 4 Grupa przyznaje klientom w ramach zawartych umów rabat w stałej wysokości za 1 tonę na każdy rodzaj produktu oferowany w ramach zawartych umów; przyznany rabat podlega alokacji, tj. proporcjonalnemu przypisaniu do zobowiązań do wykonania świadczenia-dostaw poszczególnych

produktów w ramach umowy w oparciu o ich indywidualne ceny sprzedaży; nie rozliczona wartość bonifikaty wykazywana jest jako zobowiązania z tytułu umów.

- 5 Grupa zawiera umowy, z których wynika konieczność ponoszenia na rzecz klientów kosztów transportu/frachtu wykonywanych przez stronę trzecią, które stanowią koszty wykonania umowy i podlegają aktywowaniu; koszty te wykazywane są jako aktywa z tytułu umów.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku zastosowania MSSF 15, w porównaniu ze standardami i interpretacjami, które obowiązywały przed zmianą

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018 wg MSSF 15	Różnica wynikająca z wdrożenia MSSF 15	Stan na 31.12.2018 wg standardów przed wdrożeniem MSSF 15
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6 645	(2)	6 647
Aktywa trwałe razem	2 800 442	(2)	2 800 444
Aktywa z tytułu umów	142	89	53
Aktywa obrotowe razem	1 616 660	89	1 616 571
AKTYWA RAZEM	4 417 102	87	4 417 015
PASYWA			
Kapitał własny			
Zyski zatrzymane	2 781 061	(595)	2 781 656
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	3 209 861	(595)	3 210 456
Kapitał własny razem	3 208 704	(595)	3 209 299
Zobowiązania długoterminowe			
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 180	(140)	31 320
Zobowiązania długoterminowe razem	243 147	(140)	243 287
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	817 182	(23 225)	840 407
Zobowiązania z tytułu umów	24 074	24 047	27
Zobowiązania krótkoterminowe razem	965 251	822	964 429
Zobowiązania razem	1 208 398	682	1 207 716
PASYWA RAZEM	4 417 102	87	4 417 015

Zmiana klasyfikacji instrumentów finansowych wynikająca z zastosowania MSSF 9

Klasyfikacja		Wartości bilansowe na 01.01.2018		
MSR 39	MSSF 9	MSR 39	Różnica wynikająca z wdrożenia MSSF 9	MSSF 9
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty				
utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	527 169	(283)	526 886
Udziały i akcje				
cena nabycia	wartość godziwa	15	-	15
Pozostałe aktywa finansowe - o zapadalności powyżej 3 miesięcy				
utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	235 498	(101)	235 397
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe				
utrzymywane do terminu wymagalności	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	333 949	(3 960)	329 989
Pochodne instrumenty finansowe				
wyceniane w wartości godziwej	wyceniane w wartości godziwej	1 049	-	1 049
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe				
wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	553 495	-	553 495
Pozostałe zobowiązania finansowe - udzielone gwarancje i poręczenia				
	oczekiwane straty kredytowe	-	132	132

Instrumenty finansowe, które zgodnie z modelem biznesowym utrzymywane są dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, będących jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, wyceniane są w zamortyzowanym koszcie.

Zmiany wartości bilansowej aktywów finansowych wynikają z wewnętrznej wyceny oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w związku z przejściem na MSSF 9.

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmienia podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej, gdzie całość oczekiwanej straty kredytowej jest rozpatrywana ex-ante.

Przyjęte przez Grupę zasady dokonywania odpisów na oczekiwane straty kredytowe przedstawione zostały w nocie 15.8.

MSSF 9 zmienia również podejście do wyceny zobowiązań wystawcy z tytułu umów gwarancji finansowych wprowadzając model oparty na koncepcji oczekiwanej straty.

W wyniku zastosowania MSSF 9 nie nastąpiła zmiana klasyfikacji zobowiązań finansowych.

Uzgodnienie odpisu z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku zgodnie z MSR 39 z odpisem na oczekiwane straty kredytowe na dzień 01 stycznia 2018 roku wynikające z zastosowania MSSF 9

Wyszczególnienie	Wartości bilansowe na 01.01.2018		
	Utrata wartości wg MSR 39	Różnica wynikająca z wdrożenia MSSF 9	Oczekiwane straty kredytowe wg MSSF 9
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	(283)	(283)
Pozostałe aktywa finansowe - o okresie zapadalności powyżej 3 miesięcy	-	(101)	(101)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	(53 983)	(3 960)	(57 943)
Pozostałe zobowiązania finansowe - udzielone gwarancje i poręczenia	-	(132)	(132)

W związku z przejściem z MSR 39 na MSSF 9 nastąpiła korekta odpisów z tytułu utraty wartości, co spowodowało korektę wartości poszczególnych pozycji aktywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz ujawnienie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej udzielonych gwarancji i poręczeń.

13. Nowe standardy i interpretacje

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć wymienione poniżej, nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące w 2018 roku zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2018 roku

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 zastępuje MSR 17 Leasing oraz związane z tym standardem interpretacje. Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiany do MSSF 9 dotyczą prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem (ujemna rekompensata). Zmiany będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

KIMSF 23 „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego”

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany dotyczą wyceny inwestycji długoterminowych i obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 dotyczące zmian, ograniczenia lub rozliczenia programu obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)

Cykl poprawek MSSF za okres 2015-2017 obejmuje zmiany m.in. MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23 i będą miały zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2019 roku i po tej dacie.

Ocenia się, że zmiany te za wyjątkiem MSSF 16 nie będą miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Wdrożenie MSSF 16

Grupa zastosuje nowy MSSF 16 począwszy od 01 stycznia 2019 roku, stosując podejście zmodyfikowane retrospektywne, bez korygowania na dzień pierwszego zastosowania danych porównawczych.

Na podstawie przeprowadzonych prac, zidentyfikowano obszary, na które ma wpływ MSSF 16. Przedmiotem analiz były umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, umowy najmu, dzierżawy, dostaw towarów z instalacji dedykowanych Grupie, jak również przyznane Grupie oraz nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów. Umowy te przeanalizowane zostały pod kątem identyfikacji składnika aktywów oraz posiadania przez Grupę prawa do kontroli użytkowanych składników aktywów przez zakładany w umowie okres.

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa zamierza skorzystać z następujących, praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

- nie ujmować tych umów leasingu operacyjnego, których okres kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 01 stycznia 2019 roku (leasing krótkoterminowy);
- nie ujmować umów leasingu operacyjnego, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. poniżej 10 tysięcy złotych;
- nie wyodrębniać elementów nie leasingowych od elementów leasingowych i ujęcie każdego elementu jako pojedynczy element leasingowy;
- dla umów, w których nie wskazano indywidualnej stopy dyskontowej zastosować krańcową stopę procentową, wyznaczoną jako stopa procentowa, którą Grupa musiałaby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym;
- wyłączyć początkowe koszty bezpośrednio z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania, za wyjątkiem prawa wieczystego użytkowania gruntu;
- dla określenia okresu leasingu wykorzystać wiedzę aktualną na dzień wdrożenia MSSF 16, tj. zdobytą po fakcie/zawarciu umowy.

W przypadku umów leasingu krótkoterminowego (okres wynoszący 12 miesięcy lub krócej) oraz umów leasingu aktywów o niskiej wartości Grupa będzie ujmowała koszty metodą liniową.

W przypadku umów, które zgodnie z MSR 17 sklasyfikowano jako umowy leasingu finansowego, wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 jest wartością bilansową prawa do użytkowania tego aktywa oraz zobowiązania z tytułu leasingu.

Zastosowanie po raz pierwszy MSSF 16 spowoduje rozpoznanie na dzień 01 stycznia 2019 roku prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w kwocie około 242,4 miliona złotych.

Zastosowana do wyceny aktywów i zobowiązań stopa dyskonta mieści się w przedziale 1,64% do 3,34% dla PLN i 4,84% dla prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz 1,1% dla EUR, w zależności od okresu trwania i warunków umowy.

W związku z wdrożeniem MSSF 16 na dzień 01 stycznia 2019 roku wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyniesie około 323,3 miliona złotych, zaś wartość zobowiązania około 247,2 miliona złotych.

Różnica w wycenie aktywu z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu wynika z:

- poniesionych kosztów bezpośrednich nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntów w kwocie 72,9 milionów złotych;
- wyceny aktywów i zobowiązań wynikających z umów leasingu finansowego wg MSR 17 w około 8 milionów złotych.

Wyszczególnienie	01.01.2019
Rozpoznanie składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowe według MSSF 16 do umów leasingowych uprzednio, wg MSR 17, sklasyfikowanych do umów leasingu operacyjnego, w tym:	242 416
Grunty	253
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	29 720
Urządzenia techniczne i maszyny	110 312
Środki transportu	12 055
PWUG	90 076
Początkowe koszty bezpośrednie dotyczące:	72 909
PWUG	72 909
Aktywa uprzednio, wg MSR 17, użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego, w tym:	7 987
Urządzenia techniczne i maszyny	3 375
Środki transportu	4 612
Razem prawo do użytkowania, wg MSSF 16, na dzień 01.01.2019r.	323 312
Zobowiązania wynikające z umów uprzednio, wg MSR 17, zaklasyfikowanych do leasingu operacyjnego, w tym:	242 416
długoterminowe	219 644
krótkoterminowe	22 772
Zobowiązania wynikające z umów uprzednio, wg MSR 17, zaklasyfikowanych do leasingu finansowego, w tym:	4 749
długoterminowe	2 268
krótkoterminowe	2 481
Razem zobowiązania leasingowe, wg MSSF 16, na dzień 01.01.2019r.	247 165

Wyszczególnienie	01.01.2019
Wartość bieżąca przyszłych opłat, do których Spółka była zobowiązana z tytułu leasingu operacyjnego ujawnionych zgodnie z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018r.	240 353
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31.12.2018r.	4 749
<i>Zwolnienia wynikające z zastosowania rozwiązań praktycznych:</i>	
<i>leasing krótkoterminowy</i>	325
<i>różnica w metodologii szacowania</i>	(2 388)
Wartość zobowiązań leasingowych ujęta na dzień 01.01.2019r.	247 165
Przeklasyfikowanie pozycji aktywów wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018r. wg MSR 17 do pozycji "Prawo do użytkowania" dokonanych w związku z wdrożeniem MSSF 16 na dzień 01.01.2019r.	80 896
Prawo wieczystego użytkowania gruntów (nabyte)	72 909
Rzeczowe aktywa trwałe (środki transportu, maszyny urządzenia)	7 987

W pozycji urządzenia techniczne i maszyny prezentowana jest wybudowana przez podmiot zewnętrzny, będący jej właścicielem, głównie na potrzeby Grupy, instalacja produkcyjna.

Przedstawione kwoty są szacunkami, rzeczywisty wpływ wdrożenia MSSF 16 na sprawozdanie finansowe może odbiegać od przedstawionych powyżej przewidywań Grupy.

Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Zmiany do MSSF 3 dotyczą połączenia jednostek i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiany do MSR 1 i MSR 8 dotyczą definicji istotności i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 17 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2021 roku i po tej dacie.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

MSSF 14 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2016 roku i po tej dacie. Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzenia tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie Unii Europejskiej do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności.

Grupa na bieżąco analizuje konsekwencje oraz wpływ zastosowania wyżej wymienionych nowych i zmienionych standardów i interpretacji na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe. W jej ocenie zastosowanie niniejszych standardów i interpretacji nie będzie miało na nie znaczącego wpływu.

14. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

14.1. Istotność informacji

Za informacje istotne uznawane są te informacje, których pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.2. Profesjonalny osąd

Zarząd Jednostki Dominującej, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która ma zapewnić, iż skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Sporządzanie sprawozdań finansowych wymaga dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Dokonywanie osądów, szacunków oraz założeń ma w szczególności zastosowania do klasyfikacji składników aktywów i pasywów, oceny i kwalifikacji zawieranych umów (ujmowania przychodów i kosztów), dokonywanych wycen, oceny stopnia zużycia i przydatności posiadanych składników majątku, oceny i wyceny ryzyk, w szczególności strat kredytowych, oceny powiązań z innymi podmiotami, w szczególności do oceny sprawowania kontroli czy wywierania wpływu na inne podmioty.

14.3. Niepewność szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na dotychczasowym doświadczeniu oraz racjonalnych, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, czynnikach. Dokonując szacunków Zarząd Jednostki Dominującej opiera się również na opiniach niezależnych ekspertów. W związku z powyższym, szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2018 roku mogą w przyszłości ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy, a rzeczywiste wyniki mogą się różnić od dokonanych szacunków.

Zmiany rynkowe oraz zmiany nie będące pod kontrolą Grupy są uwzględniane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Zmiana szacunków jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Wyszczególnienie głównych szacunków	Zakres szacunków
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, modele, prognozy finansowe, stopy dyskontowe. Przeprowadzanie testów na utratę wartości w celu oszacowania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne przy wykorzystaniu przyszłych przepływów pieniężnych i ustaleniu ich wartości bieżącej.
Oczekiwane straty kredytowe oraz odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych	Prawdopodobieństwo wpływu należnych kwot. Oczekiwane straty kredytowe zostały ustalone w oparciu o pogrupowane wg ryzyka kredytowego należności handlowe, wykorzystania danych historycznych dotyczących strat kredytowych skorygowane o informacje dotyczące przyszłości.
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Ocena przydatności posiadanych zapasów, poziomu cen sprzedaży możliwych do uzyskania.
Odroczony podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywu z tytułu podatku odroczonego – możliwość osiągnięcia w przyszłości zysku podatkowego pozwalającego na jego wykorzystanie.
Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, rotacja pracowników, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia. Wyceny świadczeń dokonuje aktuariusz.
Wartość godziwa innych instrumentów finansowych	Wartość godziwa instrumentów, dla których nie istnieje aktywny rynek, ustala się z wykorzystaniem odpowiednich technik wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Wyceny instrumentów pochodnych przeprowadzane są przez instytucje finansowe realizujące transakcje.
Utrata wartości udziałów i akcji nie zaliczanych do instrumentów finansowych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, prognozy finansowe, stopy dyskontowe.
Rezerwy, rozliczenia międzyokresowe	Stopy dyskontowe, poziom i prawdopodobieństwo wystąpienia zobowiązania oraz inne założenia.
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności, metoda amortyzacji, wartość odzyskiwalna.
Przychody i wynik na robotach budowlanych i projektowych	Stopień realizacji/zaawansowania umów o roboty budowlane i projektowe.
Rozliczenia podatkowe	Zmieniające się i nieprecyzyjne regulacje prawne, zmieniające się i niespójne interpretacje przepisów, stanowiska organów podatkowych.

Szczegółowe informacje, w szczególności wyniki, dotyczące dokonanych szacunków zostały przedstawione w notach przypisanych poszczególnym pozycjom skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy. W odniesieniu do rozliczeń podatkowych ryzyka zostały przedstawione w notcie 42.8.

15. Zasady rachunkowości

15.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów/kosztów finansowych w zależności od ich charakteru (dodatnie w przychodach, ujemne w kosztach).

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęte zostały następujące kursy:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2018	31.12.2017
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709
GBP	4,7895	4,7001
CZK	0,1673	0,1632
Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
EUR	4,2669	4,2447

15.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

W momencie ujęcia środka trwałego wydzielane są części składowe (komponenty) będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane przez przewidywany okres użytkowania, nie dłuższy niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Jako środki trwałe ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie. Z uwagi na zasadę istotności oraz przewagę korzyści nad kosztami

Grupa do znaczących przeglądów kwalifikuje przeglądy o wartości przekraczającej kwotę 1,5 miliona złotych w odniesieniu do grupy środków trwałych stanowiących ciąg technologiczny (instalację) lub 100 tysięcy złotych w odniesieniu do pojedynczych środków trwałych, a odstęp pomiędzy poszczególnymi przeglądami przekracza 2 lata. Wartość przeglądu podlega amortyzacji w okresie do następnego przeglądu lub do końca okresu użytkowania danego środka trwałego w zależności od tego, który moment wystąpi wcześniej. Ewentualna pozostała wartość bilansowa kosztów poprzedniego przeglądu jest usuwana ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany dalszy okres użytkowania danego składnika.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku dalszy okres użytkowania poszczególnych grup środków trwałych wynosi przeciętnie:

Typ	Okres
Budynki i budowle	26,3 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	14,0 lat
Środki transportu	9,2 lat
Pozostałe	8,5 lat

Okres i metoda amortyzacji są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jako zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny odnoszony jest w ciężar tej kategorii działalności, w której są wykorzystywane środki trwałe.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia, likwidacji lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Środki trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

15.3. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, w części w jakiej dają się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

15.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z zasadami określonymi do wyceny środków trwałych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana przeznaczenia i sposobu ich użytkowania.

Jeżeli nieruchomości w części służą pozyskiwaniu przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na wzrost ich wartości, w pozostałej zaś części są wykorzystywane przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, to traktuje się te części rozdzielnie, jeżeli można je oddzielnie sprzedać (lub oddać w leasing finansowy).

Nieruchomości inwestycyjne podlegają amortyzacji wg zasad określonych dla środków trwałych przeznaczonych na potrzeby jednostki. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Przeciętny dalszy okres użytkowania nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi około 32 lata.

15.5. Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje się według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Umowy te w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności lub w przypadku braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej jest wyłączone z aktywów.

W przypadku prawa nabytego odpłatnie część długoterminowa ceny nabycia-ceny odstąpienia, to jest część ceny przypadającą do rozliczenia w okresie powyżej 1 roku, prezentowana jest w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej „Prawo wieczystego użytkowania gruntów”, a część krótkoterminowa w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe” jako tytuł czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Cenę nabycia wraz z wnoszonymi opłatami za używanie rozlicza się liniowo przez okres wieczystego użytkowania.

15.6. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia, a w odniesieniu do aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe w koszcie wytworzenia. Nakłady poniesione na pozostałe wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie nie są aktywowane, lecz ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres użytkowania wartości niematerialnych może być ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania odnosi się w ciężar tej kategorii działalności, w której są one wykorzystywane. Przeciętny dalszy okres użytkowania wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi około 9,5 lat.

Do wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania zaliczane są znaki towarowe, w odniesieniu do których, w oznaczonym przedziale czasu, nie przewiduje się zaprzestania produkcji produktów nimi oznaczonych lub też zmiany ich nazw czy logotypów.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, do wyceny stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Poniesione nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży produktów, w których są wykorzystywane.

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Znaki towarowe	Relacje z klientami
Okresy użytkowania	Okres trwania umowy z uwzględnieniem okresu możliwego przedłużenia użytkowania.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	5 lat	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści lub nieokreślony.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.
Metoda amortyzacji	Liniowa					Krzywa utraty klientów
Źródło pochodzenia	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte			
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena przesłanek świadczących o wystąpieniu utraty wartości/badanie wartości odzyskiwalnej.					

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ustalane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

15.7. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonywane jest formalne oszacowanie wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Dla potrzeb przeprowadzania testów na utratę wartości aktywów wg MSR 36 w Grupie wyodrębniane są ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne, na poziomie których ustalana jest wartość odzyskiwalna.

15.8. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe – zasady stosowane od 01 stycznia 2018 roku

Instrumentem finansowym jest każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze strony.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, i zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składników aktywów niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

Klasyfikacja aktywów finansowych do poszczególnych kategorii dokonywana jest na podstawie **modelu biznesowego** w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych (test SPPI).

Wartość godziwa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, stanowiących przedmiot obrotu na aktywnych rynkach finansowych jest ustalana w odniesieniu do ofert zakupu notowanych na giełdzie w chwili zamknięcia sesji na dzień sprawozdawczy. Instrument finansowy jest uznawany za notowany na aktywnym rynku, jeśli kwotowane ceny są łatwo i regularnie dostępne z giełdy, od dealera, brokera, grupy branżowej, instytucji usługowej lub uprawnionej do wydawania regulacji, a ceny te reprezentują aktualne i regularnie występujące na rynku transakcje zawierane bezpośrednio pomiędzy stronami.

Jeżeli nie ma aktywnego rynku na dane aktywa finansowe, wartość godziwą ustala się przy pomocy technik wyceny, obejmujących:

- wykorzystanie niedawno zawartych transakcji (np. z procesu ofertowego), przeprowadzonych na warunkach rynkowych;
- odniesienie do innych instrumentów, które są zasadniczo takie same;
- analizę przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów;
- modele wyceny opcji, kontraktów forward, praw poboru i innych instrumentów;
- w odniesieniu do instrumentów kapitałowych w sposób uproszczony – udział w kapitale własnym jednostki.

Grupa dokonuje **oceny oczekiwanych strat kredytowych** (ECL) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług stosuje się uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości, tj. oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

W odniesieniu do pozostałych aktywów finansowych ryzyko niewypłacalności kontrahentów (np. instytucji finansowych) wyznaczane jest w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe.

Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Przesłanką, która brana jest pod uwagę przy analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym jest fakt, że prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest co najmniej 100% większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę jego początkowego ujęcia. W analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego uwzględniane są również inne informacje mogące mieć wpływ na ocenę ryzyka kredytowego.

W przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 30 dni, przyjęto, że od dnia początkowego ujęcia ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło.

Jednocześnie przyjęto, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (default) następuje w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni.

Zamortyzowany koszt instrumentu finansowego jest kwotą, w jakiej jest on wyceniany w momencie początkowego ujęcia, pomniejszoną o spłaty kapitału oraz powiększoną lub pomniejszoną o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie wymagalności, oraz skorygowaną o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Efektywna stopa procentowa jest to stopa procentowa, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości brutto danego instrumentu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do kategorii tej zalicza się inne niż aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w szczególności papiery wartościowe notowane na aktywnym rynku, nabyte w celu sprzedaży w krótkim terminie oraz instrumenty pochodne.

W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych, można dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik, aby przedstawić późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zasady te można stosować w odniesieniu do instrumentu kapitałowego, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia przedsięwzięć, do którego ma zastosowanie MSSF 3.

Aktywa finansowe (dłużne i kapitałowe) wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Do kategorii tej zalicza się aktywa, które są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (składnik aktywów pozytywnie przeszedł test SPPI).

W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych, można wyznaczyć aktywa kapitałowe jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przy czym wyznaczenie takie jest nieodwracalne i może mieć miejsce jedynie dla pojedynczego składnika aktywów i nie jest dostępne dla instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu. Po początkowym ujęciu, instrumenty finansowe zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są według wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy.

W momencie początkowego ujęcia Spółka może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty

uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego.

Do kategorii tej zalicza się należności z tytułu dostaw i usług objęte faktoringiem lub dyskontem oraz udziały i akcje długoterminowe.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Do kategorii tej zaliczane są aktywa, które są utrzymywane, zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się środki pieniężne i ekwiwalenty, należności finansowe, w tym należności z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki oraz lokaty i depozyty bankowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki lub inne instytucje finansowe realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności, której dotyczą w szczególności instrumenty pochodne zabezpieczające przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów. Wszelkie zyski lub straty z tego tytułu odnoszone są w przychody lub koszty finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty finansowe – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- pożyczki i należności;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Podstawę dokonania klasyfikacji stanowi cel nabycia aktywów finansowych oraz ich charakter. Klasyfikacja aktywów finansowych dokonywana jest przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. Początkowa wycena powiększana jest o koszty transakcji, z wyjątkiem aktywów finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne ewentualnego zbycia składnika aktywów nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych jest wykazywany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy jeden z podmiotów Grupy staje się stroną umowy (kontraktu), z której to aktywo finansowe wynika.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych). W przypadku instrumentów zaliczonych do dostępnych do sprzedaży, przy ustalaniu, czy nastąpiła utrata wartości, bierze się pod uwagę między innymi znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej papieru wartościowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy aktywów: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu, jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, oraz jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

Do kategorii tej należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) oraz instrumenty dłużne lub kapitałowe, które zostały nabyte w celu ich odsprzedaży w krótkim terminie.

Aktywa zaliczone do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej, w przypadku instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Pozostałe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się stosując notowania giełdowe, a w przypadku ich braku odpowiednie techniki wyceny (wykorzystanie cen niedawno zawartych transakcji lub cen ofertowych, porównanie do podobnych instrumentów, modele wyceny opcji). Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. W zależności od ich terminu wymagalności zalicza się je do aktywów trwałych (aktywa wymagalne w terminie powyżej 1 roku od dnia sprawozdawczego) lub obrotowych (aktywa wymagalne w terminie do 1 roku od dnia sprawozdawczego). Pożyczki i należności są wyceniane na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu.

Do grupy tej zalicza się głównie należności z tytułu dostaw i usług oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne o terminie wymagalności przekraczającym 3 miesiące od daty ich założenia, jak również pożyczki i nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezaliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie zapadalności, co do których Grupa posiada zamiar i możliwość utrzymywania do upływu zapadalności. Do kategorii tej zaliczane są wyłącznie notowane instrumenty dłużne o ile nie zostały uprzednio zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży zaliczane są głównie instrumenty dłużne nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych, o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania. Do kategorii tej zaliczane są inwestycje kapitałowe nie objęte obowiązkiem konsolidacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, z wyjątkiem inwestycji kapitałowych nie objętych konsolidacją, wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w kapitale własnym. Inwestycje kapitałowe podlegające konsolidacji, ale nią nie objęte nie zalicza się do instrumentów finansowych i wycenia się w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. W początkowej wycenie uwzględniane są koszty transakcji z wyjątkiem zobowiązań finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne wyzbycia się składnika zobowiązań finansowych nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie tych zobowiązań. Składnik zobowiązań finansowych jest wykazywany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy jeden z podmiotów Grupy staje się stroną umowy (kontraktu), z której to zobowiązanie finansowe wynika.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (nie stosuje się rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności operacyjnej a w przypadku instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów. Wszelkie zyski lub straty z tego tytułu odnoszone są w przychody lub koszty finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

15.9. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy zasadniczej;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone w wynik finansowy.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

15.10. Zapasy i prawa majątkowe

Zapasy obejmują w szczególności:

- materiały - zużywające się jednorazowo lub stopniowo;
- towary;
- produkty (wyroby i usługi) wytworzone lub przetworzone, zdolne do sprzedaży;
- półprodukty i produkcja w toku (w działalności usługowej).

Do materiałów zużywających się jednorazowo w cyklu produkcyjnym zalicza się nabyte: surowce i materiały podstawowe, materiały pomocnicze, paliwa, opakowania, części zamienne oraz odpadki, produkty uboczne i odzyski powstałe w toku produkcji lub opakowania wytworzone we własnym zakresie.

Do materiałów zużywających się stopniowo zalicza się składniki o okresie użytkowania krótszym niż rok, niezależnie od wartości oraz, niezależnie od okresu użytkowania, składniki o stosunkowo niskiej wartości, których zakwalifikowanie do materiałów nie zniekształca aktywów Grupy.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Rodzaj zapasu	Zasady wyceny
Materiały	Cena nabycia, ustalona metodą średniej ważonej.
Produkty gotowe, półprodukty i produkcja w toku	Koszt bezpośredni oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	Cena nabycia, ustalona metodą średniej ważonej.
Prawa majątkowe	Nabyte wg ceny nabycia, wygenerowane lub otrzymane nieodpłatnie wg wartości godziwej.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez jednostkę gospodarczą od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów, materiałów i usług. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wygenerowane prawa majątkowe ujmowane są na bieżąco jako zapasy oraz drugostronnie jako zmniejszenie kosztów produkcji. Do czasu potwierdzenia ilości odpowiednio przez Urząd Regulacji Energetyki i audyt weryfikujący zmiany ujętych w ewidencji praw majątkowych traktuje się jako zmiany szacunków.

Prawa majątkowe przyznane z tytułu zrealizowania projektów zakwalifikowanych do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) lub z tytułu zrealizowania projektów poprawy efektywności energetycznej wyceniane są na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej i ujmowane jako „Prawa majątkowe” a drugostronnie jako „Dotacja” do środków trwałych nabytych/wytworzonych w ramach realizacji projektu.

Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw majątkowych ujmuje się jako składnik aktywów „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Wartość godziwą praw majątkowych stanowi iloczyn ich ilości i ceny rynkowej z dnia ujęcia, z uwzględnieniem warunków cenowych wynikających z zawartych umów.

Zapasy i prawa majątkowe są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów i praw majątkowych do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania.

Odpisy aktualizujące ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio w pozycji:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku utraty wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji praw majątkowych przeznaczonych na potrzeby własne;

- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku utraty wartości towarów i materiałów i praw majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji oraz praw majątkowych przeznaczonych na potrzeby własne;
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku ustania przyczyny powodującej utratę wartości towarów i materiałów oraz praw majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Skutki różnic wynikających z inwentaryzacji ujmowane są w działalności, której dotyczą.

Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Przyznane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ ujmowane są w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej z dnia ich przyznania z uwzględnieniem kursu waluty ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego na ten dzień. Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw do emisji ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Należne, lecz nieprzyznane prawa do emisji ujmuje się jako należności. Do czasu przyznania praw do emisji zmiany wartości tych praw traktuje się jako zmiany szacunków.

Opłaty za przyznanie praw łącznie z opłatą za wpisanie do rejestru nie stanowią wartości tych praw i ujmowane są jako czynne rozliczenia międzyokresowe. Wniesione opłaty są odnoszone w koszt wytworzenia sprzedanych produktów proporcjonalnie do ich wykorzystania w danym okresie rozliczeniowym.

W przypadku nabycia praw, prawa te na moment początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia.

W oparciu o rzeczywistą emisję koszty bieżącego okresu obciążane są wartością praw przypadających na tę emisję w korespondencji z pozycją biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów. Utworzone biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów obciążają koszt własny sprzedaży. Równoległe do obciążenia kosztów następuje rozliczenie dotacji – odciążenie kosztów – do wysokości wartości praw przyznanych nieodpłatnie przeznaczonych do umorzenia.

Do wysokości posiadanych przez Grupę praw, równowartość praw do emisji CO₂ ustala się w oparciu o średnioważoną cenę odrębnie dla praw przyznanych nieodpłatnie oraz nabytych. W przypadku braku ilości praw do pokrycia rzeczywistej emisji, biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów dotyczące różnicy pomiędzy emisją rzeczywistą, a posiadanymi prawami ustalone są wg cen rynkowych z dnia bilansowego. W przypadku, gdy zawarto kontrakty terminowe na dostawę praw do emisji CO₂, z których dostawa praw nastąpi przed upływem terminu umorzenia brakujących praw, biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów, w części pokrywającej niedobór, tworzy się w oparciu o średnią cenę wynikającą z tych kontraktów.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość praw jest weryfikowana w odniesieniu do ich wartości rynkowej na dzień bilansowy.

W przypadku sprzedaży praw, przychody z tytułu sprzedaży ujmowane są na zasadach ogólnych.

Wykorzystane prawa do emisji ulegają umorzeniu i wyłącza się je z ewidencji. Wyłączenie z ewidencji następuje w korespondencji z biernymi rozliczeniami międzyokresowymi kosztów (rozliczenie rmk).

Wartość niewykorzystanych i niesprzedanych praw do emisji, które ulegają umorzeniu odpisuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

15.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Należności z tytułu dostaw i usług są aktywami finansowymi, niebędącymi instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowanymi na aktywnym rynku. Należności z tytułu dostaw i usług powstają w wyniku podstawowej działalności Grupy.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty.

Należności z tytułu dostaw i usług korygowane są o należne rabaty (dyskonto, premie, bonusy, upusty) z uwagi na przyjęte założenie, że ich rozliczenie odbywać się będzie poprzez potrącenie.

Pozostałe należności stanowią:

a/ inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, w tym:

- należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych;
- należności z tytułu dywidend;
- odsetki od należności;
- zaliczki, które będą rozliczone w formie pieniężnej;
- pozostałe należności finansowe;

b/ inne należności nie spełniające definicji aktywów finansowych, w tym:

- przekazane zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie i wartości niematerialne, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę lub wykonanie usługi;
- należności z tytułu podatków (inne niż należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego);
- pozostałe należności niefinansowe;
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty.

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, dokonywane są szacunki oczekiwanych strat kredytowych. Zasady ustalania oczekiwanych strat kredytowych opisane zostały w nocie 15.8.

Kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

Odpisy oczekiwanych strat kredytowych ujmuje się w ciężar kosztów sprzedaży, z wyjątkiem odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu odsetek od należności z tytułu dostaw i usług, które ujmuje się w kosztach finansowych. Odpisy aktualizujące odnoszące się do pozostałych należności, innych niż należności odsetkowe, ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości aktywa finansowego może być przypisany do zdarzeń występujących

po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio jako zmniejszenie kosztów sprzedaży lub jako przychody finansowe/pozostałe przychody operacyjne.

Aktywa z tytułu umów

W przypadku poniesienia kosztów związanych ze świadczeniem usługi/realizacją umowy przez stronę trzecią na rzecz klientów, koszty te stanowią koszty wykonania umowy i podlegają aktywowaniu. Są one rozliczane przez okres świadczenia usługi. Aktywowane koszty wykazywane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – aktywa z tytułu umów.

W pozycji tej wykazywane są również szacunki dotyczące umów budowlanych.

15.12. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują pożyczki udzielone oraz lokaty bankowe i inne środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający trzy miesiące licząc od daty ich ulokowania.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość pozostałych aktywów finansowych skorygowana jest o oszacowane straty kredytowe. Szacowanie strat kredytowych opiera się na ratingu instytucji finansowych i przedsiębiorstw, w których ulokowane są środki pieniężne bądź udzielone pożyczki.

15.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skorygowanych o naliczone na dzień bilansowy odsetki, różnice kursowe z wyceny walut obcych oraz oszacowane straty kredytowe.

Szacowanie strat kredytowych opiera się na ratingu instytucji finansowych, w których zdeponowane są środki pieniężne.

15.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Aktywa trwale (lub grupy do zbycia) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

W przypadku, gdy składnik nie spełnia już kryteriów kwalifikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ujmuje się go w tej pozycji bilansowej, z której był uprzednio przekwalifikowany i wycenia się go w kwocie niższej z dwóch:

- wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub
- wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

15.15. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy wykazywany jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wysokości wykazywanej w statucie Jednostki Dominującej i Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy, kapitały rezerwowe i pozostałe, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego roku obrotowego.

15.16. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne ujmowane są według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

15.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują:

- zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą;
- rozliczenia międzyokresowe bierne, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw;
- zobowiązania przypadające do zapłaty za materiały i towary, które jeszcze nie zostały dostarczone, ale zgodnie z obowiązującymi warunkami współpracy, znaczące ryzyka i korzyści związane z ich własnością przeszły już na Grupę.

Pozostałe zobowiązania obejmują:

a/ zobowiązania spełniające definicję zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych;

- zobowiązania z tytułu dywidend;
 - zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w formie pieniężnej;
 - zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych itp.,
 - bierne rozliczenia międzyokresowe, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw, inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług;
- b/ zobowiązania niespełniające definicji zobowiązań finansowych, w tym:
- zobowiązania z tytułu podatków (inne niż zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, które są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie), opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych;
 - bierne rozliczenia międzyokresowe inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań finansowych, w tym oszacowane opłaty za korzystanie ze środowiska naturalnego, dla których moment płatności przypada w okresach późniejszych niż koniec okresu sprawozdawczego i na które nie otrzymano jeszcze decyzji potwierdzającej powstania zobowiązania;
 - otrzymane zaliczki, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę wyrobów gotowych, towarów lub wykonanie usługi;
 - zobowiązania wobec pracowników, jeżeli ich uregulowanie nastąpi w innej formie niż poprzez wypłatę środków pieniężnych;
 - zobowiązania wobec pracowników z tytułu podróży służbowych;
 - fundusze specjalne, w tym zobowiązanie z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) po pomniejszeniu o środki pieniężne, należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków z ZFŚS;
 - rozliczenia międzyokresowe przychodów, z wyjątkiem dotacji rządowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według zamortyzowanego kosztu, tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu umów

Zobowiązania z tytułu umów obejmują wynagrodzenia za działania marketingowe, zaliczki na dostawy oraz zafakturowane, ale jeszcze nie w pełni wykonane usługi.

W pozycji tej wykazywane są również szacunki dotyczące umów budowlanych – szacunki przychodów, wynikające ze stopnia zaawansowania realizacji umów, poniesionych kosztów oraz oczekiwanego wyniku.

15.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy,

gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

15.19. Świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, odprawy pośmiertne

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami dotyczącymi wynagradzania pracownikom przysługuje nagroda jubileuszowa i odprawa emerytalno-rentowa, natomiast w przypadku śmierci pracownika osobom uposażonym odprawa pośmiertna. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i pośmiertnych oraz nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Niektóre podmioty Grupy dokonują odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz emerytów i rencistów. Grupa nie wydziela aktywów, które w przyszłości służyłyby uregulowaniu zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych.

Wartość przyszłych zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych wyliczana jest przez uprawnionego aktuarium przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń, założonej stopy dyskonta, założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia odpowiedniego stażu pracy (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej), prawdopodobieństwie dożycia przez pracownika wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwie inwalidztwa pracownika przed osiągnięciem wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy rentowej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą oraz w odniesieniu do odpraw pośmiertnych umieralność i prawdopodobieństwo dożycia.

Wysokość rezerwy aktualizowana jest co najmniej na koniec danego roku obrotowego. Korekta zwiększająca lub zmniejszająca wysokość rezerwy odnoszona jest w koszty działalności operacyjnej, za wyjątkiem zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Wykorzystanie tego typu rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy. Rozwiązanie powyższej rezerwy koryguje (zmniejsza) odpowiednio koszty operacyjne lub inne całkowite dochody.

Świadczenie związane z ustaniem stosunku pracy

W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownikom przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Rezerwy/rozliczenia międzyokresowe kosztów/zobowiązania na pozostałe świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy tworzone są w momencie ustania stosunku pracy. Ich aktualizacja następuje najpóźniej na koniec roku obrotowego.

Nagroda roczna, wynagrodzenie zmienne

Pracownikom niektórych Spółek z Grupy przysługuje prawo do nagrody rocznej. Jej wysokość, zgodnie z przyjętymi regulacjami, uzależniona jest od uzyskanych w danym roku wyników finansowych.

Osobom zatrudnionym na podstawie tzw. kontraktów menadżerskich przysługuje prawo do wynagrodzenia uzależnionego od stopnia realizacji wyznaczonych celów (wynagrodzenie zmienne).

Rezerwa na nagrodę roczną oraz wynagrodzenie zmienne tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami możliwe jest przeznaczenie części zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W związku z tym, że na koniec okresu sprawozdawczego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty zobowiązania Grupa ujmuje koszty świadczeń pracowniczych dotyczących odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto w kosztach roku obrotowego, w którym podjęta została uchwała o przeznaczeniu części zysku netto na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Pozostałe świadczenia pracownicze

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych są ujmowane w kosztach roku obrotowego, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, chyba że możliwe jest wiarygodne określenie kwoty świadczenia.

15.20. Przychody

Przychody - zasady stosowane od 01 stycznia 2018 roku

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni), przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej. Wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Przychody ujmowane i prezentowane są w podziale na przychody ze sprzedaży (produktów, materiałów i towarów), pozostałe przychody operacyjne (dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań) oraz przychody finansowe (dotyczące działalności o charakterze finansowym, w tym majątku finansowego, różnic kursowych oraz wyniku na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym oraz lokowania nadwyżek środków pieniężnych).

Sprzedaż produktów, materiałów, towarów i usług

Przychody ze sprzedaży są to przychody z tytułu umów zawartych z klientami, których identyfikacja uregulowana została w MSSF 15.

Przychody ujmowane są zgodnie z 5-etapowym modelem ujmowania przychodów:

- identyfikacja umowy z klientem;
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- ustalenie ceny transakcyjnej;
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań.

W ramach powyższego modelu wydzielane jest:

- wynagrodzenie za działania reklamowe i promocyjne klienta, które kwalifikowane jest jako bonifikata, do której klient ma prawo po wykonaniu określonych w umowie działań reklamowych i marketingowych;
- wynagrodzenie stałej bonifikaty na jednostkę produktu, niezależnego od rodzaju produktu, która alokowana jest do poszczególnych produktów oferowanych w ramach umowy proporcjonalnie do indywidualnych cen sprzedaży;
- zobowiązanie Spółki do wykonania świadczenia w postaci prawa materialnego, tj. prawa kupującego do zakupu produktów/towarów w przyszłości po obniżonych cenach, po spełnieniu określonego warunku;
- zobowiązanie do świadczenia przez Spółkę usług transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych po przekazaniu kontroli nad towarem/produktem na rzecz klienta, uwzględnionych w cenie towaru/produktu (warunki dostawy wg INCOTERMS CIF, CIP, CFR, CPT) skutkuje ujmowaniem korekty przychodu w części dotyczącej niezrealizowanej, wydzielonej usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia.

Przysługujące klientowi wynagrodzenia z wyżej wskazanych tytułów do czasu realizacji usługi, uzyskania bonifikaty czy prawa do nabycia produktu po obniżonej cenie, wykazywane jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu umów.

Realizacja działań reklamowych i promocyjnych przez klienta oraz zapewnienie klientowi prawa do bonifikat czy zakupu w przyszłości produktów po obniżonych cenach stanowi zmienny element wynagrodzenia.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów, materiałów i towarów ustalane są i ujmowane z uwzględnieniem warunków INCOTERMS, w szczególności w zakresie przekazania kontroli nad produktem/towarem.

Przychody z tytułu świadczenia usług ujmowane są po ich wykonaniu, chyba że z zawartych umów wynika etapowe rozliczanie ich realizacji.

Świadczenie usług budowlano-montażowych

Umowy o usługę budowlaną zawierane przez Grupę są to umowy z klientem, których przedmiotem jest budowa obiektu – składnika aktywów lub zespołu aktywów. W szczególności do umów o usługę budowlaną zalicza się umowy na realizację „pod klucz”, umowy remontowe, umowy na modernizację i przebudowę. Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane w rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów jako przychody ze sprzedaży, w oparciu o 5-etapowy model ujmowania przychodów, który został przedstawiony powyżej.

Grupa każdorazowo dokonuje oceny, czy przychód z tytułu umowy o usługę budowlaną będzie podlegał ujęciu w miarę upływu czasu, czy w określonym momencie.

Przychody ujmuje się w miarę upływu czasu, dla zobowiązań do wykonania świadczeń spełnianych w czasie, tj. Grupa przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę wykonywania go przez jednostkę;
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrole nad tym składnikiem sprawuje klient;

- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki (np. specjalistyczne urządzenie), a jednostce przysługuje prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenia.

Jeśli Grupa nie spełnia zobowiązania do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu, **zobowiązanie do wykonania świadczenia jest spełnione w określonym momencie.**

Wartość przychodów ujmowanych w miarę upływu czasu ustala się jako iloczyn wartości alokowanej ceny transakcyjnej oraz stopnia spełnienia zobowiązania.

Dla umów o usługę budowlaną ujmowanych w miarę upływu czasu Grupa stosuje metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, obejmujące metody oparte na wynikach oraz metody oparte na nakładach

Dokonując wyboru metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia wynikającego z zawartej umowy Zarząd kieruje się zasadą zapewnienia najlepszego odwzorowania uzyskiwanych przychodów oraz rzetelnego obrazu przeniesienia na rzecz klienta dóbr i usług przyrzeczonych w ramach umowy oraz charakteru dobra lub usługi, które Grupa zobowiązała się przekazać klientowi..

Grupa stosuje metodę pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia opartą na nakładach.

Wartość szacowanych przychodów ustalana jako różnica pomiędzy wartością wykonanych usług wynikających ze stopnia zaawansowania realizacji umowy a wartością prac odebranych na podstawie protokołów odbioru (zafakturowanych) określana jest w protokole prac w toku. W przypadku dodatniej różnicy ujmowane jest aktywo z tytułu umów, w przypadku zaś różnicy ujemnej zobowiązanie z tytułu umów.

Przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia wynikającego z umów o usługę budowlaną ujmuje się w miarę upływu czasu tylko wtedy, gdy może dokonać racjonalnego pomiaru stopnia całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Jeśli podmiot nie jest w stanie dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia (przykładowo ze względu na wczesne etapy realizacji umowy), ale oczekuje, że odzyska koszty poniesione podczas spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia, wówczas ujmuje przychody wyłącznie do wysokości kosztów poniesionych do momentu, w którym można dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia (tj. stosuje tzw. metodę zysku zerowego). Dla kontraktów rozliczanych metodą zysku zerowego szacowanych przychód ustala się w wysokości tej części poniesionych kosztów, której pokrycie przez zamawiającego jest wysoce prawdopodobne.

Metoda ta ma również zastosowanie dla umów o niskiej wartości, tj. do 50 tysięcy złotych.

Koszty realizacji umów o usługi budowlane są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym wykonane zostały prace, w wysokości faktycznie poniesionej. Koszty wytworzenia niezakończonych usług budowlanych obejmują wszystkie koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego przypadającego na koniec każdego miesiąca. Jednostka w rachunku zysków i strat ujmuje wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty, a w szczególności tworzy rezerwy (RMK) na koszty dotyczące danego okresu sprawozdawczego, w przypadku których nie otrzymała jeszcze faktur lub innych dokumentów potwierdzających poniesiony koszt.

W przypadku zaangażowania podwykonawców, Grupa rozważa, czy pełni rolę zleceniodawcy, czy pośrednika. W przypadku wykonywania usług w ramach Konsorcjum – Członkowie Konsorcjum są traktowani jako podwykonawcy Lidera Konsorcjum.

Koszty zatrudnienia podwykonawców uwzględniane są w kosztach stanowiących podstawę pomiaru realizacji prac w metodach opartych na nakładach – poniesionych kosztach.

W szczególności należy dokonać szacunku kosztów podwykonawców, w przypadku, gdy podwykonawca nie wystawił jeszcze faktury a zasadne jest ich uwzględnienie w kosztach, niezależnie od metody szacowania przychodów.

Rezerwa na stratę z tytułu umów o usługę budowlaną jest tworzona zgodnie z MSR 37 dla umów rodzących obciążenia, tj. dla umów, na podstawie których nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku przeważają nad korzyściami, które, według przewidywań, będą uzyskane na mocy tej umowy. Grupa, jako nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku traktuje koszty, których nie może uniknąć, gdyż zawarła umowę (w tym koszty pośrednie, które są ponoszone w związku z działaniami niezbędnymi do wykonania umowy).

W przypadku umów innych niż umowy o usługi budowlane (np. umowy na usługi projektowe), z których przychody ujmowane są w rachunku zysków i strat w miarę upływu czasu stosuje się zasady analogiczna jak dla umów o usługi budowlane.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Przychody - zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy, upusty).

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty.

Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni).

W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Przychody ujmowane i prezentowane są w podziale na przychody ze sprzedaży (produktów, materiałów i towarów), pozostałe przychody operacyjne (dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań) oraz przychody finansowe (dotyczące działalności o charakterze finansowym, w tym majątku

finansowego, różnic kursowych oraz wyniku na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym oraz lokowania nadwyżek środków pieniężnych).

Sprzedaż produktów, materiałów i towarów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, materiałów i towarów ujmowane są, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do produktów, materiałów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług ujmowane są po ich wykonaniu, chyba że z zawartych umów wynika etapowe rozliczanie ich realizacji.

Świadczenie usług budowlano-montażowych

Przychody z umów o budowę składników aktywów (roboty budowlano-montażowe) ustalano w oparciu o rozwiązania przewidziane w MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”.

Jeżeli można wiarygodnie oszacować wynik umowy o usługę budowlano-montażową, przychody i koszty związane z umową ujmuje się jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Przewidywaną stratę z budowy niezwłocznie ujmuje się jako koszt. Kary z tytułu opóźnień w realizacji umów korygują przychody z danej umowy.

Stosowane są następujące metody pomiaru stopnia zaawansowania prac dla niezakończonych robót budowlano-montażowych i projektowych:

1/ Metoda obmiaru wykonanych prac – polegająca na technicznym pomiarze wykonanych od rozpoczęcia umowy do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego prac wyrażonych w jednostkach naturalnych lub w procencie ceny umownej bądź jej składowych. Metoda obmiaru wykonanych prac ma zastosowanie dla zleceń o globalnym budżecie przychodów równym lub większym od 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym,

2/ Metoda kosztowa – polega na określeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy, obejmującej koszty już poniesione oraz wynikające z aktualnego globalnego budżetu kosztów, koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy. Metoda kosztowa ustalenia stopnia zaawansowania umowy ma zastosowanie dla kontraktów o globalnym budżecie przychodów przekraczających kwotę 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

3/ Metoda pomiaru pracochoŃności – metoda oparta jest na pomiarze za pomocą miary roboczogodziny – pracochoŃności prac wykonanych w ramach kontraktu. Polega ona na porównaniu ilości wykonanej pracy z ilością pracy zaplanowanej, mierzoną w roboczogodzinach. Iloraz tych dwóch wielkości stanowi stopień zaawansowania prac. Metoda ta ma zastosowanie do kontraktów, w których koszt robocizny z narzutami stanowi ponad 80% wszystkich planowanych kosztów bezpośrednich (suma kosztów robocizny, materiałów, sprzętu, podwykonawstwa, bez narzutu kosztów wydziałowych). Metoda ma zastosowanie dla robót o przewidywanych przychodach nie niższych niż 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

4/ Metoda zysku zerowego – szacowany przychód ustala się w wysokości tej części dotychczas poniesionych kosztów, w której ich pokrycie jest wysoce prawdopodobne. Metoda ma zastosowanie dla robót, dla których szacowany przychód jest niższy niż 50 tysięcy złotych dla usług o charakterze budowlano-montażowym oraz 300 tysięcy złotych dla usług o charakterze projektowym.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

15.21. Koszty

Koszty ujmowane są z uwzględnieniem zasady kompletności, współmierności i ostrożności. Ponoszone przez Grupę koszty ujmowane i prezentowane są w podziale na koszty operacyjne, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty operacyjne obejmują koszty wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, koszty sprzedaży i handlowe oraz koszty ogólnego zarządu.

Koszty w układzie rodzajowym ujmowane są w momencie ich wpływu na wynik finansowy, niezależnie od momentu ich poniesienia.

Pozostałe koszty operacyjne obejmują transakcje dotyczące majątku trwałego, dotacji oraz kar i odszkodowań.

Koszty finansowe obejmują transakcje związane z pozyskaniem i obsługą zewnętrznych źródeł finansowania działalności Spółki, transakcje dotyczące majątku finansowego, różnice kursowe oraz wyniki na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym.

15.22. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie zaistnienia uzasadnionej pewności, że dotacja zostanie uzyskana oraz, że spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo odpisywana w pozostałe przychody operacyjne, przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, równoległe do odpisów amortyzacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana współmiernie do kosztów, które dotacja ta ma kompensować.

Jeżeli dotacja jest formą rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub została przyznana celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się ją jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne otrzymane w formie dotacji ujmuje się w wartości godziwej.

15.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną.

Rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE), tj. zwolnienie z podatku dochodu osiągniętego z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń, Spółka ujmuje w wysokości i w momencie spełnienia wymagań wynikających z otrzymanego zezwolenia. Na należną, a niewykorzystaną kwotę ulgi tworzony jest odroczony podatek dochodowy. Do czasu wypełnienia warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w SSE, należna ulga prezentowana jest w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczoney wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym ujmowany jest w kapitale własnym.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek.

15.24. Połączenia jednostek

Połączenia jednostek rozliczane są na dzień nabycia metodą nabycia. Dniem nabycia jest dzień, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość godziwą netto nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazynym nabyciu ujmowany jest na dzień przejęcia w pozostałych przychodach operacyjnych.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu całkowitych dochodów bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

Udziały niekontrolujące w aktywach netto konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej. Na udziały niekontrolujące składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niekontrolujące w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia.

15.25. Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone/wspólne przedsięwzięcia

Udziały w jednostkach stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięciach w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w aktywach trwałych jako „Inwestycje wyceniane metodą praw własności”.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według wyceny dokonanej metodą praw własności.

Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną/wspólne przedsięwzięcie wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej/wspólnego przedsięwzięcia, pomniejszonym o wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej/wspólnych przedsięwzięć na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji oraz podlega ocenie pod kątem utraty wartości w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

15.26. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Jednostki Dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

16. Informacje dotyczące segmentów

Podstawowy podział sprawozdawczości oparty jest na segmentach branżowych.

W **Segmentcie Agro** wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: amoniak, gaz syntezowy, kwas azotowy, saletra amonowa, RSM®, gazy techniczne, nawozy fosforowe oraz mieszanki nawozowe.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Agro są: wytwarzane przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. nawozy azotowe - PULAN® (saletra amonowa), PULREA® i PULGRAN® (mocznik), PULGRAN®S (siarczan mocznikowo-nawozowy), RSM® i RSM®S (roztwór saletrzano-mocznikowy) PULSAR® (siarczan amonu) i siarczan amonu z Instalacji Odsiarczania Spalin oraz PULASKA® (roztwór nawozu azotowego z siarką), a także wytwarzane przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. i Agrochem Puławy Sp. z o.o.: nawozy fosforowe i mieszanki nawozowe, w tym: amofoski, agrafoski, Holist®, mieszanki na bazie RSM® i RSM®S oraz produkty wytwarzane przez Zakłady Azotowe Chorzów S.A. – saletra potasowa nawozowa (azotan potasu nawozowy), saletra wapniowa nawozowa, saletra wapniowa z borem i mocznik nawozowy płynny.

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Agro obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na podstawowych instalacjach Segmentu: LIKAM® (woda amoniakalna), amoniak, wodór, kwas azotowy, powietrze pomiarowe i technologiczne, dwutlenek węgla, COOLANT® (suchy lód), a także kwalifikowany materiał siewny.

W Segmentcie Agro realizowana jest również sprzedaż towarów (nawozy, pasze, zboża, środki ochrony roślin) i materiałów oraz sprzedaż usług tego Segmentu.

W **Segmentcie Chemia** wytwarzane są następujące główne półfabrykaty/wyroby gotowe: melamina, kaprolakam, PULREA® i PULGRAN® (mocznik), NOXy®, PULNOX® (roztwory mocznika), nadtlenuk wodoru, kwas siarkowy, siarczan amonu, cykloheksanon, cykloheksan, wodorosiarczyny sodu oraz produkty z przerobu kwasów tłuszczowych.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Chemia są: wytwarzane w Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. - MELAMINA®, CAPROLACTAM® (płatkowany i ciekły), NOXy®, PULREA® (mocznik), PULNOX® (roztwory mocznika), nadtlenuk wodoru, a także produkowane w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. -

kwasy siarkowy i wodorosiarczyn sodu oraz wytwarzana w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. saletra potasowa techniczna i spożywcza (azotan potasu), azotan wapnia do zastosowań technicznych, produkty z przerobu kwasów tłuszczowych.

Pozostałe produkty handlowe Segmentu Chemia obejmują inne produkty wytwarzane dodatkowo na instalacjach przypisanych do Segmentu oraz sprzedaż towarów i materiałów oraz usług własnych Segmentu.

W **Segmentcie Energetyka** wytwarzane są media: energia cieplna, energia elektryczna, gaz ziemny niskociśnieniowy oraz pary i wody, które są jednocześnie produktami handlowymi tego Segmentu. W segmentcie tym prezentowana jest działalność Elektrowni Puławy Sp. z o.o.

W Segmentcie Energetyka realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów (energia elektryczna, gaz ziemny, prawa majątkowe – energia z kogeneracji) oraz sprzedaż innych usług Segmentu.

W **Segmentcie Pozostała Działalność** wykazano następujące grupy przychodów:

- Usługi przeładunkowe realizowane w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.,
- Dzierżawa rzeczowego majątku trwałego i pozostałe usługi realizowane w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. oraz pozostałe usługi realizowane w Agrochem Puławy Sp. z o.o.,
- Sprzedaż worków z folii, folii, worków śmieciowych,
- Usługi własne Segmentu Pozostała Działalność,
- Sprzedaż towarów i materiałów,
- Sprzedaż zrealizowaną w spółkach REMZAP Sp. z o.o., PPROZAP Sp. z o.o. oraz SCF Natural Sp. z o.o.

Pozzczególne Segmenty w ramach swojej działalności produkcyjnej zużywają surowce/półfabrykaty/media. Jeżeli potrzebne do produkcji komponenty nie są dostępne w ramach Segmentu są pozyskiwane od innych Segmentów, w których są wytwarzane – obroty wewnętrzne.

Przepływy między segmentami są wyceniane według rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia powiększonego o marżę zróżnicowaną w zależności od rodzaju przepływu, i tak:

- dla produktów wytwarzanych w jednym segmentcie, a sprzedawanych przez inny segment – rzeczywista marża zysku (po uwzględnieniu kosztów sprzedaży) dzielona jest pomiędzy segment produkujący i segment sprzedający proporcjonalnie do udziału technicznego kosztu wytworzenia półproduktu do kosztu własnego sprzedaży produktu sprzedanego;
- dla amoniaku i uzysków amoniaku – marża ustalana jest na poziomie marży realizowanej przez podmioty zewnętrzne, których przedmiot działalności można uznać za porównywalny do działalności Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.;
- dla mediów energetycznych, z uwagi na to, że wytwarzanie mediów energetycznych jest działalnością pomocniczą dla segmentów Agro i Chemia, przyjęto marżę w wysokości 0%, segment Energetyka generuje zysk/(stratę) wyłącznie na sprzedaży zewnętrznej;
- dla usług oraz pozostałych półproduktów i mediów – przyjęto marżę w wysokości 0% z uwagi na nieistotny wpływ na ocenę segmentów.

W związku z wprowadzonymi zmianami, o których mowa w nocie 11, dane za okres 12 miesięcy 2017 roku zakończonych 31 grudnia 2017 roku zostały przekształcone.

01.01.2018 - 31.12.2018	Działalność kontynuowana				Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność			
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917	-	3 577 917
Obroty wewnętrzne między segmentami	1 422 621	1 025 621	1 773 301	64 743	4 286 286	(4 286 286)	-
Przychody segmentu ogółem	3 439 579	2 432 064	1 874 135	118 425	7 864 203	(4 286 286)	3 577 917
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(1 645 766)	(1 221 917)	(107 303)	(49 935)	(3 024 921)	-	(3 024 921)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	(1 447)
Obroty wewnętrzne między segmentami	(1 411 473)	(1 036 769)	(1 773 301)	(64 743)	(4 286 286)	4 286 286	-
Koszty segmentu ogółem	(3 057 239)	(2 258 686)	(1 880 604)	(114 678)	(7 311 207)	4 286 286	(3 026 368)
Koszty sprzedaży	(210 614)	(52 676)	(165)	(717)	(264 172)	-	(264 172)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(1 670)	181	1	(36)	(1 524)	-	(1 524)
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) segmentu	171 726	120 702	(6 634)	3 030	288 824	-	287 377
Koszty ogólnego zarządu	(23 670)	(6 648)	(6 079)	(22 349)	(58 746)	-	(58 746)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(153 277)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(1 243)	(12 685)	(949)	782	(14 095)	-	(14 095)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	(13 164)	(40)	(794)	(13 998)	-	(13 998)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(4 008)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	(45)
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	17 184
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	1 571
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	146 813	101 369	(13 662)	(18 537)	215 983	-	76 006
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(20 672)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	55 334
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	55 334
Aktywa i zobowiązania wg stanu na 31 grudnia 2018 roku							
Aktywa segmentu	841 258	855 518	601 056	315 653	2 613 485	-	2 613 485
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 803 617
Aktywa ogółem	841 258	855 518	601 056	315 653	2 613 485	-	4 417 102
Zobowiązania segmentu	168 879	51 730	308 143	10 619	539 371	-	539 371
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	669 027
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 208 704
Zobowiązania i kapitały ogółem	168 879	51 730	308 143	10 619	539 371	-	4 417 102
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	295 497	41 843	66 385	81 599	485 324	-	485 324
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	10 470
Amortyzacja	69 625	74 446	43 067	16 163	203 301	-	203 301
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	10 000

01.01.2017 - 31.12.2017	Działalność kontynuowana				Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność			
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 005 025	1 334 850	86 335	64 692	3 490 902	-	3 490 902
Obroty wewnętrzne między segmentami	1 187 161	940 958	1 492 103	66 997	3 687 219	(3 687 219)	-
Przychody segmentu ogółem	3 192 186	2 275 808	1 578 438	131 689	7 178 121	(3 687 219)	3 490 902
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(1 460 575)	(1 061 009)	(95 777)	(57 026)	(2 674 387)	-	(2 674 387)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	3 090
Obroty wewnętrzne między segmentami	(1 215 466)	(912 653)	(1 492 103)	(66 997)	(3 687 219)	3 687 219	-
Koszty segmentu ogółem	(2 676 041)	(1 973 662)	(1 587 880)	(124 023)	(6 361 606)	3 687 219	(2 671 297)
Koszty sprzedaży	(218 887)	(55 594)	(28)	(1 510)	(276 019)	-	(276 019)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(8 149)	70	2	(10)	(8 087)	-	(8 087)
Koszty sprzedaży nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	32
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	-	-	-	-	-	-	18
Zysk/(strata) segmentu	297 258	246 552	(9 470)	6 156	540 496	-	543 618
Koszty ogólnego zarządu	(26 837)	(7 052)	(6 332)	(21 784)	(62 005)	-	(62 005)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(157 502)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(48)	(14 297)	(7 622)	1 290	(20 677)	-	(20 677)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	(13 858)	(8 547)	10	(22 395)	-	(22 395)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(1 604)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	85
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	5 563
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	1 421
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	270 373	225 203	(23 424)	(14 338)	457 814	-	308 814
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(67 001)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	241 813
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	241 813
Aktywa i zobowiązania wg stanu na 31 grudnia 2017 roku							
Aktywa segmentu	925 238	1 014 845	542 267	243 985	2 726 335	-	2 726 335
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 532 110
Aktywa ogółem	925 238	1 014 845	542 267	243 985	2 726 335	-	4 258 445
Zobowiązania segmentu	173 475	60 551	298 013	11 186	543 225	-	543 225
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	521 586
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 193 634
Zobowiązania i kapitały ogółem	173 475	60 551	298 013	11 186	543 225	-	4 258 445
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	145 441	64 680	101 336	43 941	355 398	-	355 398
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	15 018
Amortyzacja	66 592	62 775	41 916	15 938	187 221	-	187 221
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	9 010

Przychody z tytułu sprzedaży produktów od klientów zewnętrznych. Podział geograficzny odpowiada lokalizacji kontrahentów.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Polska	2 361 128	2 242 161
Zagranica, w tym:	1 216 789	1 248 741
Europa, w tym:	1 077 492	973 443
Niemcy	303 635	233 507
Wielka Brytania	179 065	175 440
Ukraina	85 671	34 964
Francja	74 968	55 250
Czechy	46 872	58 448
Słowacja	70 153	62 524
Austria	47 432	40 223
Rumunia	46 574	44 396
Portugalia	20 655	13 346
Hiszpania	23 102	33 441
Włochy	47 256	64 819
Słowenia	28 013	26 696
Belgia	22 083	22 876
Azja, w tym:	86 016	256 624
Chiny	3 221	72 413
Indie	51 062	55 641
Tajwan	3 229	100 634
Korea Południowa	26 384	27 002
Ameryka Północna w tym:	13 691	10 235
Stany Zjednoczone	6 563	240
Kanada	7 128	9 995
Ameryka Południowa, w tym:	37 837	7 455
Brazylia	13 833	7 455
Argentyna	24 004	-
Pozostałe	1 753	984
Razem	3 577 917	3 490 902

Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych są zlokalizowane w Polsce, gdzie podmioty wchodzące w skład Grupy mają swoje siedziby.

Przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem nie stanowią więcej niż 10% łącznych przychodów Grupy.

17. Przychody i koszty

17.1. Przychody ze sprzedaży

Kategorie przychodów z umów z klientami

Wyszczególnienie	Działalność kontynuowana 01.01.2018 - 31.12.2018				Działalność ogółem
	Segment Agro	Segment Chemia	Segment Energetyka	Pozostała działalność	
Główne linie produktów					
Przychody ze sprzedaży produktów	1 850 430	1 402 107	17 521	11 049	3 281 107
Przychody ze sprzedaży usług	3 252	-	22 498	30 680	56 430
Przychody ze sprzedaży umów o usługę budowlaną	-	-	-	8 784	8 784
Przychody ze sprzedaży towarów	161 553	4 336	54 849	804	221 542
Przychody ze sprzedaży materiałów	1 723	-	1 195	2 365	5 283
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	-	-	4 771	-	4 771
Główne linie produktów ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Rejony geograficzne					
Polska	1 557 719	650 441	100 832	52 136	2 361 128
Niemcy	24 575	278 339	-	721	303 635
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	311 643	355 402	2	524	667 571
Kraje Azji	73	85 699	-	244	86 016
Kraje Ameryki Południowej	37 719	118	-	-	37 837
Pozostałe kraje	85 229	36 444	-	57	121 730
Rejony geograficzne ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Rodzaj klienta					
Klienci będący przedsiębiorcami	2 000 557	1 406 442	100 820	52 072	3 559 891
Klienci będący odbiorcami detalicznymi	16 401	1	14	1 610	18 026
Rodzaj klienta ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Rodzaj umowy					
Umowy oparte na stałej cenie	855 135	540 020	97 778	25 570	1 518 503
Umowy z elementami wynagrodzenia zmiennego	1 147 304	835 601	-	17 683	2 000 588
Pozostałe	14 519	30 822	3 056	10 429	58 826
Rodzaj umowy ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Okres obowiązywania umowy					
Umowy długoterminowe	39 145	15 975	100 759	21 802	177 681
Umowy krótkoterminowe	1 977 813	1 390 468	75	31 880	3 400 236
Okres obowiązywania umowy ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Moment ujmowania przychodów					
Przychody ujmowane w określonym momencie	2 016 958	1 406 443	97 778	42 367	3 563 546
Przychody ujmowane w miarę upływu czasu	-	-	3 056	11 315	14 371
Moment ujmowania przychodów ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917
Kanały sprzedaży					
Sprzedaż bezpośrednia	1 820 136	1 312 065	100 834	53 622	3 286 657
Sprzedaż przez pośredników	196 822	94 378	-	60	291 260
Kanały sprzedaży ogółem	2 016 958	1 406 443	100 834	53 682	3 577 917

Przychody z tytułu sprzedaży produktów, materiałów i towarów ustalane są i ujmowane z uwzględnieniem warunków INCOTERMS, w szczególności w zakresie przekazania kontroli nad produktem/towarem. W ramach analizy poszczególnych warunków dostaw w przypadku warunków CIF, CIP, CFR i CPT wydzielane jest wynagrodzenie za usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych przez Grupę po przekazaniu kontroli nad towarem/produktem na rzecz klienta uwzględnionych w cenie towaru/produktu. Wydzielenie tych usług skutkuje późniejszym niż dotychczas ujmowaniem przychodu w części dotyczącej wydzielonej usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia.

W ramach zawartych umów klienci świadczą na rzecz Grupy różnego rodzaju działania marketingowe i promocyjne, za które otrzymują wynagrodzenie oparte na ilości sprzedanego przez Grupę na rzecz klienta nawozu (zł/tona). Usługi w ramach działań marketingowych i promocyjnych nie są odrębne od sprzedaży produktów. Ze względu na ich charakter i warunki opłat wynagrodzenie za działania marketingowe i promocyjne klienta ma charakter bonifikaty, do której klient ma prawo po ich wykonaniu, w związku z powyższym przysługujące klientom wynagrodzenie pomniejsza przychody ze sprzedaży.

Grupa przyznaje klientom w ramach zawartych umów rabat w stałej wysokości za 1 tonę na każdy rodzaj produktu nawozowego oferowanego w ramach zawartych umów. Przyznany rabat podlega alokacji, tj. proporcjonalnemu przypisaniu do zobowiązań do wykonania świadczenia-dostaw poszczególnych produktów w ramach umowy w oparciu o ich indywidualne ceny sprzedaży.

Grupa zawiera również umowy, z których wynika konieczność ponoszenia na rzecz klientów kosztów transportu/frachtu wykonywanych przez stronę trzecią, które stanowią koszty wykonania umowy i podlegają aktywowaniu.

Stosowane przez Grupę zasady rozpoznawania przychodów zostały przedstawione w nocie 15.20.

Przedstawione przypisanie przychodów do kategorii oraz kanałów dystrybucji w ocenie Zarządu opiera się na kompletnych osądach.

Stosowane przez Grupę zasady i stany rozliczeń z klientami oraz narażenie Grupy na ryzyka z nimi związane zostały przedstawione w notach 31, 40, 44.2, 44.3, 44.5, 44.6.

Kontrakty budowlane niezakończone na dzień bilansowy

Umowy o usługę budowlaną zawierane przez Grupę są to umowy z klientem, których przedmiotem jest budowa obiektu – składnika aktywów lub zespołu aktywów. W szczególności do umów o usługę budowlaną zalicza się umowy na realizację „pod klucz”, umowy remontowe, umowy na modernizację i przebudowę.

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane w rachunku zysków i strat jako przychody ze sprzedaży, w oparciu o opisany w nocie 15.20 model ujmowania przychodów.

Grupa każdorazowo dokonuje oceny, czy przychód z tytułu umowy o usługę budowlaną będzie podlegał ujęciu w miarę upływu czasu, czy w określonym momencie.

Zasady dokonywania oceny rozpoznawania przychodu przedstawione zostały w nocie 15.20.

17.2. Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych

Koszty według rodzaju	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(212 573)	(195 539)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(478 510)	(485 698)
- wynagrodzenia	(379 916)	(386 196)
- inne świadczenia na rzecz pracowników	(98 594)	(99 502)
Zużycie materiałów i energii	(2 131 718)	(1 865 773)
Usługi obce, w tym:	(377 117)	(351 140)
- koszty prac badawczych	(2 071)	(726)
- związane z ochroną środowiska	(3 178)	(2 958)
Podatki i opłaty	(143 915)	(122 371)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(11 314)	(12 070)
Pozostałe koszty, w tym:	(30 652)	(52 773)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów	(2 261)	(904)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności	(1 524)	(8 069)
- składki z tytułu przynależności do organizacji	(1 203)	(1 219)
- podróże służbowe	(1 623)	(2 241)
- reklamy i reprezentacji	(21 400)	(34 945)
- inne koszty działalności operacyjnej	(2 641)	(5 395)
Razem koszty według rodzaju	(3 385 799)	(3 085 364)

Zmiana kosztów rodzajowych w stosunku do roku poprzedniego wynika:

- w obszarze kosztów zużycia materiałów i energii głównie ze zmian cen i zużycia surowców, w szczególności wzrostu kosztu zużycia gazu ziemnego, energii elektrycznej (z uwagi na wzrost cen przy niższym zużyciu tych surowców) i węgla (z uwagi na wyższe zużycie przy wzroście jego ceny) oraz spadku kosztów zużycia benzenu (z uwagi na niższe ceny mimo wzrostu zużycia tego surowca);
- w obszarze kosztów amortyzacji z zakończenia projektów inwestycyjnych i oddania do użytkowania składników majątku;
- w obszarze podatków i opłat ze wzrostu kosztów emisji zanieczyszczeń do powietrza, głównie z powodu znaczącego wzrostu cen praw do emisji CO₂.
- w obszarze pozostałych kosztów ze spadku kosztów propagowania sprzedaży produktów oraz kosztów odpisów aktualizujących należności przy wyższych kosztach odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty według rodzaju	(3 385 799)	(3 085 364)
Zmiana stanu produktów	700	44 520
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	100 348	92 497
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(217 812)	(218 444)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 502 563)	(3 166 791)
Koszty według układu kalkulacyjnego		
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(2 808 556)	(2 452 853)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(217 812)	(218 444)
Koszty sprzedaży	(264 172)	(275 987)
Koszty ogólnego zarządu	(212 023)	(219 507)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 502 563)	(3 166 791)

Koszty wytworzenia produktów na potrzeby własne dotyczą obrotów wewnętrznych występujących pomiędzy podstawową działalnością operacyjną a pozostałymi rodzajami działalności, w szczególności nakładów na środki trwałe w budowie oraz wytworzenia we własnym zakresie katalizatorów i opakowań.

17.3. Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Amortyzacja ujęta w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów, w tym:	(201 804)	(185 198)
- rzeczowych aktywów trwałych	(199 148)	(182 530)
- wartości niematerialnych	(2 656)	(2 668)
Amortyzacja ujęta w kosztach sprzedaży, w tym:	(316)	-
- rzeczowych aktywów trwałych	(286)	-
- wartości niematerialnych	(30)	-
Amortyzacja ujęta w kosztach ogólnego zarządu, w tym:	(10 453)	(10 341)
- rzeczowych aktywów trwałych	(7 564)	(7 428)
- wartości niematerialnych	(2 889)	(2 913)

Wzrost poziomu amortyzacji ujętej w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów wynika głównie z zakończenia realizacji projektów inwestycyjnych dotyczących działalności produkcyjnej (utrzymanie i rozwój „biznesu”).

17.4. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	944
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	3 192	2 727
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania	1 074	1 838
Dotacje	5 797	4 098
Kary i odszkodowania	3 375	2 415
Zwrot podatków	-	1 203
Inne	2 111	1 444
Razem pozostałe przychody operacyjne	15 549	14 669

17.5. Pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	(294)	(1 786)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych	(13 416)	(22 553)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne	(627)	(701)
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych generujących przychody z najmu, w tym:	(2 157)	(1 964)
- koszty amortyzacji	(725)	(691)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności innych niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności odsetkowe	(2 176)	(1 050)
Korekta podatku od nieruchomości z lat ubiegłych	(1 188)	-
Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania	(7 291)	(1 512)
Darowizny przekazane	(2 777)	(2 809)
Koszty funkcjonowania i utrzymania zakładowych obiektów socjalnych	(1 349)	(1 373)
Straty powstałe w ramach zwykłej działalności	(669)	(1 240)
Inne	(1 708)	(1 962)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(33 652)	(36 950)

Zmiany pozostałych kosztów operacyjnych wynikają głównie z dokonania w bieżącym roku niższych niż w roku ubiegłym odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych oraz utworzonej w Jednostce Dominującej rezerwy na kary z tytułu przekroczenia dopuszczalnych norm emisji przez elektrociepłownię.

Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych dotyczy głównie instalacji do przerobu tłuszczów zlokalizowanej w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. Odpisu aktualizującego dokonano w czerwcu i grudniu 2018 roku, w czerwcu 2018 - w oparciu o przeprowadzony test na utratę wartości, w grudniu - w oparciu o wycenę niezależnego rzeczoznawcy. Przyjęte założenia i wyniki testu oraz wyceny rzeczoznawcy opisane zostały w nocie 23.

17.6. Przychody i koszty finansowe netto

Przychody finansowe	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	9 047	12 674
- z tytułu należności własnych - handlowych	942	1 726
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe powyżej 3 miesięcy	350	6 418
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe do 3 miesięcy i overnight	6 317	3 823
- z pozostałych tytułów	1 438	707
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	3 070	820
Zyski z tytułu różnic kursowych	13 474	-
Zyski z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	-	18 301
Pozostałe	2 072	2 273
Razem przychody finansowe	27 663	34 068

Koszty finansowe	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek, w tym:	(3 510)	(2 837)
- z tytułu kredytów i pożyczek	(3 035)	(1 848)
- z tytułu leasingu finansowego	(345)	(428)
- z pozostałych tytułów	(130)	(561)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	(776)	(1 729)
Straty z tytułu różnic kursowych	-	(23 840)
Straty z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	(976)	-
Strata ze zbycia inwestycji	(2 891)	-
Oczekiwane straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	(1 772)	-
Pozostałe	(554)	(99)
Razem koszty finansowe	(10 479)	(28 505)

Zmiany poziomu przychodów i kosztów finansowych netto wynikają przede wszystkim z odmiennej w stosunku do roku ubiegłego sytuacji na rynkach walutowych. W roku ubiegłym Grupa osiągnęła zyski z tytułu instrumentów pochodnych oraz straty z tytułu różnic kursowych. W bieżącym roku Grupa osiągnęła zyski na różnicach kursowych, w roku ubiegłym poniosła stratę oraz straty z instrumentów pochodnych, w ubiegłym roku osiągnęła zyski. Łączny wpływ obu pozycji na wynik Grupy wyniósł w bieżącym roku (+) 12 498 tysięcy złotych, przy (-) 5 539 tysiącach złotych w roku ubiegłym.

Dodatkowo w bieżącym roku uzyskano niższe niż w roku ubiegłym przychody z tytułu odsetek od zdeponowanych nadwyżek środków pieniężnych. Niższy poziom przychodów z tytułu odsetek wynika z sytuacji na rynkach finansowych oraz poziomu posiadanych nadwyżek finansowych.

Wyższe koszty odsetek wynikają z poniesienia kosztów prowizji w związku z podpisaniem nowych oraz ze zmianami umów kredytowych.

Szczegółowe informacje dotyczące aktualizacji inwestycji przedstawione zostały w nocie 28.

17.7. Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy

Sezonowość działalności Grupy występuje w obrocie nawozami i wynika z terminów stosowania nawozów w rolnictwie. Najwyższa konsumpcja tych produktów przypada, w przypadku nawozów azotowych na okres wiosennej aplikacji nawozów, tj. na okres od lutego do kwietnia, natomiast w przypadku nawozów fosforowych na okres od lutego do kwietnia oraz od lipca do września. Poza sezonem aplikacji, w celu zmniejszenia wpływu sezonowości konsumpcji nawozów na wyniki, Grupa zawiera kontrakty z partnerami handlowymi posiadającymi zaplecza logistyczne, umożliwiające regularne odbiory produktów nawozowych oraz prowadzi efektywną politykę cenową. Okresowe zmniejszenia aktywności na rynkach nawozowych wykorzystywane są przez Spółkę do przeprowadzania prac remontowych instalacji produkcyjnych i przygotowania się do następnego sezonu.

Funkcjonujący w Jednostce Dominującej system produkcji jest w znacznym stopniu zintegrowany, co umożliwia elastyczne zarządzanie asortymentem i wielkością wytwarzanej produkcji.

W produktach chemicznych sezonowość nie jest odczuwalna.

W produktach energetycznych odczuwalna jest sezonowość sprzedaży energii cieplnej. Wielkość sprzedaży tego produktu w znacznej mierze uzależniona jest od warunków atmosferycznych. W okresie jesienno-zimowym jest ona kilkukrotnie wyższa niż w okresie wiosenno-letnim.

Sezonowość produkcji i handlu w Grupie neutralizowana jest również poprzez zwiększanie zróżnicowania oferty handlowej.

Okresowe przeprowadzanie remontów przyczynia się do występowania sezonowości w działalności podmiotów realizujących te prace, w tym spółki REMZAP Sp. z o.o. Największy popyt na usługi budowlano-montażowe przypada na okres marzec - wrzesień. Natomiast zdecydowanie najłagodniejszym okresem jest okres zimowy, w szczególności I kwartał roku kalendarzowego. W celu niwelowania wahań spółka ta zwiększa swoje zaangażowanie w prace inwestycyjne, których realizacja nie wykazuje zbyt dużej sezonowości.

18. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
	<i>przekształcone*</i>	
Zyski i straty		
Bieżący podatek dochodowy	(16 242)	(41 016)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(16 163)	(44 064)
Korekty bieżącego podatku dochodowego dotyczące lat ubiegłych	(79)	3 048
Odroczony podatek dochodowy	(4 430)	(25 985)
Podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(4 430)	(25 985)
Obciążenie podatkowe wykazane w zyskach i stratach	(20 672)	(67 001)

Zarówno w bieżącym jaki i ubiegłym roku obrotowym wystąpiły transakcje odniesione bezpośrednio w kapitał, w związku z tym również podatek dochodowy dotyczący tych transakcji został odniesiony w ciężar kapitału. Transakcje te wynikały z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, tj. konieczności ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach, czyli bezpośrednio w kapitale.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Inne całkowite dochody		
Odroczony podatek dochodowy	166	863
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat	166	863
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w innych całkowitych dochodach	166	863

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
		<i>przekształcone*</i>
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	76 006	308 814
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	76 006	308 814
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(14 441)	(58 675)
Zysk strata przed opodatkowaniem	76 006	308 814
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	(10 218)	(7 807)
Przychody stanowiące przychód podatkowy	349	791
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	29 297	34 673
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 568	7 151
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych, od których nie utworzono podatku odroczonego	416	7 265
Różnice przejściowe, od których dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 879	15 882
Zmiana podatku odroczonego dotyczącego ulgi z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE - zmiana dyskonta	(9 247)	(12 642)
Pozostałe	(250)	(1 489)
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	108 800	352 638
Podatek dochodowy wykazany w zyskach i stratach	(20 672)	(67 001)
Efektywna stawka podatkowa	27%	22%

Wykazane straty podatkowe, od których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą głównie Zakładów Azotowych Chorzów S.A. Brak rozpoznanego aktywów na odroczonego podatek wynika z oceny sytuacji finansowej tej Spółki i możliwości odliczenia przez nią w przyszłości strat podatkowych od osiągniętego zysku do opodatkowania.

Na wysokość efektywnej stawki podatkowej wpłynął również dokonany w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu podatku odroczonego w części dotyczącej nadwyżki aktywów nad rezerwą na odroczonego podatek dochodowy.

18.1. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z odmiennej wartości bilansowej i podatkowej pozycji.

Wyszczególnienie	31.12.2018	
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy
Rzeczowe aktywa trwale objęte ulgą inwestycyjną	-	1 160
Rzeczowe aktywa trwale - pozostałe	7 976	125 301
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(4)	13 451
Wartości niematerialne	70	2 772
Udziały i akcje	-	1 393
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe długoterminowe	-	(3)
Zapasy, w tym prawa majątkowe	296	(4 482)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe krótkoterminowe	1 723	(136)
Pozostałe aktywa finansowe	11	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(12)	53
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	15	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	97
Pozostałe zobowiązania finansowe	(9)	(274)
Rezerwy	158	(2 610)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	823	(31 643)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	176	(1 998)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe krótkoterminowe	432	(23 826)
Strata podatkowa	3 769	-
Ulgi podatkowe	-	(48 078)
Pozostałe	27	1
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	15 451	31 180
Odpis aktualizujący wartość aktywa	(8 806)	-
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	6 645	31 180

Wyszczególnienie	31.12.2017 (przekształcone)	
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy
Rzeczowe aktywa trwale objęte ulgą inwestycyjną	-	1 254
Rzeczowe aktywa trwale - pozostałe	4 889	124 267
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(4)	13 606
Wartości niematerialne	235	2 057
Udziały i akcje	-	(195)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe długoterminowe	(45)	-
Zapasy, w tym prawa majątkowe	138	(5 451)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe krótkoterminowe	902	(1 450)
Pozostałe aktywa finansowe	-	215
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	(1 264)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	11	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	199
Pozostałe zobowiązania finansowe	(61)	84
Rezerwy	172	(2 229)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	950	(31 027)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	102	(2 054)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	660	(17 077)
Strata podatkowa	1 161	-
Ulgi podatkowe	-	(56 400)
Pozostałe	-	(468)
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	9 110	24 067
Odpis aktualizujący wartość aktywa	(6 065)	-
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 045	24 067

Podatek odroczonego dotyczący rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dotyczy głównie różnicy w wycenie wartości tego majątku w związku z przejściem spółek Grupy na MSR i dokonaniem wyceny posiadanego majątku na moment przejścia, różnego okresu amortyzowania posiadanego majątku oraz różnego zakresu przedmiotowego rzeczowych aktywów trwałych (amortyzowane części zamienne, znaczące remonty i przeglądy, komponenty) i zasad ustalania wartości początkowej tych aktywów (różnice kursowe).

Podatek odroczonego dotyczący udziałów i akcji wynika głównie dokonanej wyceny bilansowej posiadanych przez Jednostkę Dominującą udziałów w spółce Grupa Azoty KOLTAR Sp. z o.o.

Podatek odroczonego dotyczący ulgi podatkowej dotyczy zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodu uzyskanego z działalności prowadzonej przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej na podstawie uzyskanych zezwoleń. Obecnie Spółka korzysta z ulg wynikających z zezwolenia dotyczącego projektu budowy instalacji do produkcji stałych nawozów na bazie mocznika i siarczanu amonu. Warunki określone w zezwoleniu, zgodnie z planami, Spółka będzie w stanie utrzymać w wymaganym okresie.

W przypadku należności różnice między ich wartością bilansową a podatkową wynikają z dokonanej na dzień bilansowy wyceny – naliczone różnice kursowe, odsetki za nieterminowe regulowanie należności, odpisy aktualizujące wartość należności, w tym oczekiwane straty kredytowe.

W odniesieniu do środków pieniężnych oraz zobowiązań różnice dotyczą naliczonych odsetek, różnic kursowych z wyceny oraz oszacowanych strat kredytowych, a w przypadku pozostałych aktywów finansowych naliczonych odsetek i oszacowanych strat kredytowych.

W odniesieniu do rezerw, biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń oraz świadczeń społecznych, ze względu na szczególne uregulowania podatkowe, są one w całości objęte podatkiem odroczonym.

Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczy głównie Zakładów Azotowych Chorzów S.A. Wysokość odpisu wynika z oceny sytuacji finansowej tej Spółki i możliwości odliczenia przez nią w przyszłości ujemnych różnic od osiągniętego zysku do opodatkowania.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek.

19. Działalność zaniechana, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie zidentyfikowała działalności, którą można by zakwalifikować do działalności zaniechanej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie występują aktywa trwale spełniające kryteria zaklasyfikowania ich do aktywów przeznaczonych do sprzedaży w wysokości 27 tysięcy złotych i są to głównie maszyny rolnicze do aplikacji produktów Grupy.

20. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 04 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS) z późniejszymi zmianami stanowi, że ZFŚS tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Celem ZFŚS jest subsydiowanie działalności socjalnej podmiotów Grupy.

Podmioty wchodzące w skład Grupy tworzą ZFŚS zgodnie z obowiązującymi zasadami i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego/kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi. Coroczny odpis na ZFŚS w Grupie Zakłady Azotowe „Puławy S.A. zgodnie z podpisanym porozumieniem - Umową społeczną stanowi dwukrotność odpisów wynikających z ustawy o ZFŚS.

ZFŚS nie posiada wyodrębnionych/wniesionych aktywów trwałych. Aktywa wykorzystywane do celów działalności socjalnej stanowią aktywa Grupy.

Z uwagi na charakter ZFŚS Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej skompensowała aktywa ZFŚS ze swoimi zobowiązaniami wobec ZFŚS. W związku z powyższym, salda netto na poszczególne dni bilansowe wynoszą:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone i pozostałe należności ZFŚS	1 604	2 167
Środki pieniężne	1 181	1 026
Zobowiązania dotyczące ZFŚS	(411)	(1 091)
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(2 282)	(1 813)
Saldo po skompensowaniu	92	289

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych odniesiony w ciężar wyniku finansowego poszczególnych lat obrotowych kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Odpisy na ZFŚS ujęty w wyniku finansowym	10 271	11 954

Niższy w bieżącym roku w stosunku do roku ubiegłego odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wynika z dokonania w roku ubiegłym jednorazowego przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., fakultatywnego odpisu na emerytów i rencistów.

21. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe), przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W okresie między końcem okresu sprawozdawczego a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące liczby akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jak również w roku poprzednim nie wystąpiły czynniki rozwadniające, w związku z tym zysk podstawowy na akcję jest równy zyskowi rozwodnionemu na akcję.

Podstawowy zysk/(strata) na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk/(strata) netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	57 253	243 363
Średnioważona liczba akcji zwykłych	19 115 000	19 115 000
Podstawowy zysk/(strata) na akcję (zł/akcję)	3,00	12,73

22. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Uchwałą nr 27 w dniu 06 czerwca 2018 roku podjęło decyzję o wypłacie dywidendy z zysku netto roku obrotowego 2017 w łącznej kwocie 85 252 900,00 złotych, tj. w wysokości 4,46 złotych na jedną akcję. Na dzień dywidendy wyznaczono dzień 13 czerwca 2018 roku. Wypłatę dywidendy wyznaczono na dzień 27 czerwca 2018 roku.

Dywidenda została wypłacona w wyznaczonym terminie.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Dywidendy z akcji zwykłych:		
dywidenda końcowa	85 253	164 007
Razem	85 253	164 007

Rekomendacja Zarządu Jednostki Dominującej dotycząca podziału zysku za rok obrotowy 2018

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Jednostki Dominującej nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok obrotowy 2018.

Pozostałe podmioty objęte konsolidacją

Walne Zgromadzenia Udziałowców pozostałych podmiotów objętych konsolidacją podjęły uchwały o podziale wyników finansowych osiągniętych w roku 2017. W wyniku podjętych decyzji udziałowcom nie przyznano dywidendy.

Zarządy podmiotów objętych konsolidacją nie podjęły uchwał w sprawie propozycji podziału zysków/pokrycia strat za rok obrotowy 2018.

23. Rzeczowe aktywa trwałe

Na wartość bilansową rzeczowych aktywów trwałych składają się następujące grupy środków trwałych:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Grunty	2 303	2 303
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	956 841	926 639
Urządzenia techniczne i maszyny	959 185	937 844
Środki transportu	26 547	26 380
Inne środki trwałe	53 633	51 805
Środki trwałe w budowie	552 325	330 966
Razem rzeczowe aktywa trwałe	2 550 834	2 275 937

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	2 351	1 260 883	1 754 284	57 925	148 137	343 599	3 567 179
b) zwiększenia:	-	85 790	171 128	5 181	12 625	493 722	768 446
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	85 390	170 403	2 580	12 605	-	270 978
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	493 722	493 722
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	725	2 601	-	-	3 326
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	241	-	-	-	-	241
- inne	-	159	-	-	20	-	179
c) zmniejszenia:	-	(2 317)	(14 462)	(1 193)	(1 442)	(272 179)	(291 593)
- sprzedaż	-	(62)	(9)	(83)	(115)	-	(269)
- likwidacja	-	(1 773)	(14 252)	(1 068)	(1 282)	-	(18 375)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(270 978)	(270 978)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(705)	(705)
- darowizny	-	(17)	-	-	(19)	-	(36)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(416)	-	-	-	-	(416)
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(111)	(42)	(12)	-	(165)
- inne	-	(49)	(90)	-	(14)	(496)	(649)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	2 351	1 344 356	1 910 950	61 913	159 320	565 142	4 044 032
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(284 493)	(767 563)	(31 093)	(94 129)	-	(1 177 278)
f) amortyzacja za okres:	-	(47 364)	(128 942)	(3 701)	(9 294)	-	(189 301)
- odpis bieżący	-	(48 255)	(143 251)	(4 796)	(10 696)	-	(206 998)
- sprzedaż środka trwałego	-	42	6	23	110	-	181
- likwidacja środka trwałego	-	832	14 189	1 039	1 250	-	17 310
- darowizna środka trwałego	-	17	-	-	18	-	35
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	43	33	11	-	87
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(63)	-	-	-	-	(63)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	134	-	-	-	-	134
- inne	-	(71)	71	-	13	-	13
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(331 857)	(896 505)	(34 794)	(103 423)	-	(1 366 579)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(49 751)	(48 877)	(452)	(2 203)	(12 633)	(113 964)
i) zwiększenie:	-	(6 491)	(6 479)	(162)	(83)	(218)	(13 433)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(17)	-	-	-	-	(17)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	(6 474)	(6 479)	(162)	(83)	(218)	(13 416)
j) zmniejszenie:	-	584	96	42	22	34	778
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	1	-	-	-	-	1
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	5	7	-	-	12
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	583	91	35	22	34	765
likwidacja	-	583	91	9	18	34	735
inne	-	-	-	26	4	-	30
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(55 658)	(55 260)	(572)	(2 264)	(12 817)	(126 619)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	2 303	926 639	937 844	26 380	51 805	330 966	2 275 937
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	2 303	956 841	959 185	26 547	53 633	552 325	2 550 834

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	2 335	1 208 432	1 614 213	59 255	141 785	191 961	3 217 981
b) zwiększenia:	16	54 981	147 282	1 598	7 012	362 222	573 111
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	16	54 332	144 318	844	9 574	-	209 084
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	362 222	362 222
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	-	754	-	-	754
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	648	-	-	-	-	648
- inne	-	1	2 964	-	(2 562)	-	403
c) zmniejszenia:	-	(2 530)	(7 211)	(2 928)	(660)	(210 584)	(223 913)
- sprzedaż	-	(14)	(59)	(1 859)	-	-	(1 932)
- likwidacja	-	(977)	(7 095)	(1 069)	(658)	(848)	(10 647)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(209 084)	(209 084)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(539)	(539)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(1 199)	-	-	-	-	(1 199)
- inne	-	(340)	(57)	-	(2)	(113)	(512)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	2 351	1 260 883	1 754 284	57 925	148 137	343 599	3 567 179
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(239 933)	(645 541)	(27 705)	(84 110)	-	(997 289)
f) amortyzacja za okres:	-	(44 560)	(122 022)	(3 388)	(10 019)	-	(179 989)
- odpis bieżący	-	(45 486)	(128 281)	(4 874)	(11 317)	-	(189 958)
- sprzedaż środka trwałego	-	14	53	587	-	-	654
- likwidacja środka trwałego	-	891	6 868	899	635	-	9 293
- reklasyfikacja do innej kategorii	-	-	(673)	-	673	-	-
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(127)	-	-	-	-	(127)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	148	-	-	-	-	148
- inne	-	-	11	-	(10)	-	1
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(284 493)	(767 563)	(31 093)	(94 129)	-	(1 177 278)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(44 112)	(41 560)	(416)	(2 079)	(5 077)	(93 292)
i) zwiększenie:	-	(6 527)	(7 363)	(86)	(129)	(8 490)	(22 595)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(42)	-	-	-	-	(42)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	(6 485)	(7 385)	(86)	(107)	(8 490)	(22 553)
- inne	-	-	22	-	(22)	-	-
j) zmniejszenie:	-	888	46	50	5	934	1 923
- odwołanie odpisów z tytułu utraty wartości odniesione na wynik finansowy	-	859	-	-	-	-	859
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	14	-	-	-	-	14
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	15	46	50	5	934	1 050
- likwidacja	-	15	44	-	5	848	912
- inne	-	-	2	50	-	86	138
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(49 751)	(48 877)	(452)	(2 203)	(12 633)	(113 964)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	2 287	924 387	927 112	31 134	55 596	186 884	2 127 400
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	2 303	926 639	937 844	26 380	51 805	330 966	2 275 937

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 8 172 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 4 733 tysiące złotych). Są to głównie środki transportu oraz maszyny i urządzenia techniczne.

Wartość brutto środków trwałych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 54 646 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 51 248 tysięcy złotych). Środki trwałe całkowicie umorzone nadal używane to środki trwałe o jednostkowej niskiej wartości oraz środki przeznaczone do likwidacji w krótkim okresie czasu.

Przyrost wartości środków trwałych jest efektem prowadzonej działalności inwestycyjnej. W wyniku zakończenia realizacji projektów Grupa rozliczyła 270 978 tysięcy złotych, głównie w ramach realizacji projektów: wymiana turboszespołu TG-2, modernizacja pompowni wody, intensyfikacja produkcji NOx, zakup i montaż transformatora 220/30kV, 120 MVA wraz z modernizacją pola 220 kV i 39kV, znaczących remontów, wymiany katalizatorów, modernizacji instalacji kwasu siarkowego oraz innych ulepszeń instalacji produkcyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość projektów będących w trakcie realizacji stanowią głównie nakłady poniesione budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej, modernizację posiadanych oraz budowę nowych instalacji kwasu azotowego i neutralizacji oraz zwiększenie produkcji ciekłego dwutlenku węgla.

W ostatnim kwartale roku obrotowego 2018 zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Zmiana okresów użytkowania nie jest istotna i będzie miała wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

W Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. dokonano oceny istnienia przesłanek wskazujących na to, czy nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych lub, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który został ujęty w latach poprzednich jest nadal zasadny. Zidentyfikowano między innymi następujące przesłanki:

- zmiany w otoczeniu prawnym – niekorzystne regulacje prawne zawarte w Dyrektywie EU ETS; dotyczące ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych;
- zmiany na rynku gazu ziemnego w Polsce;

- zmiany cen surowców;
- spadek cen podstawowych produktów Spółki;
- wzrost zdolności produkcyjnych na świecie i związana z nimi nadpodaż produktów.

W związku z powyższym przeprowadzono test na utratę wartości.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości wartość odzyskiwalna środków trwałych jest ustalana dla grupy środków trwałych. W Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wyodrębniono dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. Agro i Chemia. Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korygujące, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne między Agro i Chemią do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązanymi podmiotami. Aktywa segmentu Energetyki przypisano do CGU Agro i Chemia w proporcjach, w jakich korzystają one z mediów wytwarzanych w tym segmencie. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU w proporcjach, w jakich korzystają one z tego majątku.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 5 lat;
- stopa dyskonta (nominalna) – 7,01%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,30%.

Wynik przeprowadzonego testu wykazał nadwyżki wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych aktywów trwałych nad ich wartością bilansową. W odniesieniu do CGU Chemia, którego majątek objęty jest odpisem aktualizującym, dokonany w latach poprzednich, ze względu na dużą zmienność rynku uznano wcześniej utworzony odpis za uzasadniony i nie dokonano jego korekty.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Analiza wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych czynników

WACC	EBIT	Zmiana wartości ośrodka generującego przepływy	
		Agro	Chemia
bazowa +0,5 p.p.	bazowa	-	(10 251)
bazowa -0,5 p.p.	bazowa	-	-
bazowa	bazowa +5%	-	-
bazowa	bazowa -5%	-	-

W spółce GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. dokonano oceny istnienia przesłanek wskazujących na to, czy nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych. Zidentyfikowano między innymi następujące przesłanki:

- zmiany cen surowców;
- wzrost zdolności produkcyjnych i związana z nimi nadpodaż produktów nawozowych;
- znacząca konkurencja ze strony rynku Europy Wschodniej w Segmencie Agro.

W związku z powyższym przeprowadzono test na utratę wartości. W GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. wyodrębniono trzy ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. Nawozy, Chemia oraz Przetładunki

i pozostałe. Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korekcyjne, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne pomiędzy Nawozy, Chemia oraz Przetładunki i pozostałe do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązanymi podmiotami. Aktywa Zakładu Elektroenergetycznego przypisano do CGU w proporcjach, w jakich korzystają one z jej usług. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU według kluczy alokacji.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 10 lat;
- stopa dyskontowa (nominalna) – 7,78%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,30%.

Wynik przeprowadzonego testu wykazał nadwyżki wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. aktywów trwałych nad ich wartością bilansową, w związku z tym nie stwierdzono istnienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Analiza wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych czynników

WACC	EBIT	Zmiana wartości ośrodka generującego przepływy		
		Nawozy	Chemia	Przetładunki i pozostałe
bazowa +0,5 p.p.	bazowa	-	-	(3 372)
bazowa -0,5 p.p.	bazowa	-	-	-
bazowa	bazowa +5%	-	-	-
bazowa	bazowa -5%	-	-	(1 156)

Spółka Zakłady Azotowe Chorzów S.A. na koniec czerwca 2018 roku zidentyfikowała przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia spadku wartości odzyskiwanej Instalacji przerobu tłuszczów, między innymi:

- niepełne wykorzystanie mocy produkcyjnych instalacji przerobu tłuszczów;
- niski poziom cen głównego produktu stearyny;
- wysoki poziom cen podstawowego surowca – tłuszczu zwierzęcego, przy wysokim udziale tego surowca w kosztach produkcji stearyny;
- wysoka konkurencja ze strony rynku azjatyckiego wykorzystującego do produkcji olej palmowy.

W oparciu o powyższe przesłanki przeprowadzono na dzień 30 czerwca 2018 roku test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych instalacji do przerobu tłuszczów, ustalając jej wartość odzyskiwalną.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- wykorzystanie pełniej mocy instalacji do produkcji stearyny nastąpi od 2021 roku;
- okres projekcji – 15 lat;

- stopa dyskonta (realna) – 6,61%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 0,0%.

Wyniki testu wykazały utratę wartości i konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość majątku przypisanego do tej instalacji w wysokości 6,8 miliona złotych, w tym w odniesieniu do środków trwałych w kwocie 6,5 miliona złotych.

W czwartym kwartale 2018 roku Zakłady Azotowe Chorzów S.A. ze względu na uwarunkowania ekonomiczne i rynkowe wstrzymały produkcję stearyny. Składniki majątku przypisane do tej części działalności Spółki wycenione zostały w oparciu o raport niezależnego rzeczoznawcę według wartości likwidacyjnej. W wyniku tej wyceny dokonano odpisu aktualizującego wartość majątku przypisanego do tej instalacji w wysokości 6,4 miliona złotych, w tym w odniesieniu do środków trwałych w kwocie 6,1 miliona złotych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka ponownie przeprowadziła test na utratę wartości w zakresie działalności nawozowej.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 9 lat;
- stopa dyskonta (realna) – 6,61%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 0,0%.

Wynik przeprowadzonego testu nie wykazał utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Spółkę.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Szacowane zmiany ze względu na zmianę kluczowych założeń pozostają bez wpływu na wartość bilansową aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w spółce Agrochem Puławy Sp. z o.o. został przeprowadzony test na utratę wartości. Wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto, na podstawie projekcji finansowych.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 9 lat;
- stopa dyskonta (nominalna) – 7,91%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,3%.

Wynik przeprowadzonego testu nie wykazał utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Spółkę.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Szacowane zmiany ze względu na zmianę kluczowych założeń pozostają bez wpływu na wartość bilansową aktywów.

W pozostałych jednostkach Grupy nie stwierdzono przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Na roku 2018 Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych w łącznej kwocie 13 416 tysięcy złotych, w tym odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w wysokości 218 tysięcy złotych. Utworzenie odpisu aktualizującego wartość majątku ujęte zostało w pozostałych kosztach operacyjnych.

Środki trwałe nieużywane objęte są odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

Na środkach trwałych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

24. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa użytkowała grunty, na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów, o powierzchni około 903,4 ha (na 31 grudnia 2017 roku odpowiednio około 905,2 ha). Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni około 564,5 ha Grupa otrzymała na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni ponad 338,9 ha Grupa nabyła.

Wartość nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntu przypadająca do rozliczenia w poszczególnych przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1-5 lat	4 898	4 871
przypadająca do rozliczenia w ciągu powyżej 5 lat	66 981	68 500
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w aktywach długoterminowych	71 879	73 371

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
przypadająca do rozliczenia w ciągu 1 roku	1 030	1 029
Prawo wieczystego użytkowania wykazane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych	1 030	1 029

W związku z użytkowaniem gruntów na podstawie decyzji o oddaniu gruntów w wieczyste użytkowanie, Grupa ponosi opłaty roczne.

Łączna wartość przyszłych opłat Grupy z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów oszacowana na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem wynoszą:

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
W okresie 1 roku	4 188	4 452
W okresie od 1 do 5 lat	14 927	17 117
Powyżej 5 lat	71 219	190 904
Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	90 334	212 473

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w wyniku finansowym	4 229	4 429

Grupa użytkuje również grunty o nieuregulowanym stanie prawnym o powierzchni około 47,76 ha, według stanu na 31 grudnia 2018 roku (na 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 48,5 ha). Ze względu na nieuregulowany stan prawny grunty te nie są ujęte i wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Prowadzone są działania w celu uregulowania stanu prawnego użytkowanych gruntów.

25. Wartości niematerialne

Na wartość bilansową wartości niematerialnych składają się następujące grupy składników:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Koszty prac rozwojowych	1 010	756
Nabyte koncesje, patenty, licencje	25 300	29 802
Inne wartości niematerialne	7 409	7 794
Wartości niematerialne w trakcie realizacji	16 181	16 052
Razem wartości niematerialne	49 900	54 404

w tysiącach złotych

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 674	100 525	40 950	13 926	16 052	132 177
b) zwiększenia:	330	734	734	511	2 072	3 647
- nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	2 072	2 072
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	330	734	734	511	-	1 575
c) zmniejszenia:	-	(548)	(548)	-	(1 943)	(2 491)
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	(548)	(548)	-	-	(548)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(1 575)	(1 575)
- inne	-	-	-	-	(368)	(368)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 004	100 711	41 136	14 437	16 181	133 333
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(859)	(67 876)	(21 137)	(6 132)	-	(74 867)
f) amortyzacja za okres:	(58)	(4 082)	(2 675)	(896)	-	(5 036)
- odpis bieżący	(58)	(4 621)	(3 214)	(896)	-	(5 575)
- likwidacja	-	539	539	-	-	539
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(917)	(71 958)	(23 812)	(7 028)	-	(79 903)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(59)	(2 847)	(2 547)	-	-	(2 906)
i) zwiększenie:	(18)	(609)	(609)	-	-	(627)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	(18)	(609)	(609)	-	-	(627)
j) - zmniejszenie:	-	3	3	-	-	3
- likwidacja	-	3	3	-	-	3
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(77)	(3 453)	(3 153)	-	-	(3 530)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	756	29 802	17 266	7 794	16 052	54 404
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 010	25 300	14 171	7 409	16 181	49 900

w tysiącach złotych

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 620	98 480	38 696	13 891	12 900	126 891
b) zwiększenia:	54	4 954	4 281	36	8 197	13 241
- nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	8 197	8 197
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	54	4 954	4 281	36	-	5 044
c) zmniejszenia:	-	(2 909)	(2 027)	(1)	(5 045)	(7 955)
- likwidacja	-	(2 909)	(2 027)	-	-	(2 909)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(5 044)	(5 044)
- inne	-	-	-	(1)	(1)	(2)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 674	100 525	40 950	13 926	16 052	132 177
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(811)	(66 183)	(19 956)	(5 189)	-	(72 183)
f) amortyzacja za okres:	(48)	(1 693)	(1 181)	(943)	-	(2 684)
- odpis bieżący	(48)	(4 590)	(3 196)	(943)	-	(5 581)
- likwidacja	-	2 897	2 015	-	-	2 897
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(859)	(67 876)	(21 137)	(6 132)	-	(74 867)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(37)	(2 175)	(1 875)	-	-	(2 212)
i) zwiększenie:	(22)	(679)	(679)	-	-	(701)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	(22)	(679)	(679)	-	-	(701)
j) zmniejszenie:	-	7	7	-	-	7
- likwidacja	-	7	7	-	-	7
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(59)	(2 847)	(2 547)	-	-	(2 906)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	772	30 122	16 865	8 702	12 900	52 496
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	756	29 802	17 266	7 794	16 052	54 404

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 26 078 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 24 555 tysięcy złotych). Stanowią je głównie licencje służące do obsługi procesów technologicznych, które Grupa nabyła w okresach przeszłych.

Poniesione w bieżącym roku nakłady na wartości niematerialne związane są głównie z realizacją w Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. projektu wymiany turbozespołu TG-2, badań produktu na potrzeby REACH oraz realizacji prac rozwojowych.

Rozliczone nakłady dotyczą głównie badań produktu na potrzeby REACH oraz wymiany turbozespołu TG-2.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Zmiana okresów użytkowania nie jest istotna i będzie mieć wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Spółka Zakłady Azotowe Chorzów S.A. zidentyfikowała w trakcie roku 2018 przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości posiadanych aktywów trwałych. W roku 2018 dokonano odpisu wartości niematerialnych w wysokości 627 tysięcy złotych.

W pozostałych podmiotach Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku nie stwierdzono przesłanek lub po przeprowadzeniu testu nie stwierdzono istnienia utraty wartości posiadanych wartości niematerialnych. Założenia oraz wyniki testu przedstawiono w nocie 23.

Znaki towarowe o nieokreślonym okresie używania, o wartości 4,8 miliona złotych zostały poddane testowi na utratę wartości w ramach testu przeprowadzonego w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. dla ośrodka Nawozy. Wyniki testu nie wskazują na utratę wartości posiadanych znaków towarowych.

W odniesieniu do prac rozwojowych w toku realizacji Grupa dokonała oceny spełniania przez nie przesłanek do aktywowania poniesionych dotychczas nakładów. Wartość skapitalizowanych nakładów na prace rozwojowe w toku realizacji na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 5 909 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 5 738 tysięcy złotych).

Na wartościach niematerialnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

26. Nieruchomości inwestycyjne

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
a) wartość brutto na początek okresu	24 783	23 838
b) zwiększenia:	1 121	1 738
- reklasyfikacja ze środków trwałych	416	1 199
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	705	539
c) zmniejszenia:	(271)	(793)
- sprzedaż	(30)	(126)
- likwidacja	-	(19)
- reklasyfikacja do środków trwałych	(241)	(648)
d) wartość brutto na koniec okresu	25 633	24 783
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(4 564)	(3 874)
f) amortyzacja za okres:	(793)	(690)
- bieżący odpis	(728)	(692)
- sprzedaż	6	19
- likwidacja	-	4
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(134)	(148)
- reklasyfikacja do środków trwałych	63	127
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(5 357)	(4 564)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(1 804)	(1 834)
i) zwiększenie:	(1)	(14)
- reklasyfikacja ze środków trwałych	(1)	(14)
j) zmniejszenie:	17	44
- inne	-	2
- reklasyfikacja do środków trwałych	17	42
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 788)	(1 804)
l) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	18 415	18 130
m) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	18 488	18 415

Nieruchomości inwestycyjne stanowią głównie wydzierżawione budynki i lokale oraz grunty. Wartość godziwa posiadanych przez Jednostkę Dominującą nieruchomości inwestycyjnych wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 roku 22 524 tysiące złotych. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku dokonał niezależny rzeczoznawca. Wartość godziwa pozostałych nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 2 617 tysięcy złotych. Szacunku wartości

dokonano w oparciu o wycenę niezależnego rzeczoznawcy przeprowadzoną na dzień 18 stycznia 2013 roku oraz ocenę stopnia zużycia do dnia bilansowego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji wcześniej przyjętych okresów użytkowania nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana okresów użytkowania jest nieistotna i będzie mieć wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Na nieruchomościach inwestycyjnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

27. Wartość firmy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
z tytułu nabycia Unibaltic Agro Sp. z o.o.	933	933
Razem	933	933

Na dzień bilansowy Grupa dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów. Przesłanki i założenia do przeprowadzonego testu omówione zostały w nocie 23. Nie zidentyfikowano utraty wartości posiadanej wartości firmy.

28. Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Udziały w spółkach zależnych nieobjętych konsolidacją	1 049	1 049
Udziały w pozostałych spółkach	8 216	15
Razem udziały i akcje	9 265	1 064
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	15 836	25 456
Razem długoterminowe aktywa finansowe	25 101	26 520

Zmiana wartości posiadanych przez Grupę udziałów wynika głównie ze skutków zmian w strukturze Grupy, opisanych w nocie 6, mających wpływ na wysokość inwestycji wycenianych metodą praw własności oraz objęcia udziałów w spółce Grupa Azoty Koltar Sp. z o.o.

Udziały w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją nie są kwalifikowane przez Grupę do instrumentów finansowych i wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Udziały spółki Grupa Azoty Koltar Sp. z o.o. wyceniane są w wartości godzinnej przez inne całkowite dochody, zaś spółki Medical Sp. z o.o. w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Udziały w spółkach nie objętych konsolidacją

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzątanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
Razem						1 049	-	1 049

31.12.2017

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzątanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
Razem						1 049	-	1 049

Udziały w pozostałych spółkach

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	(27)	-
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Pionki Warszawa	Produkcja tworzyw sztucznych Ubezpieczenia	pozostałe	0,37 0,00	0,37 0,00	40 -	(40) -	- -
Razem						69	(69)	-

31.12.2017

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	(27)	-
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	pozostałe	0,81	0,82	15	-	15
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Pionki Warszawa	Produkcja tworzyw sztucznych Ubezpieczenia	pozostałe	0,37 0,00	0,37 0,00	40 -	(40) -	- -
Razem						84	(69)	15

Inwestycje wyceniane w wartości godziwej

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość wg wartości godziwej
GA Koltar Sp. z o.o.	Tarnów	Przewozy kolejowe towarów, wynajem lokomotyw spalinowych, obsługa ekspedycyjna przesyłek kolejowych, remonty taboru kolejowego, obsługa bocznic kolejowych	pozostałe		14,72	8 201
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	pozostałe	0,81	0,82	15
Razem						8 216

Inwestycje wyceniane metodą praw własności

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeladunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu, cumowanie statków	wspólne przedsięwzięcie	50,00	50,00	9 750	6 086	15 836
Razem						9 750	6 086	15 836

31.12.2017

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeladunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu, cumowanie statków	wspólne przedsięwzięcie	50,00	50,00	9 750	5 440	15 190
CTL KOLZAP Sp. z o.o.	Puławy	Transport kolejowy, w szczególności obsługa bocznicowa, transport drogowy, przeladunek i magazynowanie towarów oraz handel	wspólne przedsięwzięcie	49,00	49,00	183	10 083	10 266
Razem						9 933	15 523	25 456

Skrócone informacje finansowe dotyczące inwestycji wycenianych metodą praw własności

31.12.2018r.

Wyszczególnienie	BBM Sp. z o.o.
Aktywa trwałe	26 222
Aktywa obrotowe, w tym:	5 977
środki pieniężne i ekwiwalenty	5 201
Aktywa razem	32 199
Zobowiązania długoterminowe	1 104
Zobowiązania krótkoterminowe	868
Zobowiązania razem	1 972
Przychody ze sprzedaży	12 474
Koszty z tytułu odsetek	(24)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	1 711
Podatek dochodowy	(344)
Zysk/(Strata) netto	1 367
Całkowite dochody ogółem	1 367
Amortyzacja	(1 808)
Otrzymane dywidendy	100

31.12.2017r.

Wyszczególnienie	BBM Sp. z o.o.	CTL KOLZAP Sp. z o.o.
Aktywa trwałe	28 129	10 214
Aktywa obrotowe, w tym:	3 003	15 130
środki pieniężne i ekwiwalenty	1 872	6 155
Aktywa razem	31 132	25 344
Zobowiązania długoterminowe	1 029	2 392
Zobowiązania krótkoterminowe	1 043	4 936
Zobowiązania razem	2 072	7 328
Przychody ze sprzedaży	10 716	24 652
Koszty z tytułu odsetek	(8)	(27)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	717	3 183
Podatek dochodowy	(150)	(662)
Zysk/(Strata) netto	567	2 521
Całkowite dochody ogółem	567	2 521
Amortyzacja	(1 792)	(526)
Otrzymane dywidendy	300	1 590

* Na podstawie jednostkowych sprawozdań finansowych

Informacje o transakcjach z podmiotami, w których Grupa posiada udziały przedstawiono w nocie 43.

29. Zapasy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Materiały	244 326	222 539
Półprodukty i produkcja w toku	46 909	43 793
Produkty gotowe	89 405	93 709
Towary	17 589	24 909
Razem zapasy	398 229	384 950

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Materiały	244 326	222 539
Według ceny nabycia	260 818	239 947
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(16 492)	(17 408)
Towary	17 589	24 909
Według ceny nabycia	22 093	28 587
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(4 504)	(3 678)
Półprodukty i produkcja w toku	46 909	43 793
Według kosztu wytworzenia	47 196	44 467
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(287)	(674)
Produkty gotowe	89 405	93 709
Według kosztu wytworzenia	90 092	94 324
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(687)	(615)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	398 229	384 950

Wzrost zapasów materiałów wynika ze wzrostu zapasów części zamiennych, materiałów remontowych, metali szlachetnych i katalizatorów oraz spadku zapasów złomu siatek katalitycznych.

Poziom zapasów półproduktów i produkcji w toku oraz wyrobów gotowych wynika z uwarunkowań technologicznych, a w przypadku zapasów wyrobów gotowych dodatkowo z realizowanej przez Grupę polityki handlowej oraz uwarunkowań rynkowych. Informacje dotyczące sezonowości działalności Grupy przedstawiono w nocie 17.7.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	(22 375)	(22 260)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	(5 006)	(2 922)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	741	207
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	4 104	2 333
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	(2 303)	(1 934)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	59	1 080
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	2 810	1 121
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	(21 970)	(22 375)

W bieżącym roku obrotowym Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość zapasów na kwotę 7 309 tysięcy złotych. Utworzone odpisy aktualizujące wartość produktów w znacznej części wynikają z relacji poziomu kosztu ich wytworzenia do możliwych do uzyskania na dzień bilansowy cen sprzedaży netto.

W roku obrotowym 2018 Grupa dokonała rozwiązania (odwrócenia) odpisów aktualizujących na kwotę 800 tysięcy złotych. Rozwiązanie dotyczyło głównie odpisów aktualizujących wartość materiałów, w związku z ustaniem przyczyn, dla których je utworzono.

Na zapasach Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

30. Prawa majątkowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Prawa do emisji nabyte	39 709	34 950
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	89 766	56 105
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	2 175	912
Pozostałe	884	3 300
Razem prawa majątkowe	132 534	95 267

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Prawa do emisji nabyte	39 709	34 950
Według ceny nabycia	39 709	34 950
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	89 766	56 105
Według wartości godziwej	89 766	56 105
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	2 175	912
Według ceny nabycia	2 175	912
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Pozostałe	884	3 300
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia/wartości godziwej	1 385	3 449
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(501)	(149)
Prawa majątkowe ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	132 534	95 267

Posiadane przez Grupę prawa do emisji CO₂ jak i certyfikaty energii elektrycznej przeznaczone są na potrzeby własne, dla realizacji obowiązków nałożonych na Grupę przez przepisy prawa, za wyjątkiem certyfikatów energii elektrycznej dotyczącej efektywności energetycznej, które w ilości 2 436,213 toe (tona oleju ekwiwalentnego) przeznaczone są do sprzedaży.

W bieżącym roku obrotowym Grupa otrzymała nieodpłatnie świadectwa pochodzenia energii elektrycznej w ramach realizacji przepisów ustawy o efektywności energetycznej, w związku z realizacją przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Grupa otrzymała świadectwa w łącznej ilości 3 145,224 toe o wartości ponad 1 664 tysięcy złotych. W 2018 roku Spółka umorzyła otrzymane w 2017 roku świadectwa w ilości 212,530 toe w realizacji zobowiązań za 2017 rok.

W dniu 12 lipca 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał 1 754,271 toe świadectw efektywności energetycznej potwierdzających planowaną oszczędność energii wynikającą z przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej. Do dnia 31 grudnia 2018 roku świadectwa nie wpłynęły na rachunek Grupy. Są one ujęte w ewidencji pozabilansowej.

W dniu 12 marca 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał 192 901,104 MWh certyfikatów energii elektrycznej z kogeneracji PMEC za drugie półrocze 2017 roku.

W dniu 11 grudnia 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał 191 303,856 MWh certyfikatów energii elektrycznej z kogeneracji PMEC za pierwsze półrocze 2018 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała nabyte oraz przyznane prawa do emisji CO₂. Zostaną one wykorzystane do rozliczenia rzeczywistej emisji za 2018 rok.

W bieżącym roku obrotowym Grupa nabyła prawa do emisji CO₂ w ilości 372 tysięcy ton. Prawa te nabyte zostały z przeznaczeniem na potrzeby własne. Niższa w stosunku do ubiegłego roku ilość nabytych praw wynika z otrzymania nieodpłatnie dodatkowych ilości praw z tytułu poniesionych wydatków na projekty ujęte w Krajowym Planie Inwestycyjnym oraz sytuacji na rynku tych praw.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Stan praw do emisji na początek roku	3 981	4 564
Przyznane nieodpłatnie	2 192	2 241
Przyznane z tytułu poniesionych wydatków na projekty objęte KPI	376	120
Nabyte	372	713
Rozliczone*	(3 446)	(3 657)
Stan praw do emisji na koniec roku	3 475	3 981

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Emisja CO ₂ w okresie sprawozdawczym	3 522	3 456

* emisja CO₂ w roku 2017 po weryfikacji została skorygowana do ilości 3 446 tysięcy ton

Brakującą do umorzenia za 2018 rok ilość praw do emisji CO₂ Grupa ma zabezpieczoną w kontraktach terminowych z terminem dostawy na marzec 2019 roku.

31. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Kaucje gwarancyjne	945	224
Razem należności finansowe netto	945	224
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	86	75
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych	75 631	93 341
Inne należności niefinansowe	-	47
Razem należności niefinansowe netto	75 717	93 463
Razem długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	76 662	93 687

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług	390 282	385 014
Kaucje gwarancyjne	2 505	1 983
Pozostałe należności finansowe	912	711
Odpisy aktualizujące	(56 654)	(53 983)
Razem należności finansowe netto	337 045	333 725
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	122 493	113 368
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług	8 236	3 343
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	4 274	4 461
Inne należności niefinansowe	8 625	2 623
Odpisy aktualizujące	(3 199)	(2 380)
Razem należności niefinansowe netto	140 429	121 415
Razem krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	477 474	455 140

Odpisy aktualizujące wartość należności

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Odpisy aktualizujące wartość należności na początek okresu	(60 323)	(47 229)
Zwiększenie - ujęte w wyniku bieżącego roku	(11 886)	(14 474)
Rozwiązanie - ujęte w wyniku bieżącego roku	11 449	4 612
Wykorzystanie	907	728
Odpisy aktualizujące wartość należności na koniec okresu	(59 853)	(56 363)

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności do 2 miesięcy. Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 365 dni od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu. Wartość księgową należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Różnica pomiędzy wartościami odpisów aktualizujących wartość należności na dzień 31 grudnia 2017 roku a 01 stycznia 2018 wynosząca (-) 3 960 tysięcy złotych wynika z wdrożenia MSSF 9 i stanowi odpis na oczekiwane straty kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług. Informacje dotyczące odpisów aktualizujące wartość należności, w szczególności oczekiwanych strat kredytowych związanych należnościami z tytułu dostaw i usług, przedstawione są w nocie 44.5.

Poziom należności długoterminowych na dzień 31 grudnia 2018 roku jest wynikiem zmniejszenia udzielonych i nie rozliczonych na dzień bilansowy zaliczek na przyszłe dostawy aktywów trwałych.

Poziom należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych jest wynikiem głównie wzrostu należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych o kwotę ponad 9 125 tysięcy złotych, wyższych należności z tytułu dostaw i usług oraz zaliczek na dostawy materiałów, towarów i usług (11 094 tysiące złotych).

W bieżącym roku obrotowym Grupa dokonała odpisów aktualizujących należności z uwagi na wzrost ryzyka ich wpływu. Dokonane odpisy dotyczą w głównej mierze należności Agrochem Puławy Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności handlowe nie stanowią zabezpieczenia przyznaných limitów kredytowych.

Aktywa z tytułu umów

W związku z zastosowaniem, z dniem 01 stycznia 2018 roku, MSSF 15 z dotychczasowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wyodrębnione zostały aktywa z tytułu umów. Stanowi je prawo do wynagrodzenia za wykonane/przekazane klientowi usługi oraz koszty przeładunku i frachtu poniesione przed realizacją umowy, przed uzyskaniem przychodu.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe z tytułu umów	67	-
Koszty poniesione przed uzyskaniem przychodu	75	-
Razem aktywa z tytułu umów	142	-

Opis ryzyk związanych z należnościami z tytułu dostaw i usług i pozostałymi należnościami oraz polityka Grupy dotycząca zarządzania tymi ryzykami została przedstawiona w notach 44.1, 44.2, 44.3 i 44.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 43.

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej składa się z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w kasie	849	222
Środki pieniężne w banku	103 223	65 176
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	295 570	375 184
Inne aktywa pieniężne	169 997	86 587
Oczekiwane straty kredytowe	(230)	-
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	569 409	527 169
w tym:		
- naliczone odsetki	389	497
- naliczone różnice kursowe	188	(7 167)
- oczekiwane straty kredytowe	(230)	-

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight (negocjowane i automatyczne) oraz w ramach umowy cash pooling podmiotów Grupy Azoty. Dla lokat terminowych uzyskiwane są oprocentowania stałe na okres trwania lokaty. Środki pieniężne zdeponowane na rachunkach w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe zawierane są na różne okresy, tj. od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na środki pieniężne.

W pozycji inne aktywa pieniężne wykazane zostały środki pieniężne udostępnione ramach wewnątrzgrupowej umowy cash pooling w kwocie 169 997 tysięcy złotych.

Środki w wysokości 2 468 tysięcy złotych są zdeponowane na rachunkach VAT. Środki w kwocie 2 074 tysięcy złotych są zablokowane jako zabezpieczenia realizacji transakcji oraz wypłaty wynagrodzeń.

Oczekiwane straty kredytowe oszacowane zostały w oparciu o ratingi instytucji bankowych, w których zdeponowane zostały środki pieniężne. Zasady szacowania strat kredytowych przedstawiono w nocie 15.8.

Struktura walutowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów została przedstawiona w nocie 44.2.

33. Pochodne instrumenty finansowe

Zawierane przez Grupę kontrakty na instrumenty pochodne stanowią zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa nie zawierała kontraktów pochodnych w celach spekulacyjnych. W okresie sprawozdawczym Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń, dlatego też wszystkie pochodne instrumenty finansowe klasyfikowane były jako aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W trakcie roku obrotowego Grupa zawierała wyłącznie kontrakty krótkoterminowe forward na walutę EUR oraz USD.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiada otwarte transakcje dotyczące instrumentów pochodnych, natomiast nie posiada umów z wbudowanymi instrumentami pochodnymi, spełniającymi wymogi wydzielenia ich z umów zasadniczych.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	512	1 049
Aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	512	1 049
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	512	1 049
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	188	-
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	188	-
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	188	-

Waluta	Wartość nominalna w walucie (w tys.)	Średnioważony kurs	Okres zapadalności/okres ujęcia wypływu na wynik	31.12.2018				31.12.2017			
				Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
				KT	DT	KT	DT	KT	DT	KT	DT
-EUR	3 278	4,3165	I kwartał 2018r.	-	-	-	-	428	-	-	-
	5 278	4,3239	II kwartał 2018r.	-	-	-	-	621	-	-	-
	4 708	4,3897	II kwartał 2019r.	222	-	-	-	-	-	-	-
	3 890	4,3914	III kwartał 2019r.	143	-	1	-	-	-	-	-
-USD	4 220	3,7367	I kwartał 2019r.	52	-	118	-	-	-	-	-
	2 113	3,7251	II kwartał 2019r.	27	-	69	-	-	-	-	-
	1 047	3,7737	III kwartał 2019r.	40	-	-	-	-	-	-	-
	612	3,7728	IV kwartał 2019r.	28	-	-	-	-	-	-	-
Razem aktywa/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych				512	-	188	-	1 049	-	-	-

34. Pozostałe aktywa finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy	3 017	235 498
Oczekiwane straty kredytowe	(20)	-
Razem krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	2 997	235 498

Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe stanowią środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający 3 miesiące od daty założenia lokat. Terminy lokat oraz terminy rozliczenia zabezpieczeń przypadają na pierwszy kwartał 2019 roku.

Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowią ulokowane nadwyżki środków pieniężnych przez spółkę Prozap Sp. z o.o.

Spadek wartości pozostałych aktywów finansowych lokat wynika głównie ze skrócenia horyzontu czasowego lokat, na który lokowane są nadwyżki posiadanych środków pieniężnych oraz obniżenia się stanu posiadanych nadwyżek środków. Spadek stanu środków pieniężnych jest wynikiem realizacji szerokiego programu inwestycyjnego. Skrócenie horyzontu czasowego lokowanych nadwyżek środków pieniężnych przyczyniło się do wzrostu stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Wartość posiadanych lokat została skorygowana o oczekiwane straty kredytowe. Zasady szacowania strat kredytowych przedstawiono w notcie 15.8.

35. Kapitał własny

35.1. Kapitał zakładowy

W ciągu roku obrotowego nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Jednostki Dominującej.

Seria	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe	brak	brak	13 600 000	10	136 000	Fundusz Założycielski i Fundusz Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Azotowe Puławy	RHB 01.09.1992r. KRS 11.05.2001r.	01.09.1992r.
B	zwykłe	brak	brak	5 515 000	10	55 150	gotówką	03.11.2005r.	01.07.2005r.
Razem				19 115 000	10	191 150			

Struktura akcjonariatu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98 %
Akcjonariat rozproszony (w tym Skarb Państwa posiadający 1 akcję)	769 265	7 693	4,02%	4,02 %

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10 złotych i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu, dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

35.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 242 660 tysięcy złotych, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 5 010 tysięcy złotych.

Wyszczególnienie	Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej
Stan na 1 stycznia 2017 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2017 roku	237 650
Stan na 1 stycznia 2018 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2018 roku	237 650

35.3. Charakter i cel pozostałych kapitałów

Zyski zatrzymane i ograniczenia związane z kapitałem

Wyszczególnienie	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski/(straty) aktuarialne	Zysk/(strata) z lat ubiegłych	Całkowite dochody okresu	Razem zyski zatrzymane
Stan na 1 stycznia 2017 roku	63 717	1 706 164	589 517	(9 894)	322 436	-	2 671 940
Zmiana polityki rachunkowości/korekta błędu	-	-	-	-	65 361	-	65 361
Stan na 1 stycznia 2017 roku (przekształcone)	63 717	1 706 164	589 517	(9 894)	387 797	-	2 737 301
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	239 685	239 685
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	243 363	243 363
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(3 678)	(3 678)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	109 336	-	-	(109 336)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(164 007)	-	(164 007)
Stan na 31 grudnia 2017 roku (przekształcone)	63 717	1 815 500	589 517	(9 894)	114 454	239 685	2 812 979
Stan na 1 stycznia 2018 roku	63 717	1 815 500	589 517	(13 572)	357 817	-	2 812 979
Inne zmiany - zastosowanie MSSF 15 i 9	-	-	-	-	(3 227)	-	(3 227)
Stan na 1 stycznia 2018 roku	63 717	1 815 500	589 517	(13 572)	354 590	-	2 809 752
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	-	56 562	56 562
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	57 253	57 253
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(691)	(691)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	198 829	-	-	(198 829)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(85 253)	-	(85 253)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	63 717	2 014 329	589 517	(13 572)	70 508	56 562	2 781 061

Kapitał zapasowy

Jednostka Dominująca na podstawie § 396 Kodeksu Spółek Handlowych jest zobowiązana utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem

wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Jednostka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zwołania wymaganej równowartości 1/3 kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał ten wynosił 63 717 tysięcy złotych.

Ponadto uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z wypracowanego zysku utworzono kapitał zapasowy powyżej wymaganej przez przepisy KSH kwoty. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał ten wynosił 2 014 329 tysięcy złotych.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe stanowią głównie kwoty przekazane decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w ramach podziału wyniku finansowego.

Zysk/(strata) z lat ubiegłych

Niepodzielony wynik z lat ubiegłych wynika głównie z korekt konsolidacyjnych, które nie podlegają podziałowi.

36. Rezerwy

36.1. Zmiany stanu rezerw

01.01.2018 - 31.12.2018	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	6 218	4 342	1 058	11 618
Utworzenie	108	7 670	1 787	9 565
Rozwiązanie	(111)	(1 288)	(672)	(2 071)
Wykorzystanie	(20)	(39)	(415)	(474)
Rozwinięcie dyskonta	405	-	-	405
Stan na koniec okresu	6 600	10 685	1 758	19 043

01.01.2017 - 31.12.2017	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	7 731	6 593	646	14 970
Utworzenie	775	1 467	1 465	3 707
Rozwiązanie	(1 065)	(2 772)	(398)	(4 235)
Wykorzystanie	(558)	(946)	(655)	(2 159)
Rozwinięcie dyskonta	(665)	-	-	(665)
Stan na koniec okresu	6 218	4 342	1 058	11 618

Struktura czasowa rezerw	31.12.2018	31.12.2017
część długoterminowa	7 188	6 145
część krótkoterminowa	11 855	5 473
Razem rezerwy	19 043	11 618

36.2. Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują, w szczególności:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów,
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest,
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto stopę inflacji w wysokości 2,1% oraz stopę dyskonta 3,0%.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów w Jednostce Dominującej przyjęto 19,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów. Natomiast w odniesieniu do zamkniętego składowiska fosfogipsu w Wiślince przyjęto okres monitoringu do 2039 roku. Obowiązek rekultywacji i monitorowania składowisk odpadów wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest w Jednostce Dominującej przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 13,5 letnim okresie ich wycofywania, natomiast w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. przyjęto, że proces usuwania azbestu zostanie zakończony w 2023 roku. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 19,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

36.3. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań z tytułu toczących się spraw spornych z uwzględnieniem naliczonych odsetek i kosztów sądowych oraz kar umownych. Główną pozycję tych rezerw stanowią rezerwa na karę za przekroczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, rezerwa na zobowiązania sporne wynikające z realizacji umowy na dostawy tlenu i azotu do Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. oraz rezerwa na zobowiązania z obcego powództwa wraz z naliczonymi odsetkami.

Główne pozycje rezerw mają charakter krótkoterminowy, stąd w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych z wyjątkiem rezerwy na pozew o wypłatę renty dożywotniej, której wartość ustalona została według wyliczeń aktuarialnych.

36.4. Inne rezerwy

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Główną pozycją jest rezerwa na realizację postanowień pokontrolnych, dodatkowe nagrody i wynagrodzenia, program premiowania pracowniczego, naprawy gwarancyjne oraz odsetki od zobowiązań. Z uwagi na to, że mają one charakter krótkoterminowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych.

37. Świadczenia pracownicze

37.1. Programy akcji pracowniczych

Grupa nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

37.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

01.01.2018 - 31.12.2018	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań stan na początek okresu	106 956	51 519	7 446	165 921
Koszty odsetek	3 336	1 365	237	4 938
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 028	2 364	432	9 824
Koszty przeszłego zatrudnienia	(41)	(16)	-	(57)
Wyplacone świadczenia	(9 197)	(2 992)	(142)	(12 331)
Zyski/straty aktuarialne	(433)	949	(75)	441
Wartość zobowiązań na koniec okresu	107 649	53 189	7 898	168 736
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	97 576	41 379	7 436	146 391
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	10 073	11 810	462	22 345

01.01.2017 - 31.12.2017	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań stan na początek okresu	98 151	46 178	6 726	151 055
Koszty odsetek	3 189	1 332	225	4 746
Koszty bieżącego zatrudnienia	6 298	2 136	420	8 854
Koszty przeszłego zatrudnienia	(300)	-	-	(300)
Wyplacone świadczenia	(10 372)	(2 533)	(58)	(12 963)
Zyski/straty aktuarialne	9 990	4 406	133	14 529
Wartość zobowiązań na koniec okresu	106 956	51 519	7 446	165 921
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	97 941	39 945	7 001	144 887
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	9 015	11 574	445	21 034

Łączna kwota kosztów ujętych w 2018 roku tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	za okres	
	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty bieżącego zatrudnienia	9 824	8 854
Koszty odsetek	4 938	4 746
Zyski/straty aktuarialne, w tym:	441	14 529
- ujęte w innych całkowitych dochodach	874	4 539
Koszty przeszłego zatrudnienia	(57)	(300)
Razem koszty ujęte w całkowitych dochodach	15 146	27 829

Główne przyjęte założenia aktuarialne

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022 i następne
Stopa dyskontowa (%)	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy nagrody jubileuszowej (%)	2,0-3,0%	0,0-3,0%	0,0-3,0%	0,0-3,0%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,0-3,0%	0,0-3,0%	0,0-3,0%	0,0-3,0%

Przyjęte do wyceny współczynniki rotacji pracowników w Jednostce Dominującej

Przedział wieku	Płeć	
	Mężczyzna	Kobieta
18-25	1,54%	1,70%
26-30	1,26%	1,41%
31-35	1,08%	1,11%
36-40	0,98%	0,91%
41-45	0,92%	0,79%
46-50	0,88%	0,72%
51-55	1,86%	0,67%
56-60	0,85%	0,64%
61-65	0,84%	-

Analiza wrażliwości

Stopa dyskontowa	Stopa wzrostu wynagrodzeń	Współczynnik rotacji zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
bazowa	bazowa	bazowa	107 649	53 189	7 898	168 736
bazowa +0,5%	bazowa	bazowa	102 868	50 580	7 509	160 957
bazowa -0,5%	bazowa	bazowa	112 826	56 052	8 331	177 209
bazowa	bazowa +1%	bazowa	117 322	58 714	8 710	184 746
bazowa	bazowa -1%	bazowa	99 212	48 488	7 205	154 905
bazowa	bazowa	bazowa +0,5%	102 667	50 483	7 572	160 722
bazowa	bazowa	bazowa -0,5%	113 008	56 139	8 255	177 402

Do aktualizacji rezerwy Grupa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych. Poziom rezerwy, przy zakładanym poziomie zatrudnienia, zależny jest głównie od stopy dyskonta, stopy wzrostu wynagrodzeń oraz współczynników rotacji.

Przypisanie kwot do zobowiązań długo- i krótkoterminowych wynika z terminów nabywania uprawnień przez pracowników.

Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz odpraw pośmiertnych na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną.

37.3. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe

Świadczenia te dotyczą głównie ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy oraz odpraw pieniężnych wynikających z indywidualnych umów o pracę.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosiły 15 137 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 15 200 tysiące złotych). Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tytułu odszkodowań od powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wynosiły około 127 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 129 tysięcy złotych). Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w zobowiązaniach jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku roszczenia wynikające z umów o zakazie konkurencji wynosiły około 677 tysięcy złotych. Roszczenia te prezentowane są w rezerwach.

38. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W bieżącym roku obrotowym Grupa posiadała przyznane linie kredytowe, z których korzystała w celu terminowego regulowania swoich zobowiązań.

W okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca przypadki naruszenia postanowień umów kredytowych.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty bankowe	52 554	46 498
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	46 498

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała następujące kredyty, pożyczki oraz otwarte linie kredytowe:

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2018 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2019r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	70 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2022r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji z tytułu poręczenia - pełnomocnictwo do rachunków w banku
Bank PKO BP S.A.	PLN	-	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2022r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji z tytułu poręczenia - pełnomocnictwo do rachunków w banku
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	1 000 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	29.06.2028r.	
NFOŚiGW	PLN	52 500	-	-	-	WIBOR 3M+marża	31.03.2028r.	- weksel in blanco - oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank PKO BP S.A.	PLN	122 000	-	52 554	52 554	WIBOR 1M+ marża	30.09.2022	- pełnomocnictwo do rachunków w banku
Bank Millennium S.A.	PLN	2 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	22.03.2019r.	- weksle in blanco
Razem kredyty i pożyczki		1 248 500		52 554	52 554			

* w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 27 460 tysięcy złotych

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2017 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2018r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	99 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2019r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami w banku
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	500 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	28.05.2025r.	
Bank PKO BP S.A.	PLN	86 000	-	41 814	41 814	WIBOR 1M+ marża	30.03.2018	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku
Bank Pekao S.A.	PLN	9 213	-	4 684	4 684	WIBOR 1M+marża	31.01.2018r.	- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, - pełnomocnictwo do rachunku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Millennium S.A.	PLN	2 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	22.03.2019r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji, - weksle in blanco
Razem kredyty i pożyczki		698 213		46 498	46 498			

* w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 75 494 tysięcy złotych

39. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	2 874	2 254
w okresie od 1 do 5 lat	2 287	2 440
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe ogółem	5 161	4 694
Koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	412	490
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	2 481	1 963
w okresie od 1 do 5 lat	2 268	2 241
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 749	4 204

Wykazane na dzień 31 grudnia 2018 roku w pozycji pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania z tytułu leasingu finansowego oraz oczekiwane straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wewnątrzgrupowych wynikające z wdrożenia MSSF 9.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	2 874	2 254
w okresie od 1 do 5 lat	2 287	2 440
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe ogółem	5 161	4 694
Koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	412	490
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych:		
w okresie 1 roku	2 481	1 963
w okresie od 1 do 5 lat	2 268	2 241
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 749	4 204

40. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	1 190	1 518
Inne zobowiązania finansowe	792	197
Razem zobowiązania finansowe	1 985	1 718
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	505	537
Razem zobowiązania niefinansowe	505	537
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 490	2 255

Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe stanowią głównie zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych zatrzymane jako kwoty gwarancyjne.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	456 657	402 383
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	84 355	87 692
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	17 190	16 731
Inne zobowiązania finansowe	305	2 592
Zobowiązania z tytułu innych umów	-	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	41 489	42 503
Razem zobowiązania finansowe	599 996	551 901
Zobowiązania z tytułu podatków (innych niż CIT) i ubezpieczeń społecznych	32 447	33 379
Pozostałe zobowiązania budżetowe	294	251
Zaliczki otrzymane na dostawy	-	6 592
ZFŚS	51	44
Inne zobowiązania niefinansowe	12 233	3 412
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	52	852
Wynagrodzenia za niewykorzystane urlopy pracownicze	15 137	15 200
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	156 972	107 396
Razem zobowiązania niefinansowe	217 186	167 126
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	817 182	719 027
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	819 672	721 282

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w ciągu 1 miesiąca.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wynika głównie ze wzrostu zobowiązań z tytułu dostaw i usług o około 54 274 tysiące złotych, wzrostu biernych rozliczeń międzyokresowych o około 48 562 tysiące złotych, w szczególności z tytułu wyższego poziomu rozliczeń międzyokresowych dotyczących praw do emisji CO₂.

Zobowiązania z tytułu umów

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń za działania marketingowe	10 124	-
Razem zobowiązania finansowe	10 124	-
Zaliczki otrzymane na dostawy	12 287	-
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych	31	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 632	-
Razem zobowiązania niefinansowe	13 950	-
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu umów	24 074	-

W związku z zastosowaniem, z dniem 01 stycznia 2018 roku, MSSF 15 z dotychczasowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wyodrębnione zostały zobowiązania z tytułu umów. Stanowią je zobowiązania Spółki wynikające z zawartych kontraktów, w tym otrzymane od klienta wynagrodzenia.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 43.

41. Dotacje

Dotacje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 58 394 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio 41 398 tysiące złotych). Są to dotacje pieniężne otrzymane przez Jednostkę Dominującą na nabycie aktywów trwałych, głównie rzeczowych oraz nieodpłatnie przyznane prawa do emisji CO₂. Środki pozyskane na nabycie rzeczowych aktywów trwałych pochodzą głównie z Funduszy Pomocowych UE.

Jednostka Dominująca zobowiązana jest do zachowania trwałości sfinansowanych projektów najczęściej przez okres 5 lat. Za niedotrzymanie warunków trwałości projektów we wskazanym okresie zobowiązana jest ona do zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami. Z uwagi na to, iż Jednostka Dominująca dokłada szczególnej staranności w dotrzymaniu warunków podpisanych umów, w jej ocenie ryzyko zwrotu otrzymanych środków jest niewielkie a potencjalne zobowiązania z tego tytułu wykazane są w nocie 42.3.

W lutym 2018 roku przyznane zostały Jednostce Dominującej nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ na rok 2018. Wartość otrzymanych nieodpłatnie praw, kwalifikowana przez Jednostkę Dominującą jako dotacja, według ich wartości godziwej z dnia przyznania, wynosiła 89 766 tysięcy złotych.

W okresie sprawozdawczym zwiększenie dotacji do aktywów trwałych wynikało głównie z otrzymanych nieodpłatnie przez Jednostkę Dominującą certyfikatów efektywności energetycznej w związku ze zrealizowaniem projektów polegających na zwiększeniu oszczędności energii przez odbiorców końcowych w kwocie 1 654 tysiące złotych oraz nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ za realizację projektu wymiana turbosespołu TG-2 w kwocie 21 102 tysiące złotych.

Cel dotacji	Zmiany w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018					
	Stan dotacji na początek okresu	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na koniec okresu
Dotacje do aktywów trwałych	41 398	21 728	(4 732)	-	-	58 394
Budowa instalacji	18 512	-	(2 809)	-	-	15 703
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	22 886	21 728	(1 923)	-	-	42 691
Pozostałe	-	90 793	(1 027)	-	(89 766)	-
Razem	41 398	112 521	(5 759)	-	(89 766)	58 394

Cel dotacji	Zmiany w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017					
	Stan dotacji na początek okresu	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na koniec okresu
Dotacje do aktywów trwałych	39 722	5 728	(4 052)	-	-	41 398
Budowa instalacji	21 145	-	(2 633)	-	-	18 512
Nabycie/wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych	18 577	5 728	(1 419)	-	-	22 886
Pozostałe	4 528	51 705	-	-	(56 233)	-
Razem	44 250	57 433	(4 052)	-	(56 233)	41 398

Struktura czasowa dotacji	31.12.2018	31.12.2017
część długoterminowa	53 630	37 553
część krótkoterminowa	4 764	3 845
Razem dotacje	58 394	41 398

W ramach systemów wsparcia bezpośredniego za rok 2017 (II transza) i rok 2018 (I transza) odpowiednio w marcu i listopadzie 2018 roku na rachunek Jednostki Dominującej wpłynęły środki z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w łącznej kwocie 10 tysięcy złotych z tytułu przyznanej jednolitej płatności obszarowej.

W roku 2018 wpłynęły do Jednostki Dominującej kwoty dotacji 517 tysiące złotych dotyczące zrealizowanych projektów badawczych i rozwojowych.

42. Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe

42.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy

Struktura czasowa	31.12.2018	31.12.2017
W okresie 1 roku	23 357	21 789
W okresie od 1 do 5 lat	84 122	64 629
Powyżej 5 lat	42 540	13 932
Razem zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy	150 019	100 350

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Opłaty z tytułu umów leasingu, najmu i dzierżawy (inne niż z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów) ujęte w wyniku finansowym	28 406	25 855

42.2. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa nie zawierała umów, w których występowałaby jako leasingodawca oraz umów z opcją zakupu.

42.3. Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu gwarancji	5 590	5 982
Udzielone poręczenia	2 139 971	1 100 536
Sporne sprawy sądowe	29 168	29 186
Pozostałe	145 806	117 944
Razem zobowiązania warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	2 320 535	1 253 648

Zobowiązania z tytułu gwarancji zabezpieczających dobre wykonanie umów handlowych

Zobowiązania warunkowe wynikające z udzielonych gwarancji dobrego wykonania umów handlowych dotyczą głównie usług budowlano-montażowych oraz projektowych. Maksymalny termin ich rozliczenia przypada na czerwiec 2022 roku.

Poręczenia udzielone stronom trzecim

Poręczenia udzielone stronom trzecim opisane zostały w nocie 42.7.

Sporne sprawy sądowe

W pozycji spornych spraw sądowych wykazano pozwy złożone przeciwko podmiotom Grupy objętych konsolidacją. Główną pozycję stanowi złożony w dniu 12 lutego 2013 roku do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozew Ciech S.A. o zasądzenie od GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. kwoty 18 864 tysiące złotych tytułem naprawienia wyrządzonej Ciech S.A. szkody z tytułu złożenia przez pozwanego nieprawdziwych oświadczeń co do stanu prawnego i finansowego pozwanego i jego spółek zależnych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Szacowana na dzień bilansowy kwota zobowiązania to 28 964 tysiące złotych. Odbyły się rozprawy, przesłuchano świadków. Sprawa jest w toku. W ocenie Zarządu powództwo jest niezasadne, niemniej Zarząd nie wyklucza możliwości ugodowego rozstrzygnięcia sprawy.

Pozostałe

W pozycji pozostałe wykazano potencjalne zobowiązania z tytułu umów dofinansowania, zabezpieczeń, użytkowania i przechowywania obcych składników majątku.

Zobowiązania z tytułu umów dofinansowania w kwocie 38 096 tysięcy złotych dotyczą:

- umowy Nr BG1/SOIL/2013 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach programu BLUE GAS – Polski Gaz Łupkowy - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (5 369 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 październik 2020 rok;
- umowy Nr POIS.04.05.00-00-023/08/-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą amoniakalną w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (27 388 tysięcy złotych) – termin rozliczenia: 17 czerwiec 2019 rok;
- umowy Nr POIS.04.05.00-00-015/10-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji redukcji NO_x na kotłach OP-215 nr 4 i 5 w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (4 288 tysięcy złotych) – termin rozliczenia: 02 luty 2021 rok;
- umowy Nr POIR.01.02.00-00-0042/16 o dofinansowanie projektu: „Opracowanie procesu otrzymywania ε-kaprolaktonu z cykloheksanonu i nadtlenku wodoru z wykorzystaniem katalizy chemo-enzymatycznej” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (666 tysięcy złotych) – termin rozliczenia: 30 wrzesień 2024 rok;
- umowy Nr BIOSTRATEG1/271322/3/NCBR/2015 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach Programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” BIOSTRATEG pt. „Wsparcie dla rolnictwa niskoemisyjnego – zdolnego do adaptacji do zmian klimatu obecnie oraz w perspektywie lat 2030 i 2050” w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce

cięży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (139 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 marzec 2023 rok;

- umowy Nr POIR.01.02.00-00-0041/16 o dofinansowanie projektu "Opracowanie i wdrożenie zaawansowanego systemu sterowania (APC) dla instalacji wytwarzania amoniaku" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce cięży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (187 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 30 wrzesień 2025 rok;
- umowy nr: POIR.01.02.00-00-0061/17-00) dot. projektu "Opracowanie technologii otrzymywania tiosiarczanu potasu z wykorzystaniem gazów wydmuchowych z instalacji produkcji kwasu siarkowego oraz wieloskładnikowych nawozów płynnych na jego bazie" w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Spółce cięży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (4 tysiące złotych) - termin rozliczenia: 31 grudzień 2024 rok;
- pozostałe dotacje podlegające zwrotowi w przypadku naruszenia warunków – 55 tysięcy złotych z terminem rozliczenia w okresie od września 2018 roku do listopada 2023 roku.

Zmiana w stanie tej pozycji wynika głównie z otrzymania środków w związku z realizacją projektu, naliczenia odsetek w związku z upływem czasu oraz nie ziszczenia się warunku do powstania zobowiązania. Zabezpieczeniem udzielenia dofinansowania ze środków UE projektów inwestycyjnych są złożone weksle in blanco.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie wystąpiły przesłanki do ujęcia wyżej wymienionych zobowiązań jako zobowiązań bilansowe.

W 2017 oraz 2018 roku Jednostka Dominująca otrzymała nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ wynikające z poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację projektu inwestycyjnego objętego Krajowym Planem Inwestycyjnym (KPI). W przypadku nie wywiązania się z ciężących obowiązków (realizacji projektu oraz uzyskania określonych efektów) zobowiązana będzie do ich zwrotu. Wartość przyznanych praw według ceny na dzień ich otrzymania wynosi 23 444 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń w kwocie 7 099 tysięcy złotych dotyczą prowadzenia składu podatkowego - Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie zwolnił Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego od zobowiązań podatkowych powstałych z tytułu produkcji wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy do 30 kwietnia 2020 roku do w/w kwoty.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń w kwocie 1 479 tysięcy złotych dotyczą odszkodowań w wysokości kurtażu utraconego przez FST- Management Sp. z o.o. w związku ze skróceniem przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” okresu obowiązywania umów ubezpieczeniowych.

Zobowiązania z tytułu użytkowania i przechowywania obcych składników majątku w kwocie 74 889 tysięcy złotych stanowią:

- umowy dzierżawy, na podstawie których Grupa użytkuje obcy majątek o wartości około 41 816 tysięcy złotych;
- umowa, na podstawie której Grupa magazynuje powierzone materiały o wartości około 33 073 tysięcy złotych.

Pozostałą kwotę stanowią zobowiązania wynikające z rozliczenia zawartych umów oraz zgłoszonych przez kontrahentów reklamacji.

Ponadto w związku z podpisanymi umowami o dofinansowanie projektów z funduszy pomocowych, z których na dzień 31 grudnia 2018 roku płatności nie wystąpiły, jako zabezpieczenie Jednostka

Dominująca złożyła weksle in blanco do kwot możliwego do uzyskania dofinansowania wraz z należnymi odsetkami.

42.4. Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Sporne sprawy budżetowe	10 649	179
Sporne sprawy sądowe	18 864	18 864
Pozostałe	84 048	30 825
Razem należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	113 561	49 868

Sporne sprawy budżetowe wynikają z kwestionowania przez organ podatkowy złożonych przez Grupę korekt deklaracji podatku od nieruchomości za lata 2012-2018 wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty. W ocenie Grupy realizowalność roszczenia jest prawdopodobna stąd prezentowana jest jako należność warunkowa.

W pozycji tej wykazano również zgłoszone do Ciech S.A. roszczenie o zapłatę kwoty 18 864 tysiące złotych z tytułu naruszenia przez Ciech S.A. zapewnień wynikających z umowy sprzedaży udziałów. W dniu 30 października 2012 roku złożono pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa jest w toku. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej powództwo jest zasadne, niemniej Zarząd nie wyklucza możliwości polubownego rozstrzygnięcia sprawy.

W pozycji pozostałe wykazano ulgę w podatku dochodowym od osób prawnych przysługującą Grupie w związku z poniesionymi nakładami na realizowany obecnie projekt inwestycyjny w kwocie nominalnej 83 597 tysięcy złotych (kwota zdyskontowana 79 359 tysięcy złotych). Pozostała kwota wykazana w tej pozycji to należne kwoty od ubezpieczycieli.

42.5. Zobowiązania inwestycyjne

Grupa planuje ponieść w 2019 roku nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o wartości około 623,3 miliona złotych, w tym na ochronę środowiska około 82,5 miliona złotych. Grupa sukcesywnie zawiera kontrakty w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych. Wartość zawartych a niewykonanych najistotniejszych umów wynosi około 261 875 tysięcy złotych. Dotyczą one głównie projektu budowy instalacji kwasu azotowego, wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej oraz modernizacji kotła parowego.

42.6. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku z powództwa/odwołania Grupy toczyły się sprawy o wartości przedmiotu sporu ponad 18 milionów złotych. Natomiast przeciwko Grupie toczyły się postępowania z powództwa osób trzecich o wartości ponad 29 milionów złotych. Potencjalne skutki finansowe toczących się spraw zostały przez Grupę ocenione w zakresie prawdopodobieństwa ich wystąpienia i odpowiednio ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

42.7. Gwarancje

Na podmiotach Grupy ciążą zobowiązania warunkowe wynikające z udzielenia poręczeń stronom trzecim.

W dniu 29 czerwca 2018 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. i wybranymi spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks Nr 4 do umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego (Umowa LKW) z dnia

23 kwietnia 2015 roku. Okres kredytowania do dnia 30 września 2022 roku. Zabezpieczeniem są poręczenia udzielone przez każdą z kluczowych spółek zależnych Grupy Azoty S.A., w tym Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Kwota poręczenia udzielonego przez Jednostkę Dominującą wynosi 96 milionów złotych. Umowa poręczenia zastąpiła dotychczasową umowę poręczenia do Umowy LKW z dnia 20 września 2016 roku. Umowa poręczenia wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z LKW.

W dniu 29 czerwca 2018 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z Grupą Azoty S.A. i wybranymi spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks nr 15 do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 1 października 2010 roku (Umowa KRB). Limit udzielony został do 30 września 2022 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności Banku wynikających z niniejszej Umowy KRB są poręczenia udzielone przez kluczowe spółki zależne Grupy Azoty S.A., w tym Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Kwota poręczenia udzielonego przez Jednostkę Dominującą wynosi 124 miliony złotych. Umowa poręczenia zastąpiła dotychczasową umowę poręczenia do Umowy KRB z dnia 20 września 2016 roku. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z Umowy KRB.

W dniu 29 czerwca 2018 roku Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wraz z pozostałymi kluczowymi spółkami Grupy Kapitałowej Grupa Azoty zawarły Umowę poręczenia na rzecz PKO BP, reprezentującego także pozostałych kredytodawców, tj. BGK, Bank Zachodni WBK S.A. oraz ING Bank Śląski S.A., kwoty kredytu udzielonego Grupie Azoty S.A. w kwocie 3 miliarda złotych. Wartość poręczenia udzielonego przez Spółkę wynosi 1,2 milionów złotych. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu odnawialnego, zawartego na okres 7 lat od daty podpisania.

W związku z zawartą w dniu 26 lipca 2018 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 500 milionów złotych, w dniu 26 lipca 2018 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 200 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 150 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 60 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 25 stycznia 2018 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 550 milionów złotych, w dniu 25 stycznia 2018 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 58 milionów euro. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy z EBI.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 550 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów, w tym Spółkę, gwarancji

została ustalona w maksymalnej wysokości 220 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

Rodzaje zabezpieczenia	31.12.2018	31.12.2017
przelew środków jako zabezpieczenie akredytywy, kaucje, blokady	507	445
pełnomocnictwo do rachunków bankowych	72 000	101 000
oświadczenia o poddaniu się egzekucji	1 611 429	1 007 530
weksle "in blanco"	116 643	59 075
Razem	1 800 579	1 168 050

42.8. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne, dewizowe czy ubezpieczenia społeczne) podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę

opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym powstało zobowiązanie podatkowe. W wyniku przyszłych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe potencjalnie mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. W celu ograniczenia ryzyka podatkowego, niezależnie od przeglądu i badania jednostkowego sprawozdania finansowego, okresowo przeprowadza się audyty rozliczeń podatkowych.

W sierpniu 2017 roku Dyrektor Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskie wszczął kontrolę rozliczeń Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług za 2016 rok. Do dnia bilansowego kontrola nie została zakończona.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym występują niepewne pozycje podatkowe, które wynikają z dokonaniem przez Grupę, na podstawie przepisów ustawy o podatku akcyzowym, szacunku możliwego zwrotu zapłaconego podatku akcyzowego dotyczącego energii elektrycznej. Pozycja ta prezentowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności.

43. Informacje o podmiotach powiązanych

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2018 - 31.12.2018				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	128 561	-	-	2 908	8
Jednostki zależne	181	47	-	-	51
Wspólne przedsięwzięcia	31	-	-	100	-
Pozostałe podmioty powiązane	218 255	1 863	-	24	554
Razem przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanim	347 028	1 910	-	3 032	613

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2017 - 31.12.2017				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	31 532	4	-	1 930	8
Jednostki zależne	160	40	-	-	46
Wspólne przedsięwzięcia	3 319	55	-	1 896	296
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	1	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	178 067	5 824	-	65	395
Razem przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanim	213 079	5 923	-	3 891	745

w tysiącach złotych

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2018 - 31.12.2018			
	zakupy usług	zakupy towarów i materiałów	zakupy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakupy usług finansowych
Jednostka dominująca	5 891	29 510	9	2 982
Jednostki zależne	6 723	29	-	-
Wspólne przedsięwzięcia	7 253	-	-	-
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	14	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	8 440	60 451	55	1
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	28 321	89 990	64	2 983

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2017 - 31.12.2017			
	zakupy usług	zakupy towarów i materiałów	zakupy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakupy usług finansowych
Jednostka dominująca	6 852	25 990	35	1 168
Jednostki zależne	6 102	32	-	-
Wspólne przedsięwzięcia	22 213	5 290	28	-
Członkom kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	9	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	2 503	56 100	20	-
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	37 679	87 412	83	1 168

Należności od jednostek powiązanych	31.12.2018	31.12.2017
Jednostka dominująca	18 629	1 991
Jednostki zależne	25	35
Wspólne przedsięwzięcia	-	700
Pozostałe podmioty powiązane	38 543	43 838
Razem należności od jednostek powiązanych	57 197	46 564

Odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Stan na początek okresu	(65)	(1)
Zwiększenia - odpis utworzony w ciężar wyniku finansowego	(26)	(66)
Rozwiązanie - odpis odwrócony jako uznanie wyniku finansowego	70	2
Wykorzystanie	-	-
Stan na koniec okresu	(21)	(65)

Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	31.12.2018	31.12.2017
Jednostka dominująca	2 779	2 621
Jednostki zależne	639	665
Wspólne przedsięwzięcia	201	725
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	1	1
Pozostałe podmioty powiązane	7 975	7 227
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	11 595	11 239

Gwarancje i poręczenia udzielone jednostkom powiązanym	31.12.2018	01.01.2018
Jednostce dominującej	2 138 755	1 100 536
Pozostałym podmiotom powiązanym	2 801	2 814
Razem udzielone jednostkom powiązanym gwarancje i poręczenia	2 141 556	1 103 350

Prezentowane w tabeli „Należności od podmiotów powiązanych” dane obejmują zarówno należności z tytułu dostaw i usług jak i inne należności.

Warunki udzielonych gwarancji i poręczeń zostały przedstawione w nocie 42.7.

Istotne transakcje z podmiotami kontrolowanymi przez Skarb Państwa dotyczą głównie dostaw surowców gazu ziemnego, węgla, benzenu i siarki, energii elektrycznej i praw majątkowych oraz sprzedaży energii elektrycznej, NOx[®].

Zakup gazu ziemnego od Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. odbywa się w oparciu o zapisy umowy oraz zatwierdzoną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Taryfę dla paliw gazowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu wyniosła ponad 1 037 milionów złotych (w roku 2017 odpowiednio 846 milionów złotych).

Zakup energii elektrycznej, węgla i praw majątkowych dokonywany jest od podmiotów Grupy Kapitałowej PGE S.A. oraz ENEA S.A. Zakup odbywa się na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PGE S.A. i ENEA S.A. wyniosła odpowiednio 105 milionów złotych i około 171 milionów złotych (w roku 2017 odpowiednio 131 miliony złotych i 149 milionów złotych).

Dostawy benzenu i siarki z PKN Orlen S.A. odbywają się w oparciu o umowy zawarte na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PKN Orlen S.A. wyniosła ponad 148 milionów złotych (w roku 2017 odpowiednio 159 milionów złotych).

Zakupy siarki dokonywane są również od Grupy Kapitałowej LOTOS. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy LOTOS wyniosła ponad 5 milionów złotych (w roku 2017 odpowiednio 5 milionów złotych).

43.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych w obrocie gospodarczym.

43.2. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej wynikają głównie z pełnionych przez osoby powołane do tych organów funkcji oraz stosunku pracy, a ich warunki nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych.

43.3. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Jednostki Dominującej

Świadczenia krótkoterminowe

01.01.2018 - 31.12.2018						
Zarząd	Wynagrodzenie stałe	Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji	Odprawa pieniężna	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne	
Krzysztof Bednarz	247	-	-	-	-	-
Jacek Janiszek	414	218	159	-	-	322
Krzysztof Homenda	549	-	-	-	-	161
Izabela Świderek	561	-	-	-	-	147
Anna Zarzycka-Rzepecka*	519	-	-	4	-	-
Andrzej Skwarek	387	-	-	-	-	265
Paweł Owczarski	38	264	-	-	-	-
Razem	2 715	482	159	4	4	895

* wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych za okres 01-25.01.2018r.

01.01.2017 - 31.12.2017						
Zarząd	Wynagrodzenie stałe	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne	
Jacek Janiszek	660	-	29	-	-	171
Krzysztof Homenda	553	-	14	20	-	140
Izabela Świderek	307	-	-	-	-	-
Paweł Owczarski	302	-	-	17	-	-
Andrzej Skwarek	389	-	-	-	-	82
Zbigniew Gagat	111	-	210	-	-	114
Razem	2 322	-	253	37	37	507

Podane powyżej wynagrodzenia i świadczenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z warunkami określonymi w zawartych umowach. W kwietniu 2017 roku zmienione zostały zasady zatrudniania

i wynagradzania Członków Zarządu Jednostki Dominującej. Dotychczasowe umowy o prace zostały zastąpione umowami cywilnoprawnymi.

Członkom Zarządu przysługuje wynagrodzenie w części stałej i zmiennej. Wynagrodzenie stałe z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki obejmuje również wynagrodzenie za pełnienie funkcji Członka Zarządu lub Członka Rady Nadzorczej w spółce zależnej Grupy Kapitałowej Spółki Grupa Azoty S.A.

Wynagrodzenie zmienne przyznawane jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o stopień realizacji wyznaczonych celów. W bieżącym roku obrotowym Rada Nadzorcza podjęła decyzję w sprawie przyznania Zarządowi Spółki wynagrodzenia zmiennego za realizację celów w 2017 roku. Wypłata wynagrodzenia nastąpi z utworzonej na ten cel rezerwy. W ciężar wyniku finansowego bieżącego roku została utworzona rezerwa na wynagrodzenie zmienne za 2018 rok w kwocie 2 864 tysięcy złotych.

Członkom Zarządu przysługują również świadczenia dodatkowe, m.in. samochód służbowy, mieszkanie służbowe, telefon komórkowy i inne, przyznawane decyzją Rady Nadzorczej.

Członkom Zarządu Spółki nie przysługują nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne.

Świadczenia z tytułu rozwiązania umowy cywilnoprawnej

W przypadku pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy, Członkom Zarządu przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 3 krotności miesięcznego wynagrodzenia stałego.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Po rozwiązaniu umowy Członkom Zarządu przysługuje odszkodowanie z tytułu umowy o zakazie konkurencji. Odszkodowanie przysługuje przez okres 6 miesięcy po rozwiązaniu umowy, w wysokości 100% stałego wynagrodzenia.

Płatności na bazie akcji

W Grupie nie funkcjonują programy zakładające płatności na bazie akcji (programy akcji pracowniczych).

Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Rada Nadzorcza	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Jacek Nieścior	96	88
Maciej Marzec	90	49
Wiktor Cwynar	85	46
Krzysztof Bednarz	52	46
Grzegorz Mandziarz *	85	46
Jacek Wójtowicz *	85	79
Krzysztof Majcher	8	-
Janusz Cendrowski	-	11
Ignacy Chwesiuk	-	32
Paweł Mortas	-	24
Leszek Lewicki	-	10
Andrzej Bartuzi *	-	32
Razem	501	463

*/ przedstawiciel załogi w Radzie Nadzorczej, podano wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie

Podane powyżej wynagrodzenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Oprócz w/w wynagrodzeń Członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej przysługuje zwrot kosztów dojazdu na spotkania. Łączna kwota świadczeń wypłaconych z tego tytułu wyniosła w 2018 roku 22 tysiące złotych (w roku 2017 świadczenia te wynosiły 19 tysięcy złotych). Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z obowiązującymi w Jednostce Dominującej regulacjami.

Łączna wartość wynagrodzeń Zarządów i Rad Nadzorczych pozostałych podmiotów objętych konsolidacją

Zarządy	Wynagrodzenie stałe	Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji	Odprawa pieniężna	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	2 333		68		156

Zarządy	Wynagrodzenie stałe	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
za okres 01.01.2017 - 31.12.2017	2 579	40	729	-	312

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Rady Nadzorcze	756	978

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu zapewnianie płynności finansowej oraz stabilizacji przepływów pieniężnych, ograniczanie zmienności wyniku finansowego, minimalizację odchyleń od założonych w budżecie, jak też wspieranie w procesie organizacji finansowania działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z prowadzonej przez Grupę działalności obejmują:

- ryzyko rynkowe, tj. ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cenowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko kredytowe.

Grupa monitoruje i zarządza każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Grupa obserwuje negocjacje Wielkiej Brytanii w zakresie warunków wyjścia z Unii Europejskiej.

Dużym zagrożeniem jest tzw. „twardy Brexit”, tj. opuszczenie Unii Europejskiej bez akceptacji umowy i określenia warunków. Z uwagi na brak warunków Brexit-u nie jest możliwa ocena jego skutków dla Spółki. Skutki mogą być zarówno pozytywne jak i negatywne. Wielka Brytania jest głównym rynkiem eksportu PULAN®-u i RSM®. Skutkiem „twardego Brexit-u” będzie wprowadzenie ceł oraz procedur

związanych z importem/eksportem towarów, co może ograniczyć wymianę handlową. Jednakże Grupa nie zakłada większych problemów oraz konieczności poniesienia istotnych nakładów.

Z uwagi na tymczasowe wstrzymanie przydziału pozwoleń na emisje CO₂ dla Wielkiej Brytanii na 2019 rok, według analityków „twardy Brexit” może spowodować gwałtowny spadek EUA (brytyjskie firmy zaczną sprzedawać niepotrzebne im uprawnienia).

Na rynkach walutowych, na wycenę brytyjskiej waluty negatywnie wpłynęła decyzja o wyjściu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Przecena brytyjskiej waluty utrzymuje się praktycznie do dnia dzisiejszego. Dalsze wahania kursu zależne są od warunków wyjścia.

44.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z otrzymanych kredytów i pożyczek, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej oraz posiadania wolnych środków pieniężnych, których lokowanie odbywa się w oparciu o stałe w okresie trwania lokaty stopy procentowe, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych.

W okresie sprawozdawczym występujące zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej w części równoważyły ryzyko wynikające ze zmian stóp procentowych. Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych. Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej. W Grupie funkcjonuje procedura zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w ramach której monitorowany jest stopień narażenia Grupy na ryzyko stopy procentowej. W roku 2018 nie zaistniały przesłanki wymagające zawierania transakcji zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

Wartość bilansowa instrumentów finansowych narażonych na ryzyko stopy procentowej

Oprocentowanie stałe	31.12.2018				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	323 467	-	-	-	323 467
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(645)	(376)	(158)	-	(1 179)
Zobowiązania z tytułu faktoringu	(26 168)	-	-	-	(26 168)
Ekspozycja netto	296 654	(376)	(158)	-	296 120

Oprocentowanie zmienne	31.12.2018				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	250 166	-	-	-	250 166
Kredyt bankowy	(52 554)	-	-	-	(52 554)
Oczekiwane straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	(1 904)	-	-	-	(1 904)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(1 836)	(1 211)	(523)	-	(3 570)
Ekspozycja netto	193 872	(1 211)	(523)	-	192 138

w tysiącach złotych

Oprocentowanie stałe	31.12.2017				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	397 286	-	-	-	397 286
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(527)	(446)	(195)	-	(1 168)
Ekspozycja netto	396 759	(446)	(195)	-	396 118

Oprocentowanie zmienne	31.12.2017				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	365 137	-	-	-	365 137
Pożyczki udzielone	-	-	-	-	-
Kredyt bankowy	(46 498)	-	-	-	(46 498)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(1 436)	(1 262)	(338)	-	(3 036)
Ekspozycja netto	317 203	(1 262)	(338)	-	315 603

44.2. Ryzyko walutowe

Grupa jest w istotnym stopniu narażona na ryzyko zmienności kursów walutowych z uwagi na znaczącą sprzedaż produktów w walucie obcej oraz ponoszenie większości kosztów wytworzenia w walucie krajowej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu USD oraz EUR.

Zarządzanie ryzykiem walutowym oparte jest na polityce i wyznaczonych celach, realizowanych przez Komitet Ryzyka Walutowego. Obejmuje ono identyfikację i monitoring ekspozycji na ryzyko oraz zabezpieczanie i pomiar efektywności stosowanych zabezpieczeń.

Grupa zarządza ryzykiem walutowym stosując hedging naturalny oraz pochodne instrumenty finansowe. W rezultacie, Grupa podejmuje działania zabezpieczające przed gwałtowną aprecjacją złotego względem walut obcych. Spółka stosuje głównie instrumenty typu kontrakty forward.

Ekspozycje walutowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wykazano w wartościach netto.

Poziom zabezpieczenia ekspozycji walutowych przedstawiony został w nocie 32.

	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w zł	403 783	403 783	71%	271 073	271 073	51%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w EUR	35 056	150 742	27%	32 388	135 090	26%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w USD	3 733	14 035	2%	34 694	120 779	23%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w CZK	-	-	0%	33	5	0%
		568 560			526 947	

	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	185 006	185 006	54%	175 228	175 228	52%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	31 752	136 531	40%	30 797	128 451	39%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	4 376	16 453	6%	8 695	30 270	9%
		337 990			333 949	

w tysiącach złotych

	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Aktywa z tytułu umów w zł	67	67	100%	-	-	0%
		67			-	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe aktywa finansowe w zł	2 997	2 997	100%	235 498	235 498	100%
		2 997			235 498	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	(450 820)	(450 820)	75%	(409 682)	(409 682)	74%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	(32 961)	(141 737)	23%	(34 146)	(142 417)	26%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	(2 456)	(9 233)	2%	(395)	(1 374)	0%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w GBP	(40)	(191)	0%	(31)	(146)	0%
		(601 981)			(553 619)	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tytułu umów w zł	(10 124)	(10 124)	100%	-	-	0%
		(10 124)			-	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tyt.kredytów i pożyczek w zł	(52 554)	(52 554)	100%	(46 498)	(46 498)	100%
		(52 554)			(46 498)	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe zobowiązania finansowe w zł	(29 145)	(29 145)	89%	(3 199)	(3 199)	76%
Pozostałe zobowiązania finansowe w EUR	(855)	(3 676)	11%	(241)	(1 005)	24%
		(32 821)			(4 204)	
	31.12.2018			31.12.2017		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
łącznie ekspozycja w walutach obcych						
EUR	32 992	141 860	87%	28 798	120 119	45%
USD	5 653	21 255	13%	42 994	149 675	55%
GBP	(40)	(191)	0%	(31)	(146)	0%
CZK	-	-	0%	33	5	0%
		162 924			269 653	

44.3. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1,0% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej CZK (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej GBP (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/GBP (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/CZK (wzrost lub spadek kursu walutowego).

Wartości wykazane w analizie wrażliwości stanowią sumę wartości ustalonych dla poszczególnych walut. Zostały one ustalone w ujęciu rocznym.

Wpływ potencjalnie możliwych zmian na wynik finansowy i kapitał Grupy

31.12.2018	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
		+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK	+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK				
Aktywa długoterminowe	9 161	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	8 216	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	945	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	909 411	1 169	(1 166)	-	-	26 945	(26 945)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	337 045	-	-	-	-	15 298	(15 298)	-	-
Aktywa z tytułu umów	67	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne w banku	103 223	-	-	-	-	3 731	(3 731)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	295 570	1 358	(1 358)	-	-	10 264	(10 264)	-	-
Inne środki pieniężne	169 997	-	-	-	-	2 482	(2 482)	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	2 997	93	(93)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	512	(282)	285	-	-	(4 830)	4 830	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	1 169	(1 166)	-	-	26 945	(26 945)	-	-
Podatek (19%)	-	(222)	222	-	-	(5 120)	5 120	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	947	(944)	-	-	21 825	(21 825)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	4 253	(17)	17	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 268	(17)	17	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 985	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	693 415	(79)	79	-	-	(17 250)	17 250	-	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	30 553	(19)	19	-	-	(262)	262	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	599 996	-	-	-	-	(15 116)	15 116	-	-
Zobowiązania z tytułu umów	10 124	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	188	(60)	60	-	-	(1 872)	1 872	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(96)	96	-	-	(17 250)	17 250	-	-
Podatek (19%)	-	18	(18)	-	-	3 278	(3 278)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(78)	78	-	-	(13 972)	13 972	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	869	(866)	-	-	7 853	(7 853)	-	-

w tysiącach złotych

31.12.2017	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
		+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK	+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK				
Aktywa długoterminowe	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	1 097 219	2 468	(2 467)	-	-	37 891	(37 891)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	333 725	-	-	-	-	15 872	(15 872)	-	-
Środki pieniężne w banku	65 176	-	-	-	-	5 542	(5 542)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	375 184	1 594	(1 594)	-	-	20 046	(20 046)	-	-
Inne środki pieniężne	86 587	866	(866)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	235 498	139	(139)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 049	(131)	132	-	-	(3 569)	3 569	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	2 468	(2 467)	-	-	37 891	(37 891)	-	-
Podatek (19%)	-	(469)	469	-	-	(7 199)	7 199	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	1 999	(1 998)	-	-	30 692	(30 692)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	3 959	(16)	16	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 241	(16)	16	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 718	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	600 362	(479)	479	-	-	(14 495)	14 495	-	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	46 498	(465)	465	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 963	(14)	14	-	-	(101)	101	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	551 901	-	-	-	-	(14 394)	14 394	-	-
Zobowiązania z tytułu umów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(495)	495	-	-	(14 495)	14 495	-	-
Podatek (19%)	-	94	(94)	-	-	2 754	(2 754)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(401)	401	-	-	(11 741)	11 741	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	1 598	(1 597)	-	-	18 951	(18 951)	-	-

44.4. Ryzyko cenowe

Grupa nie jest narażona na istotne inne ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi natomiast występuje ryzyko cenowe zarówno cen produktów Grupy jak i surowców oraz praw majątkowych.

W Grupie wdrożony został model zarządzania ryzykiem praw do emisji CO₂. Zarządzanie obejmuje zabezpieczenie odpowiedniej ilości praw oraz cen ich nabycia. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała zawarte kontrakty na dostawę praw do emisji CO₂ z dostawą na 2019 i 2020 rok. Podpisane kontrakty umożliwią Grupie zakup praw do emisji CO₂ w ilości 494 000 t w 2019 roku i 120 000 t w 2020 roku po średniej cenie 16,42 EUR, przy cenie rynkowej na dzień bilansowy wynoszącej 24,64 EUR.

Na wyniki Grupy bardzo duży wpływ mają ceny surowców, w szczególności gazu ziemnego. Grupa podejmuje działania w zakresie ograniczania ryzyka cenowego. Działania z jednej strony prowadzą do dywersyfikacji dostaw, z drugiej zaś w ramach obowiązującego kontraktu na dostawy gazu zawierane są transakcje dostaw w przyszłych okresach o określonym wolumenie w oparciu o stałe ceny.

44.5. Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko związane z niewywiązaniem się wierzycieli Grupy ze swoich zobowiązań wobec Grupy, czym spowodują poniesienie strat przez Grupę. Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe zostało oszacowane jako wartość bilansowa wierzytelności, tj. po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wartość wierzytelności, w tym szacowanych strat kredytowych.

Grupa dokonuje **oceny oczekiwanych strat kredytowych (ECL)** niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług stosowane jest uproszczone podejście i odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Wykorzystywane są dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości, tj. oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

W odniesieniu do pozostałych aktywów finansowych ryzyko niewypłacalności kontrahentów (np. instytucji finansowych) wyznaczane jest w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe.

Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Przesłanką, która brana jest pod uwagę przy analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym jest fakt, że prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest co najmniej 100% większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę jego początkowego ujęcia. W analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego uwzględniane są również inne informacje mogące mieć wpływ na ocenę ryzyka kredytowego.

Przyjęto, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia, w przypadku gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 30 dni.

Jednocześnie przyjęto, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (default) następuje w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni.

31.12.2018	Należności finansowe						Razem
	Bieżące	<30 dni	31-60 dni	61-90 dni	91-180 dni	powyżej 180 dni	
Ryzyko wystąpienia niewykonania zobowiązania	0,57%	0,28%	5,25%	53,75%	5,17%	98,21%	14,39%
Wartość brutto narażona na ryzyko	318 657	11 920	4 724	307	2 860	55 231	393 699
Wartość oczekiwanych strat kredytowych	1 820	33	248	165	148	54 240	56 654

W przypadku transakcji sprzedaży realizowanej z odroczonym terminem płatności, Jednostka Dominująca prowadzi działania zmierzające do ograniczenia ryzyka kredytowego i strat, które mogłyby ponieść w przypadku niewywiązania się dłużników ze swoich zobowiązań wobec Jednostki Dominującej.

Zgodnie z przyjętą Polityką zarządzania kredytem kupieckim Jednostka Dominująca:

- samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami zewnętrznymi pozyskuje informacje o swoich kontrahentach;
- na bieżąco analizuje ich sytuację finansową oraz ocenia zdolność kredytową;
- przyznaje kontrahentom limity kredytu kupieckiego;
- stale monitoruje należności oraz moralność płatniczą kontrahentów;
- prowadzi polubowną oraz sądową windykację należności.

Grupa prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia należności. W tym celu wykorzystywane są m.in. hipoteki kaucyjne, gwarancje/blokady bankowe, weksle, zastawy, poręczenia oraz zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia należności. Ubezpieczeniem objęte są należności (z wyjątkiem transakcji realizowanych w ramach gwarancji bankowych, akredytyw lub awalu) od:

- odbiorców melaminy, kaprolaktamu, przedgonu alkoholowego i PUC-C oraz innych produktów;
- wybranych kontrahentów zagranicznych wynikające ze sprzedaży PULAN® (saletra amonowa), RSM®, RSM®S, PULREA® (mocznik), PULSAR® (siarczan amonu), Pulaska®, Pulagran®, Pulgran®S, Siarczan amonu IOS;
- kontrahentów zagranicznych wynikające ze sprzedaży NOXy®, LIKAM®, amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla, wodoru, kwasu azotowego i COOLANT® (suchego lodu);
- elektrociepłowni, elektrowni, cementowni, spalarni śmieci oraz oczyszczalni ścieków wynikające ze sprzedaży LIKAM® (wody amoniakalnej), NOXy®, PULNOX®;
- kontrahentów krajowych wynikające ze sprzedaży mocznika na cele techniczne, sprzedaży amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla wodoru kwasu azotowego, COOLANT® (suchego lodu).

W rozliczeniach z kontrahentami Grupa wykorzystuje również akredytywy.

Wartość zabezpieczonych oraz objętych ubezpieczeniem należności z tytułu dostaw i usług brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 248 920 tysięcy złotych, co stanowi około 63,8% należności.

Należności z tytułu dostaw i usług według siedziby kontrahenta w Polsce wynoszą 214 353 tysiące złotych, poza Polską 120 146 tysięcy złotych.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, w Grupie występuje duża koncentracja ryzyka kredytowego mimo, że Grupa posiada wielu odbiorców. Udział 10 największych dłużników z tytułu dostaw i usług w całości należności z tytułu dostaw i usług netto na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł około 38,7%.

Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi Grupa uznaje za nieistotne, ponieważ transakcje zostały zawarte z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W zakresie lokowania nadwyżek środków pieniężnych Grupa współpracuje z instytucjami finansowymi o ratingu inwestycyjnym.

Grupa ponosi również ryzyko kredytowe wynikające z udzielonych gwarancji i poręczeń. Wartość oczekiwanych strat kredytowych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2018 roku wynosi (-) 1 904 tysiące złotych.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko kredytowe Grupy, zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących/oczekiwanych strat kredytowych.

44.6. Ryzyko płynności

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko to wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Grupa zarządza płynnością poprzez utrzymanie odpowiedniego do skali prowadzonej działalności stanu gotówki oraz utrzymuje otwarte linie kredytowe stanowiące rezerwę płynności.

Lokowanie wolnych środków pieniężnych dostosowywane jest do cyklu płatności zobowiązań. Zawieranie transakcji o dłuższym terminie zapadalności wymaga zgody na odpowiednim poziomie kompetencyjnym.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2018 roku (nota 32 i 34), dostępne linie kredytowe (nota 38) oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne.

Analiza zobowiązań finansowych w przedziałach czasowych przedstawiona została poniżej.

Przedstawione kwoty stanowią maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko.

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	31.12.2018 Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
			do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	52 554	52 554	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	32 821	33 233	26 427	2 662	744	943	2 457
Pochodne instrumenty finansowe	188	188	188	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	456 660	456 660	402 973	53 304	68	312	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	85 545	85 545	70 532	13 244	9	570	1 190
Zobowiązania z tytułu umów	10 124	10 124	-	5 064	5 060	-	-
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	17 190	17 190	17 190	-	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	41 489	41 489	7 882	161	33 446	-	-
Inne	1 097	1 097	259	-	12	34	792
Razem	697 668	698 080	578 005	74 435	39 339	1 859	4 442

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 897	560	-	-	-	2 457
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3	-	-	-	-	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	1 062	43	41	30	14	1 190
Inne	216	576	-	-	-	792
Razem	3 178	1 179	41	30	14	4 442

w tysiącach złotych

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	31.12.2017	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
				do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek		46 498	46 498	14 678	31 820	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe		4 204	4 694	189	359	492	1 214	2 440
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		402 386	402 386	360 048	41 143	105	1 087	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych		89 210	89 210	52 706	32 944	-	2 042	1 518
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		16 731	16 731	16 731	-	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)		42 503	42 503	7 190	251	35 062	-	-
Inne		2 789	2 789	1 103	274	97	1 118	197
Razem		604 321	604 811	452 645	106 791	35 756	5 461	4 158

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 860	544	36	-	-	2 440
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1	2	-	-	-	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	514	1 004	-	-	-	1 518
Inne	32	165	-	-	-	197
Razem	2 407	1 715	36	-	-	4 158

Wartość bilansowa zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	117 718	164
Pozostałe zobowiązania finansowe	4	-
Razem wartość zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	117 722	164

45. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom. Zgodnie z praktyką rynkową Grupa monitoruje wskaźnik kapitału własnego oraz wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA.

Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów (kapitał własny) do sumy bilansowej.

Wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA jest obliczany jako stosunek kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania do EBITDA. Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania oznaczają łączną kwotę zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu, natomiast EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
	<i>przekształcone*</i>	
Kapitał własny	3 208 704	3 242 596
Suma bilansowa	4 417 102	4 258 445
Wskaźnik kapitału własnego	72,6%	76,1%
Zysk z działalności operacyjnej	57 251	301 830
Amortyzacja	213 301	196 231
EBITDA	270 552	498 061
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	46 498
Pozostałe zobowiązania finansowe	32 821	4 204
Wskaźnik: Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych źródeł finansowania/EBITDA	31,6%	10,2%

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 11

46. Instrumenty finansowe

Porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych instrumentów finansowych Grupy w podziale na poszczególne kategorie aktywów i pasywów.

Wyszczególnienie	31.12.2018		Klasyfikacja instrumentów finansowych				wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	
Aktywa długoterminowe	9 161	9 161	-	15	-	8 201	945
Udziały i akcje	8 216	8 216	-	15	-	8 201	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	945	945	-	-	-	-	945
Aktywa krótkoterminowe	909 411	909 411	512	-	-	-	908 899
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	337 045	337 045	-	-	-	-	337 045
Aktywa z tytułu umów	67	67	-	-	-	-	67
Środki pieniężne w banku	103 223	103 223	-	-	-	-	103 223
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	295 570	295 570	-	-	-	-	295 570
Inne środki pieniężne	169 997	169 997	-	-	-	-	169 997
Pozostałe aktywa finansowe	2 997	2 997	-	-	-	-	2 997
Pochodne instrumenty finansowe	512	512	512	-	-	-	-
Razem	918 572	918 572	512	15	-	8 201	909 844

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2018		Klasyfikacja instrumentów finansowych		
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Zobowiązania długoterminowe	4 253	4 253	-	-	4 253
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 268	2 268	-	-	2 268
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 985	1 985	-	-	1 985
Zobowiązania krótkoterminowe	693 415	693 415	188	-	693 227
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	52 554	-	-	52 554
Pozostałe zobowiązania finansowe	30 553	30 553	-	-	30 553
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	599 996	599 996	-	-	599 996
Zobowiązania z tytułu umów	10 124	10 124	-	-	10 124
Pochodne instrumenty finansowe	188	188	188	-	-
Razem	697 668	697 668	188	-	697 480

Wyszczególnienie	31.12.2017		Klasyfikacja instrumentów finansowych				wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
			wyznaczone przy początkowym ujęciu	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności
Aktywa długoterminowe	224	224	-	-	-	-	224	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	224	224	-	-	-	-	224	-
Aktywa krótkoterminowe	1 097 219	1 097 219	-	1 049	-	-	1 096 170	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	333 725	333 725	-	-	-	-	333 725	-
Środki pieniężne w banku	65 176	65 176	-	-	-	-	65 176	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	375 184	375 184	-	-	-	-	375 184	-
Inne środki pieniężne	86 587	86 587	-	-	-	-	86 587	-
Pozostałe aktywa finansowe	235 498	235 498	-	-	-	-	235 498	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 049	1 049	-	1 049	-	-	-	-
Razem	1 097 443	1 097 443	-	1 049	-	-	1 096 394	-

Wyszczególnienie	31.12.2017		Klasyfikacja instrumentów finansowych			
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
			wyznaczone przy początkowym ujęciu	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale
Zobowiązania długoterminowe	3 959	3 959	-	-	3 959	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 241	2 241	-	-	2 241	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 718	1 718	-	-	1 718	-
Zobowiązania krótkoterminowe	600 362	600 362	-	-	600 362	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	46 498	46 498	-	-	46 498	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 963	1 963	-	-	1 963	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	551 901	551 901	-	-	551 901	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Razem	604 321	604 321	-	-	604 321	-

Wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności. Wartość godziwa kontraktów forward jest ustalana na podstawie wyceny dokonywanej przez instytucje finansowe.

W roku 2018 Grupa objęła udziały w Grupie Azoty Koltar Sp. z o.o. stanowiące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość udziałów wynosi 8 201 tysięcy złotych.

Instrumenty finansowe ujmowane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej – hierarchia wartości godziwej

Kategorie instrumentów wyceniane w wartości godziwej	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe, w tym:		512	8 216
udziały i akcje	-	-	8 216
instrumenty pochodne	-	512	-
Zobowiązania finansowe, w tym:		(188)	-
instrumenty pochodne	-	(188)	-

31.12.2017

Kategorie instrumentów wyceniane w wartości godziwej	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe, w tym:		1 049	-
instrumenty pochodne	-	1 049	-

Poziom 1 – cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań,
Poziom 2 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1, które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania,
Poziom 3 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

Aktywa i zobowiązania zakwalifikowane do poziomu 2 to pochodne instrumenty finansowe, których wycena opiera się na wyliczeniach instytucji finansowych, z którymi zawarto transakcje.

W roku 2018 oraz w roku porównywalnym nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Aktywa/zobowiązania finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	7 112	7 112
Koszty odsetkowe	-	-	(1 181)	(1 181)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	18	18
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	13 991	13 991
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	(4 114)	(4 114)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	827	827
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	437	-	437
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	(1 420)	-	(1 420)
Ogółem zyski/(straty) netto	-	(983)	16 653	15 670

Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty finansowe ogółem
Przychody odsetkowe	-	-	-	10 969	160	-	11 129
Koszty odsetkowe	-	-	-	(945)	(918)	-	(1 863)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	-	(92)	-	(92)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(28 347)	4 542	-	(23 805)
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(12 956)	-	-	(12 956)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	729	-	-	729
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	47 600	-	-	-	-	-	47 600
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(29 299)	-	-	-	-	-	(29 299)
Ogółem zyski/(straty) netto	18 301	-	-	(30 550)	3 692	-	(8 557)

Straty z tytułu utraty wartości w podziale na kategorie instrumentów finansowych	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki i należności	-	(12 956)
Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(4 114)	-
Straty z tytułu utraty wartości razem	(4 114)	(12 956)

47. Objasnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przepływy środków pieniężnych netto Grupy

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Przepływy z działalności operacyjnej	363 428	519 306
Przepływy z działalności inwestycyjnej	(242 855)	(75 702)
Przepływy z działalności finansowej	(85 350)	(159 822)
Wpływy / (wypływy) środków pieniężnych netto	35 223	283 782

Poziom przepływów z działalności operacyjnej wynika głównie z wysokości osiągniętego wyniku finansowego oraz zmiany stanu kapitału obrotowego.

Przepływy z działalności inwestycyjnej wynikają z wydatków na realizację projektów inwestycyjnych oraz lokowania wolnych środków pieniężnych na dłuższe okresy – powyżej 3 miesięcy. Największe nakłady w roku 2018 Grupa poniosła na budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej, wymianę turbozespołu TG-2 oraz budowę nowej instalacji kwasu azotowego i neutralizacji.

W 2018 roku poziom lokat zawartych na okresy dłuższe niż 3 miesiące znacząco się obniżył. Jest to wynikiem wzrostu zapotrzebowania na środki pieniężne w krótszych okresach.

Przepływy z działalności finansowej stanowi głównie wypłata dywidendy.

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(8 710)	(90 076)
Bilansowa zmiana należności z tytułu umów	1 223	-
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	(17 710)	73 958
Zmiana stanu należności w wyniku transakcji bezgotówkowych	(22 646)	(57 439)
Zmiana stanu należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(47 843)	(73 557)

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	111 431	166 046
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu umów	11 099	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(44)	(40 242)
Zmiana stanu zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	122 486	125 804

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Bilansowa zmiana rezerw	10 240	11 514
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	(105)	(300)
Zmiana stanu rezerw odniesiona w inne całkowite dochody	(874)	(4 539)
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	9 261	6 675

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Podatek dochodowy bieżący naliczony za okres sprawozdawczy	(16 163)	(44 064)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(79)	3 048
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	875	(19 372)
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	(22 276)	(12 081)
Transakcje bezgotówkowe - zarachowania innych należności budżetowych na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	22 646	57 439
Podatek dochodowy zapłacony	(14 997)	(15 030)

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(495 794)	(370 416)
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	17 710	(73 958)
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	105	300
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	44	40 242
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(477 935)	(403 832)

Zmiany stanu w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązania z tytułu leasingu	Zobowiązania z tytułu faktoringu	Razem
Stan na początek okresu	46 498	4 204	-	50 702
Wpływy z tytułu zaciągnięcia	24 855	-	-	24 855
Płatności z tytułu zadłużenia	(21 788)	(3 126)	-	(24 914)
- spłaty kapitału	(18 799)	(2 781)	-	(21 580)
- odsetki zapłacone	(2 989)	(345)	-	(3 334)
Zmiany niepieniężne	2 989	3 671	26 168	32 828
- otrzymane finansowanie	-	3 326	26 155	29 481
- naliczone odsetki	2 989	345	13	3 347
Stan na koniec okresu	52 554	4 749	26 168	83 471

Zmiany stanu w okresie 01.01.2017 - 31.12.2017	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązania z tytułu leasingu	Razem
Stan na początek okresu	36 367	7 017	43 384
Wpływy z tytułu zaciągnięcia	25 394	-	25 394
Płatności z tytułu zadłużenia	(16 031)	(5 162)	(21 193)
- spłaty kapitału	(15 095)	(3 567)	(18 662)
- odsetki zapłacone	(936)	(1 595)	(2 531)
Zmiany niepieniężne	768	2 349	3 117
- otrzymane finansowanie	-	754	754
- naliczone odsetki	768	1 595	2 363
Stan na koniec okresu	46 498	4 204	50 702

Różnica między wartością środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej a ich wartością wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z naliczonych na dzień bilansowy odsetek, różnic kursowych oraz oczekiwanych strat kredytowych.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	569 409	527 169
Naliczone odsetki	(389)	(497)
Naliczone różnice kursowe	(188)	7 167
Oczekiwane straty kredytowe	230	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	569 062	533 839

48. Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie porównywalnym w/w zdarzenia w Grupie nie wystąpiły.

49. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zatrudnienie na stanowiskach robotniczych	2 974	2 974
Zatrudnienie na stanowiskach nierobotniczych	1 750	1 750
Razem	4 724	4 724

Zatrudnienie w Grupie, w zależności od potrzeb, uzupełniane jest przez pracowników zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej oraz umowy zlecenia i o dzieło.

Stan zatrudnienia w Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie pracowało w oparciu o:

- umowę o prace 4 688 osób;
- umowy zlecenia i o dzieło 44 osoby;
- kontrakty menadżerskie 28 osób;
- kontrakty zarządzania 5 osób;
- poprzez agencję pracy tymczasowej 31 osób.

50. Wynagrodzenie Audytora

Audytorem Jednostki Dominującej wybranym Uchwałą Nr 9/IX/2017 Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z dnia 20 czerwca 2017 roku do przeprowadzenia przeglądów i badań sprawozdań finansowych za lata obrotowe 2017, 2018 oraz 2019, jest firma Ernst & Young Audit Polska spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie. Umowę dotyczącą przeglądów oraz badania i oceny sprawozdań finansowych Jednostka Dominująca zawarła 17 lipca 2017 roku.

Firma Ernst & Young Audit Polska spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie była również audytorem spółek GZNF „Fosfory” Sp. z o.o., Zakłady Azotowe Chorzów S.A., PROZAP Sp. z o.o., REMZAP Sp. z o.o., oraz Agrochem Puławy Sp. z o.o. w roku 2018.

Wynagrodzenie audytora Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	100	124
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	54	56
Razem	154	180

Wynagrodzenie audytora spółek konsolidowanych metodą pełną

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	187	202
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	46	52
Razem	233	254

51. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

- W dniu 02 stycznia 2019 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółek Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (spółka przejmująca) i Elektrownia Puławy Sp. z o.o. (spółka przejmowana).
- W dniu 08 stycznia 2019 zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym podwyższenie kapitału Grupy Azoty Koltar Sp. z o.o. do kwoty 54 600 000 złotych, udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w kapitale spółki wzrósł do 20%.
- W dniach 15 marca 2019 roku oraz 16 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjęła uchwały powołujące Członków Zarządu Spółki na nową trzy letnią kadencję rozpoczynającą się od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia

zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok. Szczegółowe informacje przedstawiono w nocie 7.

- W dniu 28 marca 2019 roku Urząd Celno-Skarbowy zakończył kontrolę rozliczeń Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług za 2016 rok. Nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych w w/w zakresie nie stwierdzono.
- W dniu 28 marca 2019 roku Lubelski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie wydał decyzję wymierzającą Grupie Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. karę za ponadnormatywną emisję do powietrza dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłu z Elektrociepłowni w łącznej kwocie 4,9 miliona złotych. Na zobowiązanie z tytułu przekroczenia norm emisji w 2018 roku Spółka utworzyła rezerwę, ujętą w niniejszym sprawozdaniu finansowym, w wysokości 6,4 miliona złotych
- W dniu 16 kwietnia 2019 roku Zarząd Spółki wstępnie przyjął ofertę w postępowaniu na wybór Generalnego Realizatora Inwestycji dla projektu pn. „Budowa Bloku Energetycznego w oparciu o paliwo węglowe w Puławach”. Ostateczny wybór Generalnego Realizatora Inwestycji oraz zawarcie umowy planowane jest w trzecim kwartale 2019 roku.

Główny Księgowy – Anna Gol

Krzysztof Bednarz Prezes Zarządu

Krzysztof Homenda Wiceprezes Zarządu

Izabela Świderek Wiceprezes Zarządu

Anna Zarzycka-Rzepecka Wiceprezes Zarządu

Andrzej Skwarek Członek Zarządu